

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

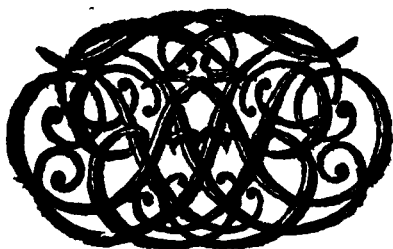
Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

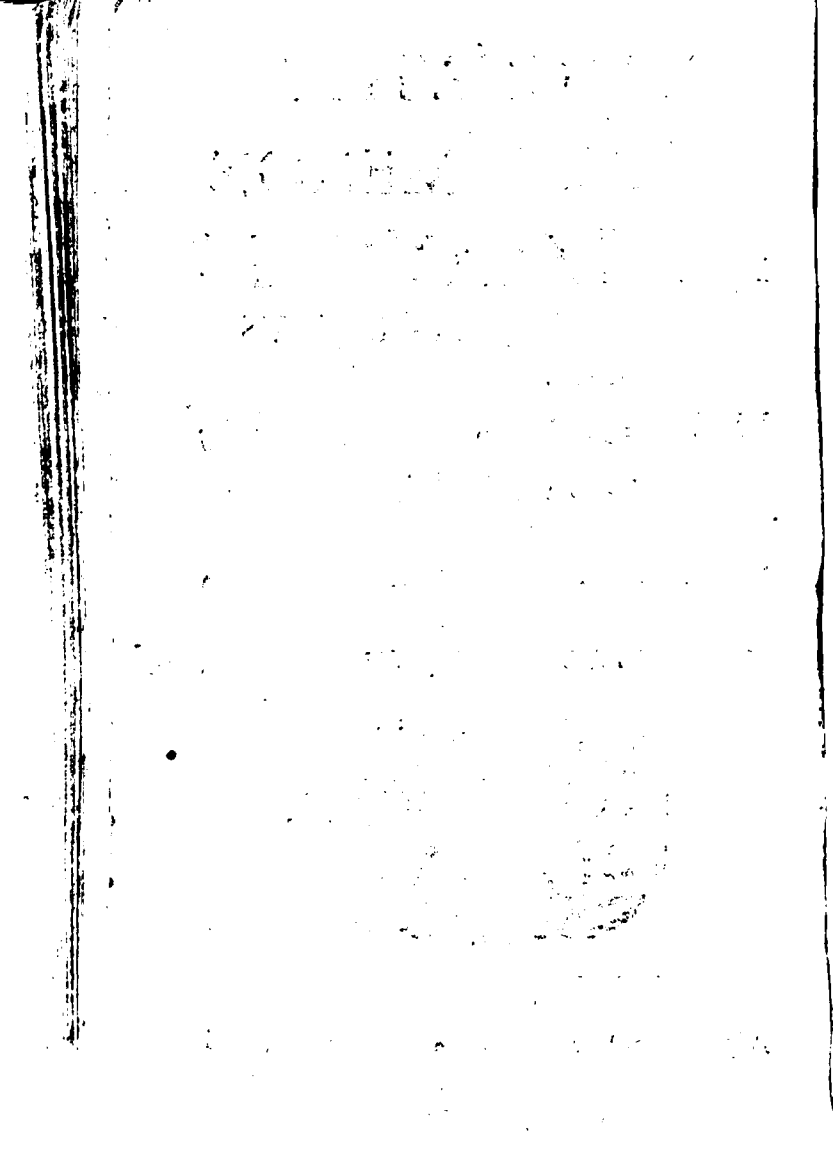
ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ
 Η
 ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟΣ
PHILOPATRIS
 DIALOGVS LVCIANEVS
 DISPV TATIONEM
 DE ILLIVS AETATE
 ET AVCTORE

PRÆMISIT
VERSIONEM AC NOTAS

ADIECIT
M. IO. MATTHIAS GESNERVS

IENÆ
 APVD IO. FELICEM BIELCKIVM
 MDCCXV

VIRO
MAGNIFICO SUMME REVERENDO
ATQUE EXCELLENTISSIMO
IO. WILHELMO
DE LITH
THEOLOGIAE LICENTIATO
SACRORVM IN VRBE TOTAQVE ADE
DITIONE ANSPACENSI
PRAESVLI GRAVISSIMO
ET
IN SENATV PRINCIPALI ECCLESIASTICO
SENATORI SANCTISSIMO
PATRONO O. M.

UNIVERSITATIS
CONVICTORUM
VIRO

MAXIME REVERENDO
ATQUE EXCELLENTISSIMO
GE. NICOLAO
KOEHLERO

ECCLISIAE SYODACENSIS ANTISTITE
ET REVERENDI CAPITULI
DECANO DIGNISSIMO
PATRONO AC PRAECEPTORI
CAETERNA PIETATE COLENDO

OMNIBUS PROPTER

M. O. OROTTA

HOC QUID QUID EST ACADEMICAE
LVCVRATIONIS

SACRVM DICATVMQVE ESSE
VOLO

ET

HANC QVAE TABVLAM ANTEANI ERGA

ILLOS

OBSEQUIA

PIETATISQVE INNVMERABILIBVS

IPSORVM

PROVOCATAE BENEFICIIS

AC NVNQVAM INTERMORITVRAE

INDICEM PARITER ATQVE QVODIDEM

DEVOTA MENTE SVSPENDO

TVM QVAE NVPER

VTRISQVE

NVMINIS PROVIDENTIA

VOLVNTATE PRINCIPIS

ET

EX SENTENTIA BONORVM OMNIVM

IPSORVM

SVMNIS MERITIS

DIGNITATIS HONORVMQVE ACCESSIO

FACTA EST

EAM ACCESSIONEM

PATRIAE

ECCLESIAE

IPSIS

FELICEM FAVSTAM FORTVNATAMQVE ESSE

VOLO IVBEOQVE

TANTORVM NOMINVM

ALIVM DEVOTVS CVLTOR

IO. MATTH. GESNERVS

HOC QUIDQVID EST ACADEMICAE
LVCVRATIONIS

SACRVM DICATVMQVE ESSE
VOLO

ET

HANC QVASE TABVLAM AETERNI ERGA

ILLOS

OBSEQVI

PIETATISQVE INNVMERABILIBVS

IPSORVM

PROVOCATAE BENEFICIIS

AC NVNQVAM INTERMORITVRAE

INDICEM PARITER ATQVE QVODIDEM

DEVOTA MENTE SVSPENDO

TVM QVAE NVPER

VTRISQVE

NVMINIS PROVIDENTIA

VOLVNTATE PRINCIPIS

QVOD IDEM EST QVOD

EX SENTENTIA BONORVM OMNIVM
IPSORVM

SVMMIS MERITIS
DIGNITATIS HONORVMQVE ACCESSIO
FACTA EST

EAM ACCESSIONEM
PATRIAE
ECCLESIAE
IPSIS

FELICEM FAVSTAM FORTVNATAMQVE ESSE
VOLO IVBEOQVE

TANTORVM NOMINVM

ALIO DEVOTVS CVLTOR

IO. MATTH. GESNERVS

PRÆFATIO.

Perum LVCIANI SAMOSATENSIS nullam adhuc dum editionem proditam esse dignam cultissimo scriptore, quique, siue Atticæ vim eloquentiæ, siue Toluidæarum incredibilem plane speciem, acque ut forte a paucis, superetur a nemine, iam ab aliquo tempore viris doctis mirabile visum est. Versiones etenim, licet a doctissimis aliquot ætatis suæ viris profectæ sint, parum accuratas, contextum ipsum librariorum veterum pariter ac recentiorum mendis flagitiosissime oppletum, notas parca nimis manu a viris summis allatas, neque illas in unum corpus collectas, omnes, quod aliquid de his literis iudicare possunt, agnoscunt. Atque hoc cum uniuersum verum est, tum imprimis de Philopatri de Dialogo, qui inter LVCIANI opera edi solet, verissimum. Interpretatio, quæ extat, sæpe inepta, contextus Graecus vitiosissime excusus, tenebris & squalore omnia plena. Neque enim IO. GE. GRAEVIUS, aut IAC. GRONQVIUS, duumviri rei literariæ com-

*restituendae, * veteribusque Scriptoribus emacu-*
landis, aut, qui aetate hos, non meritis, antecē-
*dunt, IO. BURDELOTIVS, ** vel IACO-*
BVS PALMERIVS, † aut ab aetate nostrare-
*motiores, IO. BRODAEVS *** vel PAVLLVS*
*LEOPARDVS, **** qui omnes, ut reliquos*
taceam, pluribus locis auxilio SAMOSATENSI
*fuere, aut denique IO. IENSIUS, ***** qui*
quam praeclare instructus esset, ad salutem & de-
tus huic auctori restituendum, satis ostendit, ali-
quid opis suae in hunc Philopatrin contulerunt.
Cum igitur non ita pridem in eum incidissem,
his ac ter legeram, cum nondum, quid sibi vellet
auctor, satis intelligerem. Ipsa autem difficultas,
sive ea ab ingenii nostri hebetudine, sive a stri-
bligine ipsius auctoris orta est, tantum absuit,
ut me deterreret ab eo legendo, ut potius magis
etiam accenderet. Erat, quod amplius
augeret illam cupiditatem. Videbam nimirum,
Theologos saepiuscule ad hunc Philopatrin pro-
vocare, sive dogma de SS. Trinitate contra
Aria-

* Quorum notae in calce editionis Amstelod. com-
parent.

** Cuius notae textui edit. Amst. subiectae sunt.

† Cuius itidem quaedam, ex exercitationibus ad opti-
mos scriptores Graecos excerpta, Belgarum edi-
tioni inserta sunt.

*** In libris emendationum & miscellan. T. III. facis
Grut.

**** In Miscellan. To. II. facis Grut. imprimis qua
T. III. habentur.

***** In Lectionibus Lucianicis, quae prodire Ha-
gae 1699. 8.

Arianorum Photinianorumque strophas vindicent *, siue de templorum imaginumque apud Christianos antiquitate ** inter se disceptent. Cum vero diligentius considerare hanc commentationem coepissem, mox equidem deprehendi, verba & phrasas SAMOSATENSIS me legere; sed nescio quid ab amoenitate ingenii Luciani, & in sententiis, & in verborum inflexione, alienum sentire mihi visus sum. Deinde magis magisque inquirenti subnatum est, quod iam Tecum, Beneuole Lector, communico. Specimen profectus mei publicum edendum erat: non dubitavi igitur cogitationes meas, de auctore & aetate Philopatridis, certa ratione dispositas, & quantum per angustias nostras licet, expolitas, in dissertationem nuper iam separatim editam committere: iam vero dialogum ipsum versione nostra & notis, quantum fieri potuit, explicatum damus. Contextum autem repraesentavi non qualem voluissem, sed qualem potui. Quin enim multis locis adhuc corruptus sit, vix dubito: mutare autem quidquam, praeter operarum manifestaria delicta, in tanta veterum exemplarium inopia, religione fuit. Imprimis cum ipse auctor suam toties incertitiam prodat, ut dubitare necesse sit, ipsius an librarius ineptae lectionis culpa tribuenda sit. Versionem, quantum potuimus, ad auctoris ge-

) (5

nina

* Vid. §. 30. Diss. nostrae.

** Vid. §. 27. Add. IUSTVS HENNING. BOEHMERVS diff. II. iuris Eccl. antiquae §. XLII. p. 52. sq. ubi refutat IOS. MEDVM:

nium attemperauimus, ut, si posset fieri, & sententiam illius assequeremur, & verba non negligemus: & cum mirum in modum poëtetur noster, etiam hac parte sequi illum studuimus. In notis potissimum id actum est, ut quae ab aliis, LVCIANO praesertim SAMOSATENSI, (a quo omnia fere habet) sumfisset auctor, ea suis restitueremus dominis, si quidem cogniti nobis essent. Fieri enim potuit, ut aliqua nos effugerint. Speciatim Homerica quaedam omissa, suspicor, cum Seberianus in illum Index ad manus non fuerit. Si in LVCIANI similibus locis congerendis superstitiosus alicui videar, is cogitet, mea interfuisse, ut similitudinem inter auctorem Philopatridis, & SAMOSATENSEM illum, demonstrarem.

Poteram hic desinere, nisi opus videretur, ut ad quaedam, quae contra sententiam de auctore & aetate huius dialogi obiici possunt, quaeque primum non succurrebant, respondeam.

Primo igitur doctissimus Annalium Ecclesiasticorum & Politicorum conditor BASNAGIVS,* ut fortius occurreret BARONIO, qui templum siue basilicam in Philopatride sibi deprehendisse videbatur,** negat omnino, Christianos sub finem dialogi notari, tanquam qui mala rei publicae & Imperatori ominarentur, sed aliquot nescio quos Mathematicos. Quod se

veritas

* ad A. C. 219. av. 3. p. 267.

** vid. diss. nostra s. 27.

verum est, tota nostra sententia corruat necesse est, de Philopatride, IULIANO imperante, ad insectandum Christianos scripto. Videndum igitur ecquid solidi subsit. Mathematicos, id est Astrologos significari, inde probat vir doctissimus, quod de phaenomenis caelestibus, eclipsibus nimirum, oppositionibus, coniunctionibus, CRITIAS illos interrogat*: de his autem Mathematicos interrogari, non Christianos. Quin aperte obii- cere Sophistis, quos vocat, CRITIAM, non re- cte eos Mathematicam assecutos. Mathe- maticos autem & Christianos simul esse non po- tuisse, productis TERTULLIANI, GREG. NA- ZIANZENI, EPIPHANII, testimoniis con- firmat**. Deinde alia etiam ratione probare vult, Christianos non intelligi. Nimirum TRY- PHON, (ita scribit pro TRIEPHON) cui au- ctor Christiani personam imposuit, pallidos ho- mines, quos in aurata domo CRITIAS in- uenerat, verbis amaris incescit, & mente pari- ter ac sententiis detonsos illos appellat***. Hanc iniuriam illis non facturum fuisse TRIE- PHONTEM putat, si pro consecratis suis ha- buisset. Epiphonema subiicit: egregios vero Christianos, qui pessima optarent &c. Haec eiusmodi sunt, quae fucum forte iis facere queant, qui non totum dialogum attente legerint, nos a sententia domouere neutiquam possint. Primum, esse

* p. 777. c. 19.

** Vid. quae nos ad locum iam citandum.

*** p. 778. c. 21.

esse Mathematicos, in quos inuehitur sub finem dialogi auctor, tantum abest, ut loca a BASNAGIO allata probent, ut potius rem aliter se habere, ex illis ipsis, saltem ex posteriori haud obscure appareat. In hoc enim clare dicit CRITIAS: *

ἔ τὴν πολυάσχολον μαθηματικὴν κατωρθώκατε. εἰ δὲ γε μαντεύει καὶ χρητεύει κ.τ.λ. Miratur nimirum, vnde ista somnia, uti vocat, & nugae de rebus futuris originem apud illos acceperint, & remouet primo Mathematicam siue Astrologiam, negatque illius ope innotescere talia illis potuisse: deinde ait, si aliis vaticinandi artibus praestigiisque imponi sibi passi essent, duplo maiorem etiam stultitiam eos prodere. Denique qui hic irridentur, aliam longe futura cognoscendi viam ipsi commemorant, ** decem dierum ieiunia, & nocturnos hymnos; non artem aliquam crepant, aut influxum astrorum. Illae de caelestibus apparentiis interrogationes, ut cuius consideranti patebit, totae ad risum iocumque compositae sunt, quibus consingendis occasionem forte dedit vox ἀεροβατεῖν aliquoties ante adhibita. Epiphonemate illo BASNAGII minime omnium moueri debemus. Primo enim, qui Christianos hic peti dicit, is non ideo veras esse illas accusationes asserit; quin calumnias bonam partem esse, non est dubitandum. Deinde, fuisse tum inter Christianos, qui occasionem his maledictis dare

potue-

* p. 778. c. 20.

** p. 778. c. 21.

potuerint, in dissertatione * *ostensum est*. Neque vero alterum BASNAGII argumentum magnam vim habet. Verum est, ab initio dialogi TRIEPHONTEM ut Christianum introduci, qui CRISTIANAM de religione instituat **: sed neque illud negari debet, ipsos sermones, quos in TRIEPHONTIS personam auctor contulit, tales esse, ut appareat, eum de ridiculo Christianam fidem habere. Igitur Magistrum suum vocat Γαλιλαῖον, ἀναΦαλαν-
 λῖαι, ὁπίρρινον, εἰς τρίτον ἕρπον ἀεροθαῖσαι, quae omnia profecto ad risum captandum pertinent: MOSEN per scomma vocat βραδύγλωσσον, & quae sunt alia; ut adeo mirum non sit, si idem, qui modo per petulantiam Christianae religionis doctorem egerat, paullo post aperta conuicia in Christianorum quosdam dicat. Caeterum de Christianis in ultima Philopatridis parte agi, praeter ea, quae de statu illius temporis, quo scriptus hic dialogus videtur, in dissertatione dicta sunt, inde etiam fit probabile, quod inter eos fuisse perhibentur detonsi, ex montibus aduenientes, male vestiti, nudo capite pariter ac pedibus ***, quae descriptio aptissime in ascetas & monachos, quorum iam tum numerus satis magnus erat, convenit. Cantiones nocturnae ieiunia, revelationes, quorum itidem mentio fit ****, Christianis fere propria sunt, & in notis
 ostenduntur.

* §. 34. 35.

** p. 770. c. 10. sq.

*** p. 775. c. 16.

**** p. 778. c. 21.

ostensum est, speciatim IULIANI temporibus in
usu fuisse.

Aliud occurrit, quod obuerti sententiae na-
strae possit, breuiter hic diluendam. Scilicet non
Christiani tantum irridentur hoc dialogo, sed
gentilium etiam Deastri acerbissime priori eius
parte perstringuntur. Videri igitur alicui possit,
illum non esse scriptum in IULIANI gratiam, cui
minime omnium probari Numinum suorum inse-
ctatio potuerit. Sed plures hic sunt elabendi viae.
Forte auctor, ut aegre faceret Christianis, exosos-
que illos magis IULIANO redderet, quibus lu-
dibriis auita numina traducerent, in TRIE-
PHONTIS persona repraesentauit. Forte au-
ctor, cum sibi LVCIANVM suum non tam imi-
tandum quam exscribendum proposuisset, fosclos
eius hac in parte consecratus est, & verborum
amoenitate ductus ipsas etiam sententias impro-
uide assumpsit: quales hodiernum errores ab ineptis
hominibus, quorum numero nostrum vix quis-
quam eximendum censebit, committi interdum,
constat. Sed si vel sciens prudensque fecit, ta-
men timendum ei non erat, ut IULIANVM
offenderet, ut qui ipse absurdas de Diis fabulas,
a Poëtis ad res sublimiores sub istis quasi symbolis
repraesentandas, putabat esse confectas.* Quin
ipse

* e. g. Or. in Matrem Deorum p. 170. Veteres, ubi
inuestigata a se rerum principia detexissent,
ἐκέντησαν αὐτὰ μύθοις παραδόξοις, ἵνα
διὰ τῶ παραδόξου, καὶ ἀπομυθίων

ipse falsis iocis in Deos illos δασιπώμετες*, vñ
 adeo ab ira eius ob laesam fœdibicorum naminum
 maiestatem metuere sibi auctor Philopatridis
 non debuerit. Unum superest quod moncam.
 In dissertatione.** quaedam de TIBERIANI
 ad Imp. TRAIANVM epistola disputata sunt.
 Deprehendi autem postea apud laudatim aliquo-
 ties BASNAGIVM ***, HENRICI DOD-
 WELLI quaedam argumenta, quibus νοθείας
 eam epistolam arguit: quae ut omnia iam ex-
 aminare non vacat, ita quod secundo loco pro-
 posuit, minime videtur contemnendum, ubi sup-
 positionis indicium ait vir summus, Palaestinae
 primae mentionem in epistola falsam.
 IACOBVS enim GOTHOFREDVS **** pro-
 batum dedit, eam diuisionem Palaestinae in pri-

τὸ πλάσμα Φωραθὲν, ὅτι τὴ ζήτησιν
 ἡμᾶς τὴ ἀληθείας πορεύσῃ. Ita oratione
 in Solem p. 136. ἄπειτα καὶ παραδόξα ποι-
 ηλικῆς Μύσης ἀθύρματα vocat, quae de
 συνδοιασμῶ & γάμοις Deorum dicantur a-
 pud HOMERVM.

* In illius Caesaribus Diuus Marcus ut se Deorum
 imitatore probet, illorum corpora τὸν τὴ ἀνα-
 θυμιάσεων τροφῆς indigere asserit, & Iouis
 exemplo (Il. 6, 897.) indulgentiam erga Com-
 modum suum tuetur. In fine huius Commentariū
 τροφὴν & αἰσθησὶν Deas comminiscitur. &c.

** p. 32.

*** Annal. Eccl. Polit. ad A. c. 117. nr. 4.

**** ad l. 3. G. Th. de protostatia.

primam, seu specialiter dictam, secundam & tertiam, seu salutarem, aut extremis THEODOSII M. aut primis ARCADII temporibus fuisse institutam. Cæterum parum. ad rem nostram facit, seu genuinam cum VSSERIO & PEARSONIO * putemus dictam TIBERIANI epistolam, siue quod DODWELLO placet, pro supposita & conficta habeamus. Eo minus igitur necesse est ut diutius te, B. L. in vestibulo detineamus.

* Quos nominat BASNAGIUS l.c.

DE
AETATE ET AVCTORE DIALOGI
LVCIANEI

QVI
PHILOPATRIS
INSCRIBITVR
DISPVATIO.

I.

Vo tempore, quoque scriptus
auctore esset dialogus, qui Phi-
lopatridis nomine, inter Lucia-
ni libellos, a librariis collocari
solet, diu multumque a do-
ctissimis hominibus disputatum est, neque
hodie satis quidquam certi, quod ego qui-
dem sciam, est a quoquam prolatum. Me
vero aliquid, quod certum sit, omnique ca-
reat reprehensione allaturum, sperare non
ausim: ecquod tamen fecerim pretium
operae, tu, si quis nobis obtinges, Lector,
iudicabis.

II.

Praeter illos autem, qui cauent sibi, ne
quid in re tam obscura affirmant, quorum
pauci forte sunt, tres imprimis video de
auctore atque aetate Philopatridis senten-

tias, singulas, si auctoritatem virorum doctorum species, qui eas defendendas susceperunt, haud improbabiles, easdem tamen, saltem duas, si rem ipsam demtis auctoribus consideremus, difficultatibus pressas vix eluctandis. Sunt enim, qui Luciano auctori tribuendum putent; malunt alii antiquiorem Samosatensi credere, quin ad Neronis vsque tempora retro ascendentes parentem deformi foetui quaerunt; alii denique iuniorem Luciano, quin ipso tertio post C. N. seculo inferiorem vt statuunt, adduci se patiuntur. Nos in re ardua ita versabimur, vt primo sententias aliorum proponamus, quam fieri poterit perspicue, adiectis simul caussis, quas vel allegant ipsi, vel quas videntur illos, vt ita sentirent, induxisse; tum quae contra hos ab aliis disputentur, vel dici nostra opinione possint, sine cuiusquam infectione modeste indicemus; denique vt nostram de tota re sententiam & exponamus breuiter, & argumentis pro virili parte adstruamus.

III.

Igitur qui Luciano tribuunt scelerati partus exclusionem, ab illis ne exigendam quidem esse probationem, videri alicui queat: cum, quod inter reliquas eius viri commentationes compareat, ex eo ipso satis constet, nisi sit, qui meliori iure cum sibi vindicet, illius esse, cuius per tot annos fuit
pos-

possessio. Plurima enim esse plurimorum auctorum scripta, quae eorum, quibus tribuantur, esse, nullo alio argumento probentur, quam quod inter reliqua ipsorum scripta referantur. Atque haec cum ita sint, accedere, quod argumentum tale huius dialogi sit, quod a dicacitate Luciani & omnia infectandi libidine non abhorreat. Olim enim effecisse Samosatensem illum scurram, ut, si quid in re graui ridiculum, in seria ludicrum, in honesta denique contumeliose dictum appareat, id haud male, nec leui coniectura ad ipsum auctorem referatur. Neque Christianis pepercisse, sed in ipsos etiam maledicum strinxisse calamus, vel Protea, seu de morte Peregrini dialogum luculenter admodum testari. Maximam autem omnium fidem huic sententiae facit miraphrasium, sententiarum, earum etiam, quas ex Homero solet depromere, totius denique oeconomiae, quam vocant, & dispositionis conuenientia: quae quidem tanta est, ut vix phrasis vel sententia in toto hoc dialogo occurrat, quae non semel, aut saepius etiam in reliquis, quae Luciano nemo abiudicat, deprehendatur; oeconomia autem seu dispositio dialogi, ei, quam in Nigrino ille adhibuit, magis similis sit, quam ouum ouo est simile, de qua quidem conuenientia infra adhuc erit dicendi locus.

III.

Iam victoria illa de Persis, cuius sub finem dialogi epinicion quasi quoddam a superueniente Cleolao canitur, nihil vetare dicit celeberrimus FABRICIVS, * quare non sit eadem, de qua Marcus Antoninus & Lucius Verus triumpharunt A. C. 166. Vir doctissimus DAVID BLONDEBLVS, ** quem laudat FABRICIVS, Anno Marci quarto, inquit, Christi 164. Macrino & Celsa Coss. Seleucia cum trecentis hominum millibus, & Cleispbonitis regia Veri nomine per Cassium excisa, prisco vere Persarum supercilio nubem ademit Verus, cui spe falsus inani Susae & Arabiae excidium, Scythicarumque excursionum cessationem (in bellum Marcomannicum, dum Parthicum geritur, natum, intentus) spondet Cleolus. Nihil itaque nos cogit, quae Luciano viuente & spectante confecta sunt, ad alium auctorem referre. GEORGIUS vero BVLLVS *** ingens, dum viueret, Angliae suae ornamentum, laudante iterum celeberrimo FABRICIO, praeter victoriam de Persis Marco Antonino imperante reportatam, eandem nimirum cum hac, quam celebrat Cleolus, illud insuper monet, quae de malorum praedictionibus dicantur in Philopatricle, illa apprime etiam in Diui Marci tempora conuenire. Huc enim

* in immortalis opere Biblioth. Gr. L. IV. c. xv. l. p. 504.

** de Episcopis & Presbyteris p. 227.

*** Defens. Fidei Nic. Sect. II. c. IV. s. II. p. 73. seq. ed. Grabii.

enim pertinere, quae **SEXTVS AVRELIVS VICTOR** habet in epitome? * *Marcus Antoninus virtutum omnium caelestisque ingenii exstitit, acrum-
nisque publicis quasi defensor obiectus est. Etenim nisi
ad illa tempora natus esset, profecto quasi vno lapsu rui-
sent omnia status Romani. Quippe ab armis nusquam
quies erat; perque omnem Orientem, Illyricum, Italiam,
Galliamque bella feruebant; terrae motus non sine inter-
itu civitatum, inundationes fluminum, lues crebrae, locu-
starum species agris infestae, prorsus ut prope nihil, quo
summis angoribus atteri mortales solent, dici seu cogitari
queat, quod non illo imperante saevierit.* Nempe
haec esse illa mala, a sacerrimis sophistis, ut
appellat sacerrimus nebulo **Christianos**,
praedicta.

V.

Hae igitur & aliae forte rationes per-
moverunt viros doctissimos, ut **Luciano**
assererent **Philopatrin**: quorum senten-
tiae calculum etiam suum adiicit **THO.**
GATTACKERVS, ** **STEPH. LEMOYNE**, ***
& plures, quorum iam inire numerum nihil
attinet. Si qui ex antiquioribus **Luciani**
nomine laudant nostrum, ii forte non alia
ratione inducti, quam illa, quae primo loco
est a nobis allata, id fecerunt: Huc &
THEOPHILVM RAYNAVDVM refero ****
RIGALTIVMque, ***** de quibus forte

A 3

in-

* p. m. 336. in Antonino Philos.

** De stilo N. T. cap. ix. init.

*** Notis ad Varia Sacra P. I. T. II. p. 186. seq.

**** Erotematt. de libris bonis & malis p. 195.

***** ad Tertulliani librum de oratione, sub init.

infra erit aliquid dicendum. Alterius autem sententiae, ad quam, age, progrediamur, adeo sunt infirmas rationes, adeo difficultates magnae, ut eam paucioribus sese probasse, mirum non sit.

VI.

Neque vero ipsi inter se conveniunt huius opinionis auctores. Est enim qui ita putet Luciano maiorem Philopatridos parentem, ut ipsum Neronem aetate credat attingisse. Nimirum THEODORVS MARCILLIVS, cuius verba ad principium Dialogi in editione Belgarum nouissima posita sunt, postquam, Lucianum non potuisse Paulli Apostoli fuisse discipulum, nec proinde Philopatridis auctorem (ut qui Paullum magistrum laudet) probauerat, *Saperdae autem prorsus illi sunt, inquit, qui propter ea quae in extremo dialogo isto de Babyloniis, Aegyptiis, Persis, Scythiis verba sunt, huiusce distortissimi foetus parentem ad tempora Imperatoris Traiani referunt, cum ea magis in Neronis aut etiam Claudii pertinere posse, quibus facile latio non visitans peruiderit. Plane quidem, quiqui tamen belli pueri pater est, Neronis Principatu eum suscepit. Haec ille satis quidem dictatorie. Sunt tamen, qui Saperdarum nomine nihil mori, Traiano imperante scriptum esse Philopatrin, his imprimis rationibus contendunt. Primo manifestum illud esse, quod Paulli Apostoli se discipulum profiteatur Tripho: eo enim referunt, quae ille ait: **

Hvi-

Ηνίκα δέ μοι Γαλιλαῖς ἐνέτυχεν, αἰαφάλα-
 ῖας, ὀπίρριν, ἐς τρίτον ὄρανόν ἀεροβλήσας,
 καὶ τὴν κάλλιπαι ἐκμεμαθηώς, δι' ὕδατος ἡμᾶς
 ἀνεκαίνισεν, κ. τ. λ. His adeo clare putant
 Paullum Diuum significari, ut id negare vo-
 lenti frons periisse dicenda sit: iam vero in-
 ter magistri mortem, atque hunc sermonem
 discipuli plus xxx annis ad summum inter-
 cedere non potuisse, nisi decrepitum senem
 Triphontem, cum haec loqueretur, fuisse,
 dicere velis. Victoriā, quam celebrat in
 fine dialogi Cleolaus, eam esse, de qua Tra-
 ianus triumpharit. Et profecto tum reli-
 qui scriptores, qui eorum temporum histo-
 riam literis consignarunt, victorias illius im-
 peratoris celebrant, tum RVFVS FESTVS
 ita singula complectitur: *Traianus, qui post
 Augustum Romanae reipublicae mox lacertos, Armeniam
 recepit a Parthis. Sublato Diadema regi Armeniae ma-
 ioris regnum ademit. Albanis regem dedit. Iberos, Bos-
 porianos, Colchos in fidem Romanae ditionis recepit. Os-
 roënorum loca & Arabum occupavit. Cardenos, Marco-
 medos obtinuit. Antemussum optimam Persidis regionem,
 Seleuciam, Ctesiphontem & Babyloniam accepit, & tenuit.
 Usque ad Indiae fines post Alexandrum accessit. In ma-
 ri rubro classē instituit. Prouincias fecit Armeniam,
 Mesopotamiam, Assyriam, reliqua. Haec compa-
 rare iubent alterius Patroni sententiae, in
 qua declaranda iam versamur, cum sine Phi-
 lopatridis, & clarum fore existimant, de
 vna re utrosque auctores loqui. Denique,*

cum quaedam sint in Philopatride, quae in Lucianum auctorem parum videntur convenire, ut stili ipsarumque sententiarum ineptiae, maior item Christianarum rerum, quam ille alias ostendit, noticia; (de singulis autem deinde latius disputabimus) iis omnibus suam mirifice confirmari sententiam existunt.

VII.

Verum enim vero quo antiquiorem aliquis hunc dialogum statuit, eo magis falli necesse est. Nam, (ut quam sententiam posteriore loco recensuimus, eam, ceu minus probabilitatis habentem, prius refutemus:) antiquitas Luciani aeuo, quin Traiani maior quibus argumentis probatur, ea paruo impulsa momento ruunt. Quid enim? Triephontis magister laudatur Γαλιλαῖος, αἰα Φαλαῖας, ὁπίρρινος, ἐς Ἱερὸν ἔρανον ἀνέβη Ἰησους; Diuus igitur Paullus intelligendus necessario est? Quid enim vetat, quemvis alium hac descriptione signari, recaluastrum nasonem, mysteriorum cognitionem de se, ex vero forte, praedicantem, quam comica phrasi ad raptum illum Apostoli nefarie accommodata noster περιφράζει. Quid vetat, si concedamus etiam, corporis & oris habitum, qualis hic describitur, Paulo fuisse, (quod vix tamen probari posse puto) imaginem summi Doctoris a scurra visam esse, eumque deinceps, ut proteruius Chri-

stianos infestaretur, hoc schemate magi-
strum suum deridendum aliis propinasse?
DAVID BIONDELLVS, * quem paullo
ante laudauimus, contra eos, quibus *Galilaei*,
reclutastri, *mafonis*, ad *ietibim* usque caelum rapti, di-
scipulum professus *Triepho*; Paulum innuere videtur,
ita disputat: *His argumentis*, (quae nimirum
allata iam iam a nobis sunt) *persuaderi me non*
posse fateor, (ut credam, *Philopatrin* ante *Luciani* aeta-
tem scriptum.) *Vt enim nullum Luciani aetate Pauli*
auditorum (superfuisse largior lubens; nec Paulum *Tarsi*
natum Galilaeum dici debuisse constat: *Strumque ad ma-*
ius Christianorum rerum ludibrium a Luciano effusum,
non est quod negemus. Sed quod est de imagine
Apostoli, quam visam forte ab auctore dixi,
non possum pati, quin, quod paullo ante
promisi, de THEOPHILO RAYNAUDO
aliquid dicam. Is ** in ea fuit opinione,
Lucianum, quem pro Philopatridis scriptore
habet, imaginem Paulli in templo aliquo
vidisse. Sed quin fugiat virum alias haud
indoctum ratio, dubitari non potest.
Ecquid enim Lucianus, vel auctor dialogi,
si modo vidit imaginem Paulli, nam & hoc
incertum quam quod maxime; alias non
potuit eam videre, praeterquam in tem-
plo vel oratorio? non potuit etiam alia-
rum aedium talis effigies fuisse orna-
mentum? Similem errorem erratit, circa

A 5

hunc

* de episcopis & Presb. l.c.

** erosematt. de libris bonis & malis l.c.

hunc ipsum dialogum, robustissimus Ecclesiae suae typicus BARONIUS, quo de mori agendi sese offeret occasio. Iam pergamus ad reliqua.

VIII.

Neronis Principatu non esse scriptum Philopatrin, non equidem probabo ex RVFI FESTI loco, qui * *Armenias duas tunc amissas, Romanasque legiones sub iugum a Persis missas; extremo dedecore Romani exercitus sacramenta ait fuisse: Plura siquidem feliciter, ductu Corbulonis, Neronis auspiciis in Armenia contra Parthos gesta, eademque magnifice celebrata, refert TRACITVS **; quin neque post cladem ignominiamque Paeti, negligentia acceptam, decreta a Senatu, integro adhuc bello, itopaea, dum assensui consulitur, secreta consensu, amissa sunt, ut idem TRACITVS *** auctor est. Quidni igitur & vani cuiusdam Graeculi Paeana ante victoriam, quin post cladem acceptam, canentis, gratulationem Nero acceperit? Firmiora proinde argumenta deinceps erunt adferenda. Nec Varo Traiano convenit, verba recito DAVIDIS BLONDELLI, **** quod sub dialogi finem oraculum recitat Cleopaus: *πῶς τῶν αὐτῶν ἢ πάλαι βοῶντων Περσῶν κ.τ.λ.* Non nec*

* in breviori. p. 170. seq. ** Annal. xiii, c. 7. seq. impr. c. 34. seq. L. xiii, c. 23. seq. L. xv, init.

*** Annal. L. xv, c. 18. l. Ita in Persii Sat. v. 64. ad Corbulonis victorias respici ait Calaubonus, quas assentatorie in maius extollerent Poetas & Historici.

*** l.c.

nec Susam nec Arabiam totam debellauit, nec quos ex Arabibus subegit, post deuictos Persas domuit Traianus, immo inter belli Parthici initia anno imperii quarto Christi CI. Traiano quantum & Pacto cess. per Syriae praesidem Palmam, Petraeam Arabiam sub iugum misit; eodemque anno, pereunte Decebalo, Dacicum bellum consummauit. Anno vero imperii nono, Christi CVI. Commodo & Cereale Coss. Seleuciam, Babylonem & Cessphontem cepit.

VIII.

Sed, ne quid dissimulem, tota illa disputatio nec mihi, nec credo multis aliis, ex omni parte probatur. Prior ipsius ratio est, quod nec Susam nec Arabiam totam debellauerit Traianus. Sed debellauitne eam Marcus, cui ipse epinicio illo gratulatum fuisse Lucianum putat? Fatetur non debellasse. At paratum est *ἡγοῦμαι*. SPE PALSVS inani, inquit, *Susae & Arabiae excidium, Scythicarumque excursionum cessationem, spondet Cleolaus.* Iniquus autem est BLONDELLVS, si quo ipse effugio utitur, illud eripere velit parti aduersae. Vt libentius concedat, mouere eum debet ratio altera, qua aduersam sententiam oppugnare sibi videtur, tantum abest, ut ea rem, quam vult, conficiat. Putat enim, quia iam ante Persas, Arabum quosdam subegerit Traianus, Cleolaus autem ei, qui iam victor esset Persarum, Arabiae subiugationem tanquam futuram spondeat; fieri non posse, ut de Traiano ea gratulatio accipiatur. Quid si autem dicamus, ideo enim vero spon-

spondere Cleolaum vt ΠΑΣΑ ΧΘΩΝ Αρβίας
sub potestatem Traiani redigatur, quod
parte eius iam subacta, facilius de reliquis
spes esset. Haec, vt mihi quidem videtur,
ita sunt manifesta, vt Blondello ipsi, si vi-
veret, assensum extorquerent.

X.

Haecne igitur, dicat forte aliquis, sunt
firmissima illa argumenta, quibus Traiani
aetate abiudicatur Philopatris? Equidem,
vt quod res est fatear, his nunquam mihi
persuaderi passus essem, vt non a Paulli
quodam discipulo transfuga scriptum puta-
rem. Sed bene res habet. Superest argu-
mentum vnum, a nemine, quod sciam, ad-
hibitum, sed omni exceptione, vt i arbitror,
maius. Narrat nimirum Critias, * se cum
interfuisset deliramentis atque vanis prae-
dicationibus Sophistarum, ita sententiam de
illis dixisse: καὶ μὲν τῶν Ἀριστοτέλους καὶ ΑΡΤΕ-
ΜΙΔΩΡΟΥ, ἡ καλῶς διαβήσονται ταῦτά γε τῶν
ἐνύπνια ἐν ὑμῖν, & reliqua. Quis non vi-
det ARTEMIDORVM οὐνεγκερικῶν scri-
ptorem significari? Et ne dubitemus, nec
infartum ab interpolatore aliquo Artemi-
dori nomen suspicemur, paullo post inter-
rogat: ἡ κατὰ Ἀριστοτέλην ἔτελεσται, καὶ
ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΝ ἔβιβασεν ἐξ ἡμετέρων τοῖς
οὐνεγκερικῶν; De ipsa re, si quis forte requirat

AR-

* p. 775. c. 17. vt nos distinximus.

ARTEMIDORI huius vt & ASTRAMPYSCHI verba in notis posita sunt. Hic illud tenendum, quod hic ARTEMIDORVS RHESIVS, qui tamen Daldianum se dici maluit, vt nobilitaret oppidum vnde maternum genus trahebat, obscurius absque hoc futurum, testatur ipse, * se nosse homines, qui vixerint Antonini Pii temporibus, qui successor fuit Hadriani, ante quem Traianus imperauit. Huius vero inter victoriam Persicam & Antonini initia xxx. minimum anni intercesserunt. Nemo igitur sub Traiano scriptum Philopatrida potest asserere, nisi qui crediderit, triginta annis ante quam scriptus sit liber, eum posse allegari. Quin, cum nihil aliud colligi queat ex Artemidori verbis, quam notos illi fuisse Athletas, ludis quinquennialibus, illis quos Antoninus Pius Hadriano, a quo fuerat adoptatus, instituit, ** suspicari licet, post Antonini demum tempora, quin Seueri etiam, qui Antonino successor fuit, scripsisse Artemidorum, primum quod ex proemio apparet, post longissimam cunctationem animum ad scribendum appulisse, tum quod TERTVLLIANVS quem sub Severo Imp. in confiniis seculi II. & III. floruisse

* L. I. c. 28. p. 26. & c. 64. p. 55. quae loca allegantur a Nic. Rigaltio in notis ad inscriptionem.

** Videndus Ael. Spartianus Hadriano c. xxvii. & Commentt. ad h. l.

esse satis constat, cum somniorum interpretes enumerat, * nostri nullam facit mentionem: Quae ratiocinatio, si cui aequae ac mihi probabitur, ut paullo dictum laxius accipiet, cum NIC. RIGALTIVS, ** atque IO. ALB. FABRICIVS *** Hadriani & Antonini Pii temporibus vixisse Artemidorum perhibent: tum illud etiam colliget, vix esse, ut a Luciano Samosatensi laudatus Artemidorus, adeoque Philopatri scriptus esse potuerit, de quo infravidebimus.

XI.

Neque vero illud hoc in loco praetermittendum est, summa rerum verborumque cum iis, quae haud dubie Luciani sunt, conuenientia, quam, credo, negabit nemo, qui annotationes nostras vel cursim perlustrauerit, facile aliquem induci, ut credat, vel ab ipso Luciano, vel ab homine qui eum sibi imitandum proposuerit, esse scriptum. Neque enim magis id casu fieri potuisse existimo, quam, ut ex temeraria formularum typographicarum commissione versus Homeri aliquis, aut Ennii possit existere. Sed pluribus in hac sententia confutanda nos immorari nihil opus esse arbitror, cum quae iam nunc aduersus primam illam

* Lib. de anima c. xxxvi.

** loco citato.

*** Bibl. Gr. L. III. c. XIII. p. 402.

illam, quae Lucianum Philopatridis auctorem facit, proferemus, ea magnam partem fortius etiam contra hanc secundam valeant.

XII.

Quod igitur alterum huius disputationis caput est, Lucianine sit Philopatris, an iunioris alicuius, age, dispiciamus. Quae in re ita versabimur, ut primo contra eorum, qui id affirmant, rationes quaedam in medium proferamus; deinde, cur Luciani non esse putemus, generatim dicamus, denique ut quibus inducti rationibus, iuniorem Luciano auctorem arbitremur, eas rationes, quam fieri poterit breuiter & perspicue, proponamus. Cum vero viros summos & toto, qua literis cultus est, orbe celeberrimos ab altera parte stare videam, prius quam ad rem aggrediar, summopere, mi Lector, rogandus es, (ad illa enim ipsa docti orbis lumina sermonem dirigere nimis forte spei audacis esset) ne contradicendi libidine, aut nouarum cupiditate rerum a tantis viris seorsim sentire me ausum existimes, quae multos hodie insania vexat; sed solo veritatis amore, eiusque studio inquirendae huc delatum, ubi aut deferere id quod verum puto, aut dissentire ab iis cogor, quorum tanta apud me est veneratio, auctoritas tanta, ut maior forte apud neminem. Si igitur hac in re erro, illud saltem

tem optime conscius mihi sum, non illa ingenii prauitate, sed communi hominum forte, quae ab errore immunem esse neminem patitur, inuitumque in eum incidisse.

XIII.

Luciano iure tribui Philopatrin, probatum primo inde est, quod is quasi in possessione esset, cum inter ipsius opera iam longo tempore referatur; igitur non nisi validissimis rationibus posse inde exturbari. Verum enim vero, ne iam in locum illum communem de librariorum inertia & fraudibus excurram; ne etiam illud dicam, malae fidei possessorem praescriptione sese tueri non posse: iam Graeca editio quae A. R. G. CIO IOXXVI, in forma octaua Hagenoae elaborata est, in fine dialogi haec habet: οὐτὸς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ τῷ Λουκιανῷ. Quae procul dubio ex veteri codice adscriptit editor quisquis etiam fuit, diligens certè & industrius, cuius utinam diligentiam imitati essent librarii Belgae in nouissima editione, quae splendido viri summi, IO. GE. GRAEVII nomine superbit. Sed & in hac editione annotatio, quam retuli, est seruata: quae tanto maioris est momenti si antiqua est, quod tamen in hac librorum MSS. inopia asserere non ausim, quanto frequentius sine censura omni transmittuntur a librariis, quae tamen *νοθεύεαι* sunt conuicta planissime. Argumentum non ab-

abhorret, fateor, ab ingenio Luciani, si generatim illud spectes, ut ad irridendam cum superstitione religionem pertinet. Sed quam exiguum huic rationi pondus insit, si dicerem, de Tua, Lector, prudentia dubitare viderer. Quid si vero insuper negem, illam saltem dialogi huius partem, ubi vanissima spe tot victoriæ, triumphi tot spondentur, quorum nihil vel parum, quamcumque etiam sententiam amplectare, contigit, cato illi Samosatensis naso ex asse convenire? certe a prudentia non tantum viri, sed a magna ad credendum res etiam satis certas tarditate, oppido id videtur alienum. Ingens porro illa rerum verborumque in hoc dialogo cum iis, quæ indubie sunt Luciani, similitudo, tantum abest ut a me negetur, ut potius paullo ante ea vltus sim ad probandum, Traiani ætate non videri scriptum. Sed potuit ea ex alio etiam fonte profluxisse, imitatione nimirum, satis illa quidem inepta, quæ de tum e notis nostris constare volenti potest, tum infra adhuc aliquid erit dicendum. Nunc reliqua persequemur.

XIII.

Victoriam de Persis ingentem reportavit Lucius Verus, ob quam, communicato cum Marco fratre honore, triumphavit. Hanc eam ipsam esse, quam celebrat sub finem Philopatridis Cleolaus, volunt, quos
B supra

supra laudavi, viri doctissimi, alique complures. Quibus assentiri ne queam, illud me mouet, quod vnus tantum *dux egre* deprehendam in illo epinicio mentionem, id quod secus factum oportebat, si ad hunc triumphum pertineret. Ambos enim fratres aequato iure imperium administrasse, notius est, quam vt dici a me debeat. Nec est quod Lucium Verum solum celebrari dicamus, qui nimirum solus id bellum confecerit, solusque gloriam inde sibi vindicauerit. Praeterquam enim quod per duces omnia sunt gesta, Vero interim Imperatore in Daphnicis Antiochiae deliciis molliter ventrem, Marco autem Romae rem publicam curante, vt testis est IULIVS CAPITOLINVS*: iam est paullo ante dictum, confirmarique tum aliorum, tum eiusdem CAPITOLINI** testimonio potest, triumphum pariter vtrosque celebrasse. Ita enim ille: *Habuit hanc reuerentiam Marco Verus, ut nomina quae sibi delata fuerant, cum fratre communicaret, die triumphi, quem pariter celebrarunt.* Et iam ante*** dixerat: *partum est Vero nomen Armenici, Parthici, Medici, quod etiam Marco Romae agenti delatum est.* Illud forte dici ab aduersa parte posset, Imperatorem Verum, cum ista scriberentur a Luciano, iam tum fuisse extinctum, solique adeo

* in Marco Antonino c.viii.

** in L. Vero c.viii.

*** c.vii.

adeo Marco hic applaudi. Et sane EVTROPIVS* cum triumpho Parthico, Veri obitum coniungit artissime. Sed certum est, interces-
sisse aliquot annos inter triumphum istum
atque mortem Lucii : nec quae scriptor
breuitatis studiosus narratione coniungit,
tempore ideo sunt coniuncta putanda. Sed
haec cum quaestione careant, apud eos cer-
te, qui aliquam cum historicis illorum tem-
porum familiaritatem habent, lubens dimit-
to. Illud tamen non possum quin ad-
iiciam, non videri Cleolaum nostrum, qui
sui victoria Imperatoris effertur tantopere,
Medorum atque Armeniae mentionem
fuisse omissurum, cum de futuris audacter
adeo spondeat, si modo materiem epinicio
illi tum praebuissent, quod Marco imperan-
te contigisse modo vidimus. Denique to-
tum hoc argumentum tale esse memineri-
mus, vt si nihil etiam sit, quo labefactari
conuelliue possit, quod tamen minime ita
se habere, est, puto, luculenter a nobis
ostensum, tamen amplius nihil eo efficiatur,
quam hanc quidem ~~negationem~~ nihil ob stare,
quo minus Lucianus pro Philopatridis au-
ctore haberi queat, cuius generis argumen-
ta, plura etiam, ruere statim necesse est, si vel
vnica proferri queat circumstantia, quae
cum reliquis conciliari & redigi in concor-
diam non possit.

XV.

Quod vero vir celeberrimus GEORGIVS BVLLVS putat non parum momenti habere, ad asserendum Luciano Philopatridem, temporum sub Marco Antonino iniquitatem, de eo etiam, dissimulare non possum, alia omnia mihi videri. Mala etenim, quae ab AVRELIO VICTORE enarrata supra retulimus, quorumque mentionem etiam IVLIVS CAPITOLINVS facit *, iam inde ab imperio Antoninorum fratrum atque adeo ante victoriam Parthicam accidisse, totoque fere perdurasse imperii tempore, iidem auctores sunt. Tantum autem adest, vt, qua tempestate scriptus est Philopatris, calamitates publicae orbem Romanum insigniter vexauerint, vt potius eam ob causam Christianis acerbè adeo insultasse auctorem appareat, quod temporum felicitatem infaultis praedictionibus, obscurisque ominibus quasi contaminarent. Quod vt appareat, audiamus Critiam, qui, vt videtur, ob patriae, quem profiteretur, amorem, nomen dialago dedit, cuiusque sub persona auctorem latere voluisse, existimaverim. Hic igitur Critias in Sophistarum, vt eos appellat, concilium introductus, interrogatusque : ** πῶς τὰ ἑ πόλεως ἢ τὰ ἑ νόσμον

* in vita Marci c. viii.

** p. 777. c. 19.

πόσους; Χαίρουσινγε πάντες, inquit, καὶ εὖ γε
χαρήσονται. Habes gaudium publicum, ha-
bes felicitatem temporum. Quid ad haec
Sophistae? Non placet illis laetitia effusa
gentilium, subiiciunt: δυστοκῆ ᾧ ἡ πόλις,
cuius verbi vim in notis declarauimus. Non
negant igitur iam felicia esse tempora, sed
mala futura praedicunt. Hos dein proterue
ridet Critias, ὁξυδερκέσταται νοεῖν illos inter
alia scommata dicens, qui viderent scilicet,
quod nec esset vsquam, nec, vt putabat pro-
fana mens, futurum esset. Tum effunditur
in enumeranda varia calamitatum publica-
rum genera, ita tamen vt ipsa phrasi ad ri-
sum composita manifeste indicet, nihil tale
tum quidem vulgo homines timuisse, ne pu-
tes fuisse expertos. Confirmant ista, quae
sub finem dialogi idem Critias commemo-
rat: Ἡμεῖς γ', ὡς τριεφῶν, τὰ καὶ ἄλλιστα εὐρη-
κότες ἐσμὲν. & paullo post: τὰ δὲ δεκεῖ τοῖς
παισίν, αἱ ἡμέραι δ' αὐτοκράτορος, πλεῖστες
ᾧ ἡμεῖς οὐκ ἐκλείψου, καὶ ἔθνος ἡμεῖς δὲ κα-
ταπλοήσεται. Haec igitur satis, opinor, osten-
dunt, non eo tempore scriptum Philopatri-
dem, cum calamitates publicae per orbem
terrarum grassarentur, sed satis laeto rei-
publicae statu, secus atque viro doctissimo
videbatur.

XVI.

Perduxit nos ordo disputationis insti-
tutus ad ea argumenta, e quibus genera-

tim Luciani non esse foetum Philopatrin; colligi posse putamus. Nam illa quae iuniorum Luciano auctorem suadeant, his subiuncturos nos esse diximus. Ad hanc igitur classem, praeter ea, quae modo contra BLONDELLVM atque GEORGIVM BVLLVM, viros doctissimos, disputata sunt, non dubito primo loco referre, quod maior in hoc dialogo deprehenditur, quam in Luciani scriptis Christianarum rerum peritia. Quisquis diligentius paullo huius viri commentationibus legendis attenderit, animaduertet profecto perpetuum fere illius morem, ut in quarum rerum mentionem incidit, eas res, tanquam per digressiones, quas vocant Rhetorum filii, peripicue verbisque negotio, de quo agitur, quam aptissimis declaret, quo ipso, quanquam interdum non taedium lectoribus, si qui sunt delicatiores, creare non potest, facit tamen, ut, cum minime putes, plurima discas, ad omnem historiam, populorum ritus, clarorum virorum pernoscendam indolem, linguae etiam proprietatem, totam denique humanitatis disciplinam nimium quantum profutura. Quin ea ipsa ratio est, ut quoddam *Ἀμαλθείας κίρας*, aut cornu copiae bonae frugis plenissimum, opera eius summo possint iure vocari. Profluxit ista scribendi ratio partim ex characterē Luciani, qui est ἡμολογῶν & ad comicum

cum in multis accedens proxime, in quibusdam etiam superans: partim, non est enim inficiandum, ex ostentatione quadam, Polymathiamque demonstrandi studio, quod quidem in Sophista, id est eo, qui dicendi artem pro genio seculi profiteretur, non ferri facilius poterat, sed laudi erat atque admirationi. Igitur nulla fere secta, hominum fere genus nullum est, cuius non historiam, characteres præcipuos, aliaque ἀξιομνημόνευτα consignata ab eo literis deprehendamus: Philosophorum autem cuiuscunque sectae; rhetorum, adulatorum, parasitorum, diuitum, pauperum, senum, iuuenum, superstitionum, atheorum, Romanorum, Atheniensium, Scytharum, impostorum, histrionum, lenarum, meretricum, militum, rusticorum, regum, tyrannorum, Deorum, Dearumque, & cuius non? velut imagines quasdam ab eo pictas admiremur.

XVII.

Sed quorsum ista disputem, quaeret fortasse aliquis? Nimirum ita rationem subduco: Quia Lucianus ostentandae occasionem doctrinae nullam solet facile praetermittere; quia nullius non hominum generis, characteres, mores, sententias, verbis cuique rei propriis & quasi solennibus describit: probabile non videri, si tantam habuisset Christianismi peritiam, quantam in

Philopatride reperimus, non alias etiam
 eam prae se tulisse; atque eo magis cum oc-
 casio in his ipsis, quae habemus ab eo scripta,
 non defuerit, tum in bonam, tum in malam
 etiam partem ampliorem Christianorum
 mentionem faciendi. In bonam quidem
 eo imprimis loco, ubi Alexandrum Pseu-
 domantin illum ab oraculo suo Atheos, E-
 picureos, Christianos omnes remoueri pro-
 cul iussisse tradit. Verba ipsa subieci: * *ἐν τῷ
 ὁρῶντι, ὃ ἑστάντος, ὃ δὲ δεικνύμενος, ἵκεν κατὰ
 τὸν νόμον τὸν ὀρθόν. Φευγέτω.* Facile, credo,
 veniam impetrabo, si huic centoni meo pan-
 num de purpura magni viri, I. O. G. E. GRAE-
 VII ** adsuam; non possunt enim non pla-
 cere quae ille scripsit seculi nostri Varro,
 ubicunque etiam legantur. Ita vero cum
 hunc locum enarrasset, pergit: *Novat impu-
 rissimus nebulo, (Alexander) Christianos decipi non facile
 posse. Illos, mente ab oculis senocata, breui latebrae
 fallaciarum, quibus homines fasciabant, perscrutatu-
 ros, omnique mimo sceleratissimi latrocini personam detractu-
 ros fuisse. Unde vera haec perspicacitas hominibus rudi-
 bus, nec versatis in peruestigandis abditarum verum causis,
 quas sibi vindicabant, qui Philosophis dederant operam?
 Unde rabur illud avieni, contra tantam superstitionis vim,
 quae omnium mentes, tanquam magicis carminibus defixe-
 rat, quam a religionis Christianae virtute & efficacia,
 quae & oculos aperit ad fraudes nequissimorum hominum
 prospiciendas, & animum firmat adversus superstitionem,*
 quae

* in Pseudom. p. 770.

** in praefat. Luciani ad Fridericum Wilhelmum
 Elect. Brandeb.

quae imbecilliores occupat facillime? Qualia de Christianis praedicantem modo audiui-
 GRAEVIVM, talia fero de Epicureis Lucianus in medium attulit; sed de nostris tacet, nec rationem ullam cur exesse illos sacris suis Alexander voluerit, profert: forte quod laudandi erant, hoc quidem in loco; quod a se paganus homo impetrare non poterat. Sed etiam cum ridet Christianos*, & res illorum ex instituto narrare videri vult, partim verbis ex gentilium disciplinae petitis utitur ad res ipsorum designandas, partim, vulgari errore, Judaeorum & Christianorum miscere negotia videtur, & in unum ita loquitur, ut satis appareat, neque libros sacros legisse unquam, neque etiam aliunde sanctissimae disciplinae rationes satis habuisse cognititas atque perspectas. Quoniam id est parum ab hac disputatione alienum, age, quaedam ad hunc Luciani locum annotemus.

XVIII.

Ac primum quidem miror, TANAQVILIVM FABRVM, virum ingeniosissimum ad ad illa verba.** ἡ μάχην γένει ἐκείνῳ κ.τ.λ. annotasse: *Istaec vocula γένει & sensus repente abruptus satis indicant, multa hic a Luciano adversus Christum scripta fuisse; quae a maioribus nostris, hominibus nimium piis, sublata fuero. Hinc itaque est quod*

B 5

dixit

* de morte Peregrini T. II. p. 565. seqq.

** p. 566.

dixerat Suidas, Lucianum καθ' ἡμεῶν τὴν χριστιανισμόν, καὶ αὐτὸν βλασφημεῖν τὴν χριστιανισμόν, ἐν τῷ τῷ περιεχόντι βίῳ. Hinc facit, ut in plerisque MSS. Codd. non amplius extet *Peregrinus*. Equidem fateor, si voculam γὰρ interpretere, itaque, ut est ab eo, qui hunc dialogum conuertit, factum, male haec cohaerere cum iis, quae praecedunt. Sed quid vetat, quo minus vertamus *enim*, frequentissima nimirum, apud Lucianum etiam, vocis significatione, ut quandam notet parenthesis. Qui enim, quaeso, concinnius, quam ita loqui potuit Lucianus: Peregrinus noster in Christianos etiam incidit, & postquam illorum edidicisset mysteria, subito nimium quantum inter illos nomen & gloriam est consecutus, NAM hodiernum durat illa quorundam stultitia, ut celebrem istum in Palaestina suspensum hominem venerentur &c. Pergit deinde, ut videas a parenthesis reuerti: *πρὸς ΔΗ καὶ συλλήφθαις κ. τ. λ.* Sensus igitur abruptus non magis, quam γὰρ particula, deesse aliquid ostendunt. Suidae verbis sua constat veritas quam planissime, si vel nihil desit. Quid enim sunt blasphemiae in Christum, si hae non sunt, quae hodiernum extant in Proteo? Denique, quis iste foret stupor, cum manum semel iniectis mutilando scripto, illud relinquere, quod elici vel similiter, vel magis etiam intererat. Duobus potissimum modis vlti sunt Christiani huius dialogi contumeliam, primum

omit.

omittendo illo penitus, quod factum facile FABRO credimus, tum acerbe, adletis in margine notulis, refutando, quod scholia a doctissimo viro IO. CLERICO edita testantur. Omisisse quaedam ex ipsa orationis serie, saltem FABER quae attulit argumenta, iis vix persuadebit.

XVIII.

Sed, ut pergamus strictim quaedam ad Luciani verba annotare, Judaicum sapit, quod *ισράας* & *χριστιανιστάας* vocat Christianorum Doctores, quanquam non ignorem, de Aegyptiorum etiam sacerdotibus *τὸ χριστιανιστάας* voce non semel usum.* Ex ethnico est quod Alexandrum Christianorum *ἡσυχαστὴν* vocat, & *πλετὴν* Christianorum disciplinam. *Καινὸν Σωκράτην* Christianos Peregrinum vocasse, probabile non est: si nota Luciano Pauli Apostoli historia fuisset, hunc dubio procul substituisset. Ο νομοθέτης ὁ πρῶτος, qui persuasisse Christianis dicitur, ut omnes que pro fratribus inuicem haberent, non video quin ipse seruator noster esse queat. Neque hunc legislatores *ἀπὸ τῶ ἀνεσκολοπισμένων ἀνδρῶν* ubi distinguat Lucianus, reperio, quod vtrumque tamen iterum vult TAN. FABER. Contra ea iussit Christus Matth. xxiii, 8. ut omnes discipuli sui fratrum se loco inuicem haberent: & secundum τὸ ἀνεσκολο-

πιν.

* e.g. de Sacrif. p. 369. T. II. it. in Philop. p. 350. T. 2.

πολλὰς νόμους viuere Christianos, paullo post Lucianus dicit * Ad verba : ** εἴ τις ἑθνοποιήσας ἢ εἰς ἐκείνας, ὡς φησὶ γὰρ τι, εἰς οἶμαί, ἐσθίων ἢ ἀπορρήτων ἀνθρώποις, PALMERIUS confundi ait Iudaicos ritus cum Christianorum lege. Sed forte idolothytorum esus, & suffocati ac sanguinis ab Apostolis etiam prohibitus, obuerti huic reprehensionis possit.

XX.

Iuuat hic in breuem summam colligere omnia, quae de Christianis tradit Lucianus, (tradidisse autem, quae sciret omnia, probabile saltem supra reddere conatus sum) tum similiter quasi in tabulam quandam coniecta cum his comparare, quae in Philopatrīde de iisdem dicuntur. Lucianus ita Christianos describit : *** Sunt homines, qui suspensum in Palaestina hominem, nouorum auctorem mysteriorum, spretis omnibus Graecorum Diis, colunt & adorant, immortalitatem expectant, atque propterea corporis cruciatus, ipsamque adeo mortem, subire non recusant, ut potius ultro eam deposcant. Praeterea pro fratribus inuicem, sic iubente primo illorum Legislatore, se habent, bona fortunae omnia tanquam vilia & vana contemnunt, benigneque iis impertiunt, quos propter superstitionem suam vident aut bonis extur-

ba-

* Iohannem Euang. intelligit Fabr. B. G. L. IV. c. XVI.
p. 500. ** p. 570. *** l. c.

batos, aut alias male a magistratibus acceptos. Sacros libros habent, quos in conuenticulis suis legunt, si qui autem sunt doctiores, etiam interpretantur. Si quem videant leges suas migrantem, cum a communione & caetibus arcent atque excludunt. Haec Lucianus. Audiamus auctorem Philopatridis. Christiani credunt in DEum vnum, qui caelum & terram creavit & omnia, cumque Patrem * magnum, immortalem, caelestem, Filium Patris, Spiritum ex Patre procedentem, vnum ex tribus & ex vno tres. Hic ** DEus, qui est lux incorruptibilis, inuisibilis, incomprehensibilis, creauit, (vt didicerunt a Mose tardilingui) cum alta nox abyssu incubaret, lucem, quae tenebras & vastitatem illam omnem abegit: tum terram super aquis stabiluit, caelum expandit, stellas formauit, cursus earum disposuit: terram ornavit floribus; hominemque ex iis, quae non essent, vt esset aliquid produxit: iamque de caelo intuetur singulos, bonos, malos, actionesque illorum in libris describit, ac retribuet ex iusto singulis, qua die ipse constituit. Praeterea *** per aquas sese renouari, atque ex impiorum caetu in beatorum vestigia collocari credunt; quidam etiam in tertium

* p.770. c.10.

** p.771. c.11.

*** p.770. c.10.

tum se caelum raptos ; resque omnium pulcherrimas ibi edoctos praedicant, * orationem quandam a patre incipientem ; multisque nominibus refertos hymnos recitant &c. Haec si quis cum iis, quae ex Proteo Luciani prolata sunt, conferat, simulque illud consideret, verbis propriis & ex Christianorum disciplina, quin ipsa Scriptura S. petitis vti Philopatridos auctorem : illum vero gentili more, nec vti solent nostri homines, loqui, cognoscet profecto, Lucianum ut de re parum sibi cognita, & quam non nisi aliis temere narrantibus audisset ; hunc vero, ut qui aut ipse coetibus Christianorum interfuisset, aut satis accurate omnia peruestigasset, de hac secta exposuisse.

XXI.

PETRVS DANIEL HVETIVS, ingens Galliae suae, quin vniuersi, qua cultior est, orbis decus & ornamentum, in stupendae eruditionis opere, quod *demonstrationem Evangelicam* appellauit **, postquam dixerat, in libello de morte Peregrini, quae in contumeliam Christianorum essent dicta, laudi ipsis esse potius quam dedecori, haec addit : *Clariora etiam reperias in dialogo ; qui inscribitur Philopatris, & Luciani nomen prae se fert : Christi quippe & Christianorum nominatim meminit ; plurima profert ex Euangelio & Apocalypsi Iohannis, ex actis Apostolorum, & ex epistolis Pauli ; cuius os & habitum de-*

* P. 779. c. 22.

** Proposit. III. §. 26.

pingit, & euectionem in caelum refert. Christum appellat Chrestum, pro temporum illorum more, quo nomen id a bonitate, non ab eversione ductum credebatur ab Ethnicis.

Quo de more cum quaedam disputasset, concludit: Ex Christianarum autem rerum peritia, quae maior in hoc dialogo, quam in reliquis Luciani scriptis elucet, colligi potest, cum aliorum esse auctoris.

Hactenus ille. Quae ideo adscribenda putavi, quod partim hoc argumentum mirifice confirmant, partim vero dubii nonnihil habere videntur. Christi siquidem & Christianorum nominatim meminisse dicit auctorem Philopatridis, ita tamen ut Chrestum pro Christo dixerit. Ego vero fateor, illud me in hoc dialogo non reperire. Procul tamen dubio respicit vir summus ad illa: *

μοι τοὺς εἰπὲς εἰ καὶ τὰ τῶν κλητῶν ἐν ἑσθλῷ ἔχουσιν; Responder Triepho: πάντα, εἰ ἵσχοιτο ΧΡΗΣΤΟΣ ὧν καὶ ἐν ἱστορίαις.

Interpres quem forte aliis districtus secure nimium secutus est H V E T I V S: si quidem & inter gentes CHRESTVS fuerit. Neque vero is ego sum, qui Chrestum & Chrestianos pro Christo & Christianis tam a gentilibus, verum ignorantibus nomen, quam a nostris, omen accipientibus, dictos fuisse negem, contra clarissima vetustissimorum scriptorum testimonia, quae adducere nihil attinet, cum nemo credo, de eo dubitet, & nuper adeo, qui de Chresto Suetonii disputarunt

H E V.

HEVMANNVS & HILSCHERVVS, ea col-
legerint: Sed illud dico, non videri Trie-
phonem Christum vel Christianos verbis,
quae modo adducta sunt, significare, tan-
quam proprio nomine, voluisse. Dixerat
paullo ante hic Triephton: *ὡς ἔατον ἀπὸν τῶν*
ὡς καὶ σὲ ἐν ταῖς ἐκκενναῖς βίβλοις τῶν
ΑΓΑΘΩΝ διαγράψου). Vult nimirum
Critiam relictis illis gentilium fabularum
nugis, ad Christianorum DEum ac religio-
nem sese conuertere, vt & ipso inscribas in
caelestibus illis BONORVM libris. Tum Critias,
εὐ πάλιν ἀνακυκλῆς inquit *ὦ τριεφῶν*, (su-
pra enim iam de libris caelestibus, & in iis
inscriptione dixerat Triepho) *ἀλλὰ μοι τόδε*
& reliqua quae modo attulimus, vbi interro-
gat Critias, *an Scytharum etiam curam gerat DE-
us, & in librum illos BONORVM inscribat? quidam
inscribat*, respondet Triepho, *si modo BONI
sint*. Cui non apparet, *χρησὼν* hic, vt alias
apud quosuis scriptores, imprimis, quem
noster est imitatus, Lucianum, poni *αὐτὸ
τὸ ἀγαθὸν*? Ita infra * *χρησὸς γὰρ αὐτὸ εἶναι
ἀπὸ τοῦ τὸ χήμα*), vbi haud paullo melius
interpres: *Nam frugi esse apparatus vtiq; ex habitu:*
cum non magis absurde, quam quidem hoc
loco vertere potuisset, CHRESTVS appa-
res. Praeterea nescio, an exemplo probari
possit, *χρησὼν* dictum pro Christiano. Nam
Christum quidem ipsum quomodo intelli-
gere

gere quis cum bona bonae mentis venia velit, non video: cum appareat, pro genere hominum, quod plures sub se complectatur, vocem poni, & hanc esse verbi τοῦ χρίστου, ut conuerſi debeat: *ſi modo contingat eſſe inter Scythas aliquem* &c. ABLANCVRTIUM Gallicum Luciani Interpretem, qui priori loco *Chriſtum*, poſteriori *Chriſtianus* poſuit, nihil moror. Ille enim auctor parum de vera ſententia, aut philologia adeo ſolicitus, ſatis habuit ſi Gallis delicatioribus, mulierculis imprimis, elegans aliquid & politum offerret: plerumque igitur Gallicas ſectatus veneres, Graiorum charitas muſasque neglexit, ut recte adeo interpretatio eius a MENAGIO *La Belle infidelle* appellata ſit,* & MATTHAEVS STADVS de eo laſerit:

τῆλόθι καὶ Φέουσις † μεταφραζόμενοι,
 οὐ καλῆς δῶκεν γαλῆ γλυκερὴν πρὸς εἶντα,
 καλῆδα γὰρ πολλὰν, ὅ καὶ ἐλὰδ' ἔχῃ.

Nec Chriſti igitur, nec Chriſtianorum *nominatim* mentionem in hoc dialogo fieri cenſeo; quod quorum pertineat infra videbimus. Hic illud notari velim, quidquid etiam de Chreſto ſit, Lucianum ita non videri ſcripturum fuiſſe, cum Chriſtianorum no-

G

men,

* In Menagianis p. 329. citante cel. Fabricio Bibl. Gr. L. IV. C. XVI. p. 507. vbi habes etiam hanc partem epigrammatis Stadiani, quod totum praefatum eſt editioni Belgarum.

men, quoties opus fuit, adhibuisse, ex *Pseudomanti* pariter atque *Proico* * satis constat. Reliqua, quae *HVERIVS* ex sanctis noui foederis, (poterat etiam antiqui meminisse) libris allegata dicit, ita se habere, non dubitabit, qui notas nostras conferre voluerit. Qua re confirmantur adeo, quae antea de Christianarum rerum in auctore *Philopatridos* peritia dicta sunt.

XXII.

Venio ad argumentum satis firmum, ut ego quidem arbitror, sed quod malim ab aliquo tractari, qui maioribus quam ego, tum ab lectione, tum a memoria, praesidiis instructus paratusque ad iudicandum accederet. Nimirum *GRAEVII* alicuius aut *GRONOVII* opus hoc erat, de stilo ferre sententiam, non meum, qui tenuitatis meae probe mihi sum conscius. Tamen quia sine flagitio hoc argumentum praeteriri non potest, consequens est, ut id malim a me, quam tractari a nemine. Olim iam *THEODORVS MARCILIUS*, cuius supra ** facta est a nobis mentio, non esse *Luciani Philopatrin* contendit, praeter alia id arguentibus ineptiis stili, quas paginis omnibus dicit occurrere. Istae vero stili ineptiae oriri magnam partem videntur ex affectato infelicitate sublimi ac tragico dicendi genere, quod cum

* locis §. 17. citatis.

** §. 6.

cum non assequeretur, in affine illi vitium
 ψυχρότης incidit quam saepissime. Tanto
 id quidem magis, quod Poetarum magnam
 partem verbis utitur, iisque parum ad rem
 aptis, qua de causa indutae Leonis exuulis
 simiae similem interdum fieri necesse est.
 In utroque autem genere incomparabili fa-
 cultate gaudet Lucianus, ad effingendum
 filo quidquid libuerit, gravitatem etiam
 plusquam tragicam, & ad deriuandum in
 suos hortulos, non riuos ex Veteribus Poë-
 tis, Homero imprimis, sed quasi flumina, ad-
 eo quidem, ut cum male quaedam applicasse
 videtur, vel inflexione deprauasse, tum de-
 mum ingenii vis admirabilis eluceat. Vnum
 ex multis exempli causa adferam: Est Eu-
 ripidis versus decantatissimus: ἡ γλῶσ-
 σά μοι χ' ἢ ἡ φρενὶς αἰῶμος. Quam lepide
 hoc accommodat ad iactatam Cynicorum
 αἰαλγησίαν. Ἡ φρενὶς, inquit, * σοὶ αἰλγήσει,
 ἢ ἡ γλῶσσαι ἔσται αἰαλγητή. Quam festiue
 Illud Homeri **

ὡς φρήτην φρήτηφιν δέηγῃ, φύλα ἢ φύλοισι
 ad philosophorum certamen traducit: ***
 ξυνοπισμῶν ἐπ' αὐτοῖς,

ὡς πῆρῃ πῆρῃφιν δέηγῃ βάντες ἢ βάντεσι.
 Sed infinita eiusmodi habet Lucianus.

C 2

XXIII.

* Vitar, auē. T. I. p. 376.

** Iliad. B. vers. 363.

*** Διαβί. p. 389. T. I.

XXIII.

Noster autem, quis quis etiam fuerit, ut utraque in re peccauerit, iam videamus. Quis negabit, esse nimis *ὑπερβαίνειν* illud quod MARCILIO iam bilem mouit: * *Φῦ, Φῦ, Φῦ, Φῦ, τῶν ὀφειλῶν, ἰς, ἰς, ἰς, ἰς, τῶν δεινῶν βλαβεράτων, αἶ, αἶ, αἶ, αἶ, τῶν κενῶν ἐλπίδων.* Vix in comoedia vel tragoedia ferimus haec talia, ubi tamen actoris gestu efficitur, ut sint aliquantum tolerabiliora & minus *φοβερὰ*. Sed bene tamen est, quod cauet auctor, ne ab tam altissimo cothurno statim defiliat. Tripho enim, apud quem haec eructarat Critias, studet ingentissimo mendacio, omnem hanc tragicam suppellectilem longissime superare: his enim singulis Critiam ipsas conuertisse nubes, tantumque in Propontide excitasse boream dicit, ut onerariae naues funibus contra trahendae sint. Apud nos mentiuntur interdum homines ut trabes inflectantur, quod est in Germanorum nostrorum proverbio; Sed hic, ne caelum ipsum & maria pervertat, timor est. Vix Lucianus cum id agit, ut mentiatur strenue, quemadmodum in *verae historiae Libris duobus*, talia proferre monstra ausus est, ut hic bonus vir serio colloquentibus amicis tribuit. In Poetica facultate, qua tamen mirifice placuisse sibi videtur,

tur, quam parua operae pretia fecerit, ex his, quae iam, vt ordine percurrenti sese offerent, producam, credo, apparebit. Integra Homeri aut aliorum carmina vix inseruit centoni suo, praeterquam quae Lucianus, quem non tam imitandum, quam compilandum sibi sumsit, iam olim attulerat. * Illa igitur tantum videamus, quae ipse videtur ex ingenio procudisse. Mox ab initio, ** nescio quid illud sibi velit; ἄλλ' ἐπεὶ σὲ πρῶτον κίχων τῶδ' ἐνὶ χώρῳ, ἀπὶ ὠμῶν κ.τ.λ. Amicus veteranus alteri amico, a quo aliquantum abfuisse, non constat, cum quo iam plura locutus est, dicit: *quoniam primum hoc loco te reperio, age illuc abeamus, tibi respirare a malo meo possim.* Inter honoris verba, aulae imprimis incolarum, cum ad epulas aut comestationes perlicere aduenas volunt, haec talia esse scimus: Sed in hoc Philopatridis loco sunt prorsus, si quid video, ἀπεργασίον. Deinde, si carmen esse debet, vt certe apparet, bis in metri leges peccatum est. Primum, cum posterior in ἐπεὶ contra diphthongi naturam, correpta est; Tum quando prima in κίχων, brevis apud Homerum & optimos quosque, producta adhibetur. Non defuisse autem apud Graecos malos Poetas, qui vel in syllabis dime-

C 3

tien-

* Videndas passim notas nostrae,

** p. 766. c. 5.

tiendis impingerent, ne Germanis tantum
 aut Polonis hanc laudem relictam putes, vel
 ex nuptiali elegeio miseri cuiusdam Poe-
 tae, quod LVCIANVS in *Lapubis* * adfert, con-
 stare satis superque possit. Quae enim IO-
 ACHIMVS CAMERARIVS *οπάνω in παις-
 ματι* seu *errato*, praestantissimorum Poeta-
 rum *παρερρέματα* collegit, ea ab hoc loco
 prorsus sunt aliena. Putavi autem si ele-
 gidion, quo de dixi, huc adscriberem, pro-
 pter miram, qua scriptum est, seu a LVCIA-
 NO per iocum, seu a Bauio quodam serio,
 simplicitatem dicam, an ruditatem, non in-
 delectatum inde lectorem abiturum. Ita
 vero habet. Fauete linguis! *εὐφημί' ἔγω,
 εὐφημί' ἔγω.*

Ἡ οἴη πότ' ἄρ' ἦγε λ'εῖταινέτα ἐν μεγάροις
 διακλειωθῆς ἄνακς ἐτρέφετ' ἐνδυκίως
 Πρῶχου πασιῶν ἀλλδων παρεθνικῶν,
 κρέσσων τῆς κυθέρης, ἡδ' αὖ τῆς σελήνης.
 Νυμφίε εἰ σὺ δέχαιρε, καετρεῶν κρότις ἐφά-
 βων
 κρέσσων Νηρηῶ, καὶ θείδῳ παιδός.
 Ἄμμις δ' αὖθ' ὕμιν ἔτον θαλαμηῖον ὕμνον,
 ξυνὸν ἐπ' ἀμφοτέροις, παλλάνις ἀεισι-
 μεθα.

Interpres fere nimium artis adhibuit, adeo-
 que de malis Graecis versibus Latinos, non
 bonos

* T. II. Opp. Luc. p. 651. seq.

bonos quidem, multo tamen, quam illi sunt,
tolerabiliores fecit :

Nuper Aristaeneti in aedibus vnica
summo

Nutricta est studio diua Cleanthis hera.
Virginibus cunctis reliquis praestantior
vna,

Vel potior Phoebe, vel potior venere.
Salve & tu iuuenum validissime, Sponse,
valentum,

Nereo prior, ac fortior Aeacida.

At rursus vobis hoc carmen saepius
olim

Commune ambobus coniugiale canam.

Meliorane autem sunt quae sequuntur
nostri carmina. Iouem dicit *συνευχεσθαι*
σθαι Aethiopibus, *

*Ἄνδρες μελαίνεργες, καὶ τ' ὄψω ἐξοφω-
μήσοις.*

Euge septies peccatum in pedibus sex.
In ὀκτώ ** primum hexameter positus est,
tum pauca prorsus oratione scripta, mox
Iambi sequuntur quinque, & senarius vnus,
nisi quod primus pes contra carminis legem
trochaeus est. Alibi, *βίωση καλῶς*, inquit, ***

οὐδὲ σ' αἶκα θέρμης τέλος θανάτῳ κιχείη.

C 4

Hic

* p. 767. c. 6.

** p. 770. c. 10.

*** p. 773. c. 13.

Hic bis metrilogos migrantur, & praeter-
ea, quid hoc ἡμῖς sibi velit, non appareat;
si legas ἡμῖς, & sensus concinnior paululum
erit, & metrum hac parte constabit melius.
Sed an ita voluerit auctor non dixerim.

Ille: * καὶ ἔπειτα μὲν κεύσῃς οἱ Φρεσίν,
ἄλλο δὲ εἴπῃς

semel tantum claudicat, & potest reponi,
si tantum μὲν post κεύσῃς colloques. Se-
ptem pedibus incedit: **

Πνεύοντων ὄρεν καὶ λόγκας καὶ λευκοῦ-
Φες Ἰεφάλειας.

Qui hunc proxime antecedit

ἴσαντες ὁδούνας κατ' αἰδέων ἡμολέοντων
semel redundat, bis deficit.

Claudat agmen deficiens tribus moris (ut
ex veteri ratione loquar, quia longae Syl-
labae duo tempora s. χρόνους, breui vnum
tribuebant) ***

μήτε ᾠδὸν ἀρμυρίαν ποσὶν μηδὲ περίλθοις.
Vbi si Poeticum πόδισσιν communi substi-
tuas, metro erit consultum; sententia ut
non sit inepta & πτυπλόγος, non efficies.
Quam taediosum illud sit, quod Poeticis vo-
cabulis flexionibusque, omnibus fere pagi-
nis, etiam ubi versus non facit, utitur Auctor,
malo

* p. 774. c. 15.

** p. 777. c. 20.

*** p. 779. c. 22.

malo ex ipsius lectione dialogi, notarumque nostrarum cognosci, quam eiusmodi quisquiliarum congerie hic nauseam lectoribus, si qui fuerint, creari.

XXIII.

Copiosus mirum quantum est Lucianus, & vario vnâ rem, si saepius recurrat, effert. Hic noster autem, quanquam copiam aliquam affectat, & sub initium statim, tum alias etiam exergasii utitur: tamen quasi effusa semel omni supellectili, eo subinde inopiae redigitur, ut ad ea, quae inconsulte velut prodegerat, recurrere cum dodecore opus habeat. Ita illud ἀνεκαὶ καὶ τὸ ὑπερβολαῖν, intra versus non multos bis * ponit: ἀμπνευσὼν τὸ δεινὸν ** vix aliquot iuteriectis versibus repetit. ὡς καὶ κλειβὴ τὸ πρὶν *** & ὡς καὶ ἱκαρὸς τὸ πρὶν **** parum inuicem distant: Ἀρίπτερον βοᾶν bis ***** occurrit: ὥς ἐάσω μὲν γὰρ τὰς. ὥς ἐάσω καὶ ταῦτα. ὥς ἐάσω ἅπαντα. ὥς ἐάσω γὰρ φαντασίας. τὰς ἢ λοιπὰς ληρεῖν ἐάσω μὲν, quinquies * redire in tam paucis paginis, & in dialogo ad ostentationem, ut videtur, ἢ ῥητορικῆς δυναμικῆς composito, quis ferat? Creationis vniuersi historia bis, ** iis-

C 5

dem

* p. 763. c. 1. & p. 765. c. 3.

** p. 765. c. 3.

*** p. 764. c. 2.

**** p. 765. c. 4.

***** p. 767.

c. 7. & 777. c. 20.

* p. 769. c. 8.

p. 769. c. 9.

p. 773. c. 13.

p. 778. c. 21.

p. 780. c. 23.

** p. 771. c. 11. p. 773. c. 14.

dem fere verbis, nulla cogente necessitate, narratur.

XXV.

Historia porro de Neptuno*, precibus lacrymisque, Martis in adulterio deprehensi liberationem impetrante, quam quæso impedita est, quam a Luciani facilitate aliena: Martem enim indissolubilibus cum Venere vinculis constrictum, reliquisque Diis propter adulterium prae pudore silentibus, equestris Neptunus liberauit. Quam illa deinde tædii plena & a muliercularum narrationibus non abhorrens repetitio: ἀπέχετο ἢ τῷ Ἡφαιστῷ λῦσαι ἢ Ἄρεα. τὸ ἢ ἀμφιχῶλον τὸ το δαμόνιον, οἰκτιρεῖν ἢ πρὸς θύπην θῆναι. ἢ Ἄρη ἀπὸ λειψέμενοι. In illo** τί τὸ χρεῖσταινον ἢ Γοργόνης, καὶ ἢ τῷ εἶδη τῷ το ἢ θῆα ὅτι φέρε; vox τῷ ad Γοργόνην vel κεφαλῇ erat referenda. Reliqua de Gorgone narratio ineptissima, ut in qua per quatuor versus αὐτῶν semel, ταύτῃν ter repetitur, & quae separanda erant, pueriliter miscentur. Quae illa quæso insania est, quod Triepho introducitur iusiurandum*** exigens, de non nocitura sibi Critiae narratione, & is tamen statim post iusiurandum,**** eadem omnia vult experiri, quae in Critia viderat. Quid de illo existi-

* p.767. c.7.

** p.767. c.8.

*** p.766. c.5.

**** p.774. c.15.

statimem * καὶ γὰρ πρὸ οὐκ ἰδίῳ κατασκευάσθαι.
 ἢ -- ἡ δὲ περὶ διέλαθῃ κ.τ.λ. dixi in notis,
 Statim sequitur ; ** πάντῃ εὖ λέγεις καὶ με
 αὐτὸς ἐφ' ὧς τὸ Νιόβης παθεῖν, vbi ποιεῖς vel
 simile est omissum. Parum etiam Atti-
 cum, hoc est Lucianum, illud est, quod ali-
 quoties *** cum neutris pluralibus, non
 singulare verbum sed plurale construitur,
 Quae haecenus a nobis allata sunt, singula
 forte in optimae etiam notae, optimi aucto-
 ris scripto posse occurrere, longiori prae-
 sertim, non nego: possim enim quam plu-
 rimis praestantissimorum hominum locis,
 vbi ipsorum humano errore, (neque vero
 librariorum semper a talibus culpa abest)
 aliquid peccatum manifesto deprehenda-
 tur, redargui. Illud vero nego, a castiga-
 tissimi sermonis & subacti iudicii scriptore
 Luciano, dialogum inquinati adeo stili, iu-
 dicio autem aut nullo scriptum aut exiguo,
 potuisse proficisci.

XXVI.

Difficili & horridiori de stilo disputa-
 tione defuncti, subiiciamus paullo amoe-
 norem nec elegantiae nihil, si quid iudi-
 co, habentem. Postquam enim hoc altero
 vniuersae disputationis capite primo ad ar-
 gumenta illorum, qui Luciano tribuunt
 Phi.

* p. 773. c. 14. ** p. 774. c. 15. *** c. g. p. 775.

c. 17. ter. p. 777. c. 20. ter. p. 778. c. 21. quater.

Philopatridem, ut potuit a nobis fieri, respondimus, deinde cur Luciani non videatur, generatim diximus, superest, ut iuniorum Luciano auctorem arguamus, propiusque ad nostram proponendam opinionem accedamus. Sed ad nouitatis amolendam inuidiam iuuat prius laudare virum summum, & in ea imprimis doctrina, quae temporum rationes explicat, versatissimum, HENR. DODWELLVM, * qui, cum auctorem

* Diff. de iure Laicorum sacerdotali, quae una cum Gratii diff. de coenae administratione ubi Pastores non sunt, & aliis huius argumenti Londini est A. 1685. excusa, p. 284. Sed dum haec inspicimur, deprehendo, virum doctissimum intentionem hac de re suam mutasse. In dissertatione enim de Isidoro Characeno, quae Geographia minoribus Hudsonianis To. 2. est adiecta s. 5. p. 63, ait, A. C. 202. quo Severus Imperator persecutionem in Christianos Alexandriae (quorsum allegat Spartianum in Severo c. 17. qui tamen in itinere Syriae versus Alexandriam, non in ipsa urbe illud factum dicit) decreuerit, huic persecutioni, Philopatride scripto, quasi praeluisse Lucianum, praeuias persecutioni *καταποδίας* memorante Teophilo Antiocheno (locum non indicat Dodwellus, qui & meam quaerentis induriam effugit) In eadem urbe Alexandria scriptum Philopatrida, argumento esse Alexandrinum nomen Mefori p. 776. c. 17. Quod autem Arabes p. 779. c. 22. hostibus accensentur, id facere opinatur, nequis alius Princeps, praeter Severum, intelligi possit, cum nemo Romanorum Prin-

rem Philopatridis laudat. addit, *quem ego Traiano longe recentiorum fuisse existimo, & ipso fortasse Luciano.* Nec repugnat vir celeberrimus, & de Graecis literis totaque adeo elegantiori doctrina, non minus ac sacra, immortaliter meritus

capitulum, a Traiano ad Severum, illam gentem aggressus sit. Mala Christianorum, finem mundi indices expectantium, de rep. Romana auguria, quae perstringantur in Philopatride, persecutioni causam dedisse putat, hostibus Christiani nominis pro argumento infensi patriae animi ea habentibus. Sed praeter ea, quibus generatim probamus, Lucianum non esse auctorem huius dialogi, breuiter tantum Dodwello respondemus, cum prolixius esse per typographum non liceat, non necessarium esse ut *πρωμωδία*, quarum meminit Theophilus Antiochenus, ad hunc Philopatrin referantur. Forte locus, quem tamen, uti ante dixi, reperire nondum licuit, de cauillationibus ore prolatis potest intelligi. Et quot quaequo eiusmodi scriptiones una cum auctoribus suis vel intra paucos annos interire potuerunt? De loco, ubi scriptus Philopatris, iam nunc certiora, ut equidem arbitror, proferam. Quod est de Arabibus, commodius §. 33. res transigetur. Christianorum, cum scriberetur hic dialogus, quae spes quibus merus fuerint §. 34. & 35. explicabitur. Hic igitur plura addere, opus non est, nisi quod p. 779. c. 23. mendicitatem sibi tribuit Critias, sub cuius persona dubio procul latere auctor Dialogi voluit, quod quomodo in Lucianum Aegypti Procuratorem, qui se *πρωμωδία* accipere ait, Apol. pro mercede conductis p. 492. conveniat, viderit, qui Dodwello assentiri voluerit.

ritus GOTTFRIDVS OLEARIVS * cum incertae ac dubiae aetatis, seculo tamen III. ad minimum scriptum esse Philopatrin dicit. Addere licet Virum cl. MATVRINVM VEISSIERIVM LA CROZE, qui demonstraturum se esse aliquando pollicitus est, ** ad Aureliani Imperatoris tempora, adeoque diu post Luciani aetatem, referendam esse eius dialogi descriptionem. Numquid eius factum postea sit, non habeo dicere, neque vero contra virum cel. disputare meum est, cum, quibus argumentis, quod promisit effecturum se speret, iuxta cum ignarissimis sciam. Tantorum ducum velut auspiciis fretus, in prima acie paucorum militum imperator, qui singuli non ita multum valere, vniuersi rem haud infeliciter gerere posse videntur, colloco argumentum a loco, vbi haec fabula est acta, peti-

tum

* Diff. de Spiritus S. cum Patre Filio adoratione & glorificat. contra Whistonum p. 27.

** Inspecimine obseruationum historicarum in Lucianum, quod insertum est Miscellaneis Berolinens. nr. iv. p. 27. seq. Indicauit hoc nobis, pro insigni quo in has literas fertur amore, quem saepius laudavi, satis laudare nec ego potero nec forte alius, Io. Alb. Fabricius, in literis ad Virum iuuenem praestantissimum Herm. Sam. Reimarum, illum, qui disputationis de Philopatride publicae alteras partes laudabili conatu, successu, vtominor, felici, imponi sibi passus est.

tum, quem Constantinopolim, Christianorum μέγαν οἶκον ἀνέκτων, ut ille ait, * fuisse, ita colligo: Sub initium dialogi haec Triephtonis verba relata sunt: ** βαβαί τ' ἀναφυσήματος, ὡς τὰς νεφέλας διέσσειψι. ζεφύρου γδ ὀπιπνέοντος λάβρου, καὶ τοῖς κύμασιν ἐπωθίζοντος, βορέην ἀρτι ἀνὰ τ' ἐκρηγονίδαν κενήνῃ, ὡς ἀφ' ἀλῶν αἱ ὀλκάδες τ' εὐξείνου, πόντου διχίσσονται, τ' κυμάτων ὀπιχυλινδούντων ἐκ τῆς Φυσήματος. Aguntur itaque haec in littore Propontidos: qui loquuntur a fronte hanc ipsam Propontidem & austrum, a tergo Euxinum Pontum & septentriones habent. Si enim spiritus vehementior ore erumpens boream in Propontide debet excitare, ut haec non ita se habeant, fieri non potest. Igitur ad Bosporum Thracicum res gesta est, seu angustias illas, quae Propontida ab Euxino Ponto dirimunt, verbo Constantinopoli. Non improbabilis autem coniectura est, hunc dialogum in ea scriptum vrbe esse, quae tum caput rerum & sedes esset imperii. Imperatori enim victoriam gratulatur auctor, quod maiori, credo, celebritate in vrbe quam in prouinciis solet fieri. Quid quod vrbis κατ' ἐξοχὴν dictae aliquoties meminit, auro item tecta commemorat, qualia ante Constantini profusum aedificandi & exornandi eam urbem studium, Byzantii fuisse, mihi non sit verosimile, licet moenium robo-

ra

ta aptud DIONEM * & ZONARAM **
 praedicari videam. Neque Aegyptii men-
 sis nomen, Mesori, ab hac me sententia po-
 test dimouere, quare enim eo vtatur Au-
 ctor, satis puto, est in notis *** indicatum,
 simulque summo Viro HENRICO DOD-
 WELLO, de quo modo diximus, responsum.
 Si igitur in Constantini vrbe scriptus est
 Philopattis, non potest non saltem Constan-
 tini aeuo esse suppar, Luciano autem ses-
 quiseculo ad minimum iunior.

XXVII.

Si corradere omnia & congerere ani-
 mus esset, quae in hanc rem dici queant,
 forte colore aliquo illud posset imbul, ab
 auctore dialogi imaginem Paulli Apostoli
 in templo visam: iam imagines in templis
 ante A. C. CCC. adhiberi non solitas, con-
 sequens igitur esse, vt post id tempus scri-
 ptus sit Philopattis. Sed iam supra ****
 THEOPHILO KAYNAVDO ita respondi-
 mus, vt hoc argumento nolle nos vti ap-
 pareret. Illud forte maiorem speciem habet,
 quod iam BARONIVS ***** templum seu
 basilicam deprehendere sibi visus est in illis
 dialogi verbis: * καὶ δὴ διαλγομένη σθηρέας π
 πύλας καὶ χαλκίους εἰδὲς, αἰαβάθρας ἢ πλει-
 ούς περιχυλωσάμενοι, ἐς χρυσόεσθον οἶκον ἐ-
 νήλθο-

* in Scuerso. ** To. III. anal. sub init. *** ad
 P. 776. c. 17. **** 57. ***** ad A. C. 57.
 5. 101.

* λ. ρ. μ. ρ. x. τ. λ. Ac illum quidem non esse audiendum, iam BLONDELLVS * olim demonstrauit. Sed melius fortasse procedet, si inuertamus argumentum Baronii, atque ita dicamus: quia basilicae sumptuosae meminit auctor dialogi, tales autem basilicae Constantini demum aetate & post aedificari coeptae sunt, inde sequi, dialogum nostrum non ante Constantini tempora fuisse scriptum. Verum enim verone ita rationes putem, primo illud obstat, quod non vsque adeo certum confessumque est, templa & basilicas maiores pretiosioresque ante Constantini imperium non extitisse; LACTANTIUS ** certe, hunc enim auctorem esse libelli de mortibus Persecutorum, vix dubitare quemquam hodie arbitror, meminit Ecclesiae, quam editissimam *** vocat, a Diocletiano & Maximiano A. C. ccciiii. destructae, quae aliquot minimum annis ante, forte iam sub Alexandro Seuero fuerat condita. Deinde si certissimum etiam sic, post Constantini ad nostros accessum basilicas aedificari demum coeptas, nolim tamen ex hoc loco quidquam de aetate auctoris inferre, cum probabile non videatur, basilicam, quam ecclesiam aetas illa vocabat, intelligi velle Critiam. Atque ita aliquo-

D

quo-

* De Episcopis & Presbytt. l. c.

** de mortibus

Persecut. c. xii.

*** s. s. ibid.

quoties nobis laudatus DAVID BLON-
DELLVS * aduersus BARONIVM dispu-
tat, cum nihil occurreret *praeter comaculum in ipso
primatae domus fastigio constractum, affixo nullo crucis ti-
tulo insigne, quoque vix per multiplices scalarum gyros
Critiae, manuducente alio, enadere licuerit.* Adde,
non reperisse Critiam concionem omnis ge-
neris hominum, iuuenes, mulieres, viros,
senes, sed *ἀνδρας aliquot ἐπιμενεφόντας καὶ
πατωχρωμένους*, qui obuiam procedentes
sermōnes cum illo miscuerunt. Nec ex *Per-
sarum* nomine, quo vititur noster, ** efficere
quidquam conabor. Quauquam enim sa-
tis constat, anno demum CCXXX. aut
CCXXVI. vt ANTONIO PAGI placet, ae-
rae vulgaris, Artaxerxe duce, Persas pristi-
num Imperii decus, ademtum Parthis, qui
plus CCC. annis illud tenuerant, recu-
perasse, minus tamen hac parte sibi con-
stare scriptores, & DODWELLVS monū-
it, *** & infinitis auctorum locis comproba-
tur. Meliora proinde causae praesidia
circumspicienda sentio, si quid efficere ve-
lim. Quod enim primo loco positum est
argumentum, quauquam non profecto con-
temnendum, vix est vt, si solum destitua-
tur, locum suum tueri possit.

XXVIII.

Suecenturiabo, igitur aliud, validum,
opi-

* l. a.

** p. 779. c. 22.

*** Diss. de Isidoro

Characeno §. 4. p. 62.

opinor, & quod non ita facile loco se pelli
 patiatur. Scilicet his occurrit in Philopa-
 tride mentio τῶν ἐξισωτῶν. * Qui vero
 essent ἐξισωταί, quod illorum munus, in
 notis dictum est. Hic illud monere e re
 mea est, non occurrere antiquiorem, quan-
 tum sedulo inquirenti reperire licuit, qui
 ea voce usus sit, vel ipsius adeo muneris
 mentionem fecerit, EVSEBIO **. Nicomediensi,
 qui originem, si fallor, expo-
 suit. Subieci ipsa verba, ne fucum facere
 lectoribus velle viderer: Ἐπεὶ δὲ ἔπειτα τὰς
 τῶν περὶ τὸν κρατὸν τῶν ἡμετέρων
 κατεμέριον, βεβαρῆσαι αὐτὸν τὴν χάριν κα-
 τατιμωμοί. Πάλιν καὶ αὐτὰν τὴν διανο-
 σύην ἀνδρῶν ἐξισωτῶν κατέπεμψε, τὰς τοὺς ἀξί-
 μιον τοῖς δεηθεῖσι παρέχοντας. Apparet, si ni-
 hil aliunde adferatur, quod prohibeat, com-
 mode verba EVSEBII de prima huius mu-
 neris origine posse intelligi. Occasio mit-
 tendi Peraquatores indicatur, iustitia in ea
 re Constantini laudatur, quod non adeo
 magnam vim haberet, nisi ille primus id
 beneficii tribuere oppressis instituisse. At
 loquitur, tanquam de hominibus olim no-
 tis EVSEBIVS. Recte illud quidem. Quo
 enim tempore haec scribebat, noti fuere.
 Ante Constantini aetatem potuerunt fuis-

D 2

se

* p. 774. c. 15. & p. 775. c. 16.

** De vita Constantini L. III. c. 3.

se incogniti. Eusebium quasi agmine facto
 deinde sequuntur GREGORIUS NAZIAN-
 ZENVS, BASILIUS, Imperatores aliquot
 in codice Theodosiano & Nouellis, & reli-
 qui. Haec ipsa causa est, quod Lexicogra-
 phi communiter hanc vocem omittunt, ad
 glossaria scilicet lapsae Graecitatis eam re-
 legantes. Ac ista quidem generaliter hic
 monuisse sufficiat. Ita Galilaeos quod vo-
 cat Triefho Christianos, aut recentioris
 multum Luciano scriptoris, aut antiquissi-
 mi indicium credimus: cum vero antiquis-
 simum non esse, vel solus Artemidorus in
 eo laudatus arguat, consequens est vt re-
 centiorem dicamus. Sed & hanc disputa-
 tionem commodius in eum locum differe-
 mus, vbi nostra erit sententia proponenda,
 & vt fieri poterit, confirmanda. Ad hanc
 referre classem fere audeam, quod πολυ-
 δχολος μαθηματικὴ vocatur, insolito bonis
 scriptoribus duplicandi seu componendi
 genere, & nescio quid affectatae fucatae-
 que dictionis sapiente, quae seculo III.
 & deinceps paullatim in Graeciam a pri-
 stino candore deflecentem irrepere coepit.
 ξυνωρίς apud antiquos, quantum constare
 mihi potuit, tantum de biga equorum vel
 mulorum adhibetur; apud nostrum in fi-
 ne dialogi ὡ καλὴ ξυνωρίς de amicorum pa-
 ri dicitur, quomodo etiam apud eum, qui
 vitam Gregorii Nazianzeni scripsit ζηλωτῇ
 ξυνωρίς de Gregorii & Basilii amicitia &
 fac-

saepius deinde apud sequiores dictum reperio. Sed quae tum de voce πολυλογος, tum de hac dicta sunt, nolim profecto super illis cum quoquam contendere. Fieri enim facillime in tanta scriptorum Graecorum copia potest, quibus legendis vix aetas sufficeret, nedum memoria comprehendendis, ut egregie fallatur aliquis, imprimis si sit non familiaris quam quidem ego cum Graecis musis versatus. Arbitror autem, cum multa concurrunt *καμψυγία*, quae singula quidem possent oratione eleuari, quaedam etiam ratione reiici, hominis esse impudentis, omnia velle repellere, praesertim si quaedam illorum ad maiorem paullo probabilitatis gradum accedant, & nihil ceteroquin sit, quod sententiae, quae hoc modo probatur, obuerti cum ratio ne possit.

XXVII II.

Igitur venio tandem ad ultimum eorum, quae dicere mihi proposueram, caput, idque in tota hac disputatione praecipuum. Dicendum enim est, si neque Lucianus sit auctor Philopatridos, neque aliquis antiquior, si denique post ipsius aetatem Luciani scriptus sit, quo igitur tempore nos putemus in lucem proditum. Equidem scio, nulla lege cogi, si quis sententiam aliquam oppugnet, meliorem ipse ut adferat: nec illud ignoro, facilius esse destruere alienam, quam sua asserere. Tamen cum sententiam

tiam dicere in libera republica fraudi nemini esse debeat, & parata sit post tot summos viros, erranti iuueni venia, existimem autem, sic satis confirmari argumentis, quae proferam, a me posse; alacriter sententiam, quod bene vertat, exsequar. Igitur sub Iuliani rē & ἀρχαί; ut vocant nostri, vel Apostatae imperio, & eo quidem tempore scriptum aīo Philopatridem, cum primum nuncius de felici expeditionis Persicae successu Constantinopolin adferretur. Scriptum autem a gentili homine, forte Luciano, Sophista & ipso, Luciano certe more, qui Christianorum ominibus praedictionibusque explosis Imperatori victoriam Persicam gratulatus; felices porro successus, victoriasque innumerabiles apprecetur. Haec iam sunt argumentis probanda, & confirmanda latius.

XXX.

Ante vero quam id agam, mea interest ut ingens causae meae praeiudicium, quam fieri poterit breuiter & modeste, remoueam. Nimirum post exortas, vel reuocatas potius ex orco Photinianorum Ariarumque in Christum Deum, atque Spiritum S. blasphemias, cum audacter clarent impii sacratissimae Trinitatis hostes, in Nicaena demum synodo, quidquid illius esset, esse confictum, certatim ab iis, qui recte hic sentiunt, locis veterum Ecclesiae

Doctorem, qui inde ab illius quasi incunabilis florere, productis, falsitas eius calumniae est demonstrata. Sed quicunque fere hoc egerunt, iidem prouocarunt etiam ad hunc nostrum Philopatrin, atque ex insensissimi ore hostis testimonium veritati arcessuerunt.* Vt reliquos taceam, qui vel paullo ab aetate nostra sunt remotiores, vel praecedentem tantum gregem secuti, parum, quid dicerent, pensi habuere, quatuor summos viros, tres in hoc ipso argumento egregie & data opera versatos, STEPHANVM LE MOYNIVM, ** GEORGIVM BYLLVM *** & GOTTFRIDVM OLEARIVM, **** vnum autem, cum alium locum tractaret, ad hanc quaestionem delatum, qui sine obseruantiae in illum meae, gratique significatione animi a me nominari non debet, IOANNEM FRANCISCVM BYDDEVM, ***** quorum singulorum doctrinam ne admiratione quidem, nedum

D 4

vt

* Vbi iurare iubet Critiam Triphon per *ὕψιμον* *θεόν*, *μέγαλ, ἀμβροτον, ἡγεμόνα, υἱόν πατρός, πνεῦμα ἐκ πατρός ἐκ προσώπου, ἐν ᾧ τρώων, καὶ ἐξ ἐνός τρία.*

** Notis ad Varia Sacra P. I. T. II. p. 186. seq.

*** Def. Fid. Nic. Sect. II. c. III. §. XI. **** Diff. de Spiritus S. adoratione & glorificatione §. XVI. p. 27. seq. ***** De veritate religionis Christ. Philosophorum Gentil. obrectationibus confutata §. VII. p. 481. seq. Syntagma. Diff. Theol.

ut aemulatione, affecuturum me sperare possum. Tunc igitur, dicet fortasse aliquis, tot tantisque viris contra hiscere audebis, clauamque Anti-Trinitariorum intentatam ceruicibus extorquere Herculis illis conabere? Ego vero quanti summorum virorum incomparabilem eruditionem, vnius etiam immortalia in me beneficia faciam, malo tacite apud animum meum perpendere quam in comita oratione, alieno loco, explicare; illud tamen esset in summorum virorum, qui superstites hodie sunt, (& sint quaeque quam diutissime!) humanitatem pariter atque modestiam, quae tanta est, quanti sunt ipsi, oppido iniurium, si putarem, dissentientem ferre illos non posse, si is quidem dissensus sui rationes allegare queat, Praesertim cum id causae, quam agendam susceperere viri summi, ne hilum officiat. Tanta enim testimoniorum clarissimorum, seu verba seu rem ipsam consideremus, nubes ab illis est producta, ut sitne inter ea necne illud, quod ex Philopatri de arcessi solet, parum aut nihil potius referat. Et vereor sane, ne aut illudens orthodoxis SOCIIVS, aut iusto DEI iudicio in eam mentem impulsus dixerit, * *se nihil firmitus & evidentius in tota antiquitate inuenisse, quo mysterium Trinitatis, prout hodie ab orthodoxis doceatur, probari & adstrui posset.* Nihil attinet ad istum Socii

* Apud le Moynium l.c. p. 187.

gini errorem redarguendum huc transcribere, quae Triumviri illi celeberrimi attulerunt. Illud tamen non possum quin hic dicam, satis constare, antiquissimos Christianorum per DEum Patrem, Filium & Spiritum S. iusiurandum concipere solitos. Adfert LE MOYNIUS* Clementis Romani (illum enim esse † ἀρχαιώτερον, probat vir doctissimus) tale iusiurandum; Ὁ ὁ θεὸς καὶ κύριος Ἰησοῦς Χριστός, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, κ. τ. λ. non enim id iam agimus. Potius de iis quae probare promissimus** videamus.

XXXI.

Primum autem illud meminisse te, mi Lector, velim, supra *** probabile admodum factum a nobis esse, in Constantini vrbe, quae iam tunc ita vocaretur, scriptum esse Philopatridem. Nunc addendum hoc est, nunquam ausurum fuisse gentilem hominem, Christiano Imperatore, acerbe adeo Christianos, & scripturas diuinitus nobis traditas traducere, & deridiculo delectamentoque sibi habere, ac fecit huius dialogi auctor. Licet enim non vi atque suppliciis in gentiles, si quiete alias se gererent, animaduicerint sanctam nostram fidem amplexi Imperatores,*** vix tamen id

D 5

vi-

* l. c. p. 154. ex Basilii M. libro de Spiritu S. c. 29.

** s. 29.

*** s. 27.

**** Vid.

L. 6. Cod. de paganis & sacrificiis.

videntur fuisse passuri, vt aperte quis illam conuicijs proscinderet. Si enim capital esse iusserunt Constantius, Theodosius, Imperatores alii, si quis gentili ritu sacrificaret, aut haruspicinam exerceret: * Si capite puniendum censuere Theodosius & Valentinianus, ** qui seruum seu ingenuum, inuitum seu suasionem ex cultu Christianae religionis in nefandam sectam ritumue traduxisset: quid putemus illi factum, qui apertam adeo contumeliam inferre Christianis esset ausus. Relinquitur igitur, sub Imperatore Constantinopolitano, qui idem gentilis esset, venenum suum effudisse Philopatridos auctorem, sub quo scilicet non impune solum id laturus erat, sed fauorem etiam & forte dona meriturus. Alius autem non occurrit, quam quidem Iulianus, qui Constantium in imperio exceperit, successorem ipse habuit Iouinianum. Hunc enim quamuis e Christianis natus esset, & ita educatus, quin Anagnostae seu lectoris in Ecclesia munere functus, ad aniles absurdissimasque gentiliū superstitiones defecisse, & vt sunt omnes apostatae religionis quam reliquerunt acerbissimi hostes, odio Christianos interneceino persecutum esse, quanquam id subinde astu regere cuperet,

nq.

* Vid. tit. Cod. de paganis.
Apostatis.

** L. 5. Cod. de

nemo tam in historia hospes est, quin planissime sciat, Hoc igitur imperatore & licentiam habuit, & proposita praemia impuratus nebulo, has nugas procudendi.

XXXII.

Deinde victoria de Persis, quae sub finem dialogi celebratur, & occasionem scribendo dedisse videtur, si in quem alium, in Iulianum certe conuenit. Iam ab initio suscepti imperii magna vi expeditionem Persicam moliebatur, eosque ab initio successus fortunae habuit, qui epinicio utique essent digni. Si nihil aliud, magnum certe erat, desisse Romanum imperium vinci a Persis, & vincere posse iterum didicisse, postquam infeliciter adeo, ab eo qui ante imperauerat, Constantio, res aduersus crudelissimam gentem gesta erat. Placet EUTROPII * verba, quia sunt breuissima adscribere; *Diuerfa Constantii fortuna fuit. A Persis enim multa & grauior perpeffus, saepe captis oppidis, obsessis urbibus, caesis exercitibus: nullumque ei contra Saporem prosperum praelium fuit: nisi quod apud Singaram, haud dubiam victoriam ferocia militum amisit.* Post has clades utique contemnenda non erant, quae Iulianus breui adeo tempore feliciter gessit. Facilis labor esset, sed nimium prolixitatis habens. parum autem, ad hanc quidem rem, utilitatis, ex AMMIANO MAR-

CEL-

CELLINO, * ZOSIMO, ** LIBA-
NIO **** & reliquis, quo apparatu, quas
res, quo tempore gesserit, explicare; qua-
re contenti iterum EUTROPII erimus
brevitate, qui **** *Iulianus*, inquit, *ingenti ap-
paratu Parthis intulit bellum, cui expeditioni ego quoque
interfui. Aliquot oppida & castella Persarum in dedi-
tionem accepit, vel vi oppugnavit. Assyriamque popula-
tus, castra apud Ctesiphontem statim aliquandiu ha-
buit: remeansque victor, dum se inconsultius praeliis in-
ferit, hostili manu interfectus est.* Sublatum igitur
Constantii cladibus Persarum supercilium,
Iuliani cecidit victoriis. Sed in proclivi et-
iam est illud probare, has ipsas Iuliani vi-
ctorias, mirifice, & hyperbolicè etiam ab
iis, qui Imperatori fauerent, esse celebratas.
Audiamus GREGORIUM NAZIANZE-
NUM, ***** qui, cum de expeditione Persica
sermo est, *τὴ μὲν ἐν πρῶτῳ*, inquit, *τῆς*
ἑυχερήσεως αὐτοῦ (Iuliano) *ἡ λίαν νεανικὰ, **
*καὶ πολλοῖς τῶ ἐκείνου Φεργεντων περὶ βεβρη-
μῆα.* Alio loco ** ita insultat epiniciis
& gratulationibus Iuliano dictis, ut mihi
qui-

* L. XXII. XXV. ** L. III. *** Orationibus
duabus in Iuliani necem habitis quae To. 2. VIIII.
& x. locum inter opera eius, ut sunt a Morello
edita, obtinent. it. de vita sua p. 44. seq. T. 2.

**** L. x. c. 8. ***** Oratione *σηλ. II.*
inter reliquas orationes III. p. 114. edit Billii.

* De hac voce vid. Io. Andr. Bosius in exerc.
philol. ad 1. Tim. II, 22. p. 13. ** p. 123. ib.

quidem minime obscure ad hunc ipsum Philopatrin respexisse videatur: πῶς βαβυλῶν ἡ ἐνδοξὴ θρυλλημένη, καὶ οἰκυμένη παῖσι φιλοπατρίῃ, πῶς δὲ οἱ ἐν τῇ χειρὶ κρατέμενοι Πέρσαι καὶ μῆδοι; κ.τ.λ. Babylonis interitum spondet noster Cleolans, cum inter alia hoc relinquere se dicit liberis suis, ὡς ἴδωσι βαβυλῶνα ὀλλυμένην. Et ipsum etiam Iulianum spe praecepisse Babylonis expugnationem, AMMIANVS MARCELLINVS auctor est, * apud quem ostendit equi, Babylonis nomine, huius sese prae dolore pronoluentis, lactior Iulianus exclamavit, plaudentibus proximis, Babylona huius prociidisse. Alterum vero illud, πῶς ἡ οἱ ἐν τῇ χειρὶ κρατέμενοι Πέρσαι καὶ μῆδοι; manifeste cum illis Cleolai verbis conspirat: πέπλωκεν ὁ Φεῦς ἡ πάλαι βοαμένη Περσῶν --- χειρὶ κρατῆν] ἐνδοξὴν αὐτῶν κράτει. Si quis vero nobis obliat, nec Susam a Iuliano occupatam, nec in Arabia quidquam rei gestum, nec Aegyptum perdomitam, illi iam est respondendum.

XXXIII.

Quin respondit iam bonam partem pro nobis Gregorius, verbis proxime a nobis adductis, quibus vanas hominum spes, & praesumptas animis victorias ridet: imprimis autem id locum habere debet, cum ita loquitur Cleolaus, ut de futuris eum intelligere pro-

pronum sit. Quis vero nescit, epinicia, pa-
 negyricos, & id genus scriptiones, ad adula-
 tionem compositas, plerumque, si non men-
 daciorum, certe spei quam rerum gestarum
 plus continere. De iis igitur, quae tanquam
 futura sponder Cleolaus, GREGORIO ita
 factum ab adulatoribus confirmante,
 non erimus solliciti. Illud dubitatio-
 nem habet, quod Susae, ut iam captae men-
 tionem facere videtur, ad quam tamen Iu-
 lianus non accessit. Ita enim ille: *πέπλω-
 κεν ὁ Φρὺς ἡ πάλαι βοιωμένη πύξων, καὶ σῶσα
 κλεινὸν ἄστυ. πίσει κ. τ. λ.* DAVID BLON-
 DELEVS, * cum eadem difficultate in appli-
 cando ad Diuī Marci victoriam hoc epinicio
 premeretur, ita se expediuit, ut simpliciter
*spe inani falsum Cleolaum Susae & Arabiae excidium,
 Scythicarumque excursionum cessationem spondidisse,*
 diceret. De reliquis quidem & nos idem
 putamus: sed de Susa aut rumorem fal-
 sum tum Constantinopolim allatum, ut ho-
 dienum fieri singulis fere diebus assolet, aut
 imitatum illud esse Cleolaum, arbitramur,
 quod vatibus, non falsis minus quam veris,
 in more positum est, ut, quas res certo futu-
 ras aut sciunt, aut imaginantur, eas tan-
 quam factas atque praeteritas homi-
 num oculis animisque repraesentent.
 Qua spe prosecuti sint Iulianum amici, LI-
 BANIVS

* de Episcopis & Presbyteris p. 228.

LIBANIVS * indicat, cum DEOS rogat, ve-
 lint, iubeant, ἡμετέραν στρατιάν ἐν σέσσις
 δεικνύσθαι πρὸς τὸν οἰνοχοῦντων. ταῦτα θυχεῖσθαι
 καλόν, ταῦτα εὐλογον προσδοκᾶν. Nec post
 obitum Imperatoris, se aliosque ea spe fuisse,
 dissimulat idem Sophista, cum alteram in
 necem illius orationem. ** ita auspicatur:
 ἴδετε μὲν, ὦ πατέρες, ἅπερ ἡλπίζον ἐγὼ τε καὶ
 πάντες ἀνθρώποι, τὸ τέλος εἰληφέναι. καὶ τὸ
 πρὸς τὴν ἀρχὴν νυνὶ καταλελυθῆναι. τὸ δὲ ἐκείνων
 γῆς Ῥωμαίας ἀρχοντίας ἀντὶ Σατραπῶν ἐπιμη-
 λείσθαι νόμοις ἡμετέροις. κ. τ. λ. & post mul-
 ta alia *** Ἡμεῖς μὲν ὥόμεθα τὸ πρὸς τὴν ἁ-
 πασι μέρει Ῥωμαίων ἐστῆναι κ. τ. λ. Nec
 parum ad rem nostram facit, quod idem LI-
 BANIVS cum feliciter & strenue a Iulia-
 no gesta retulisset, καὶ τούτων, inquit ****
 ἡμεῖς ἡγάγηται μὲν ἄδεις, τὸ δὲ τὸ ὁρώντων ἡμεῖς
 ἡδονὴν ἡδόμεθα, πιστεύοντες, ὅτι καὶ ἐγγίγνεται,
 γενήσασθαι. Si enim oratoris flosculos de-
 mas, illud certe relinquitur, incertos
 & sine auctore rumores, ex studiis,
 ut sit hominum ortos, praecessisse
 tantae felicitatis nuncium. Quod enim
 Antiochiaē factum est, loco Persiae propi-
 ori, quin aequē Constantinopoli sit factum,
 nihil impedit. Quod vero Aegyptum de-
 δελωμένη filiis relicturum se sperat Trie-
 pho,

* Orat. viii. quae est Panegy. in Iulian. p. 250.
 To. 2. ** Tomi 2. x mam p. 260. *** p. 285,
 D. **** De Vita sua p. 45, A.

pho, id mirum alicui videri queat, cum de Aegyptiis imperii Romani hostibus, vel rebellibus potius, in Iuliani historia nulla fiat mentio. Sed in hoc ipso etiam praesidium causae meae inuenisse mihi videor. Scilicet Aegyptii, ab innata animis leuitate, ad seditiones & res nouas fuere semper quam maxime procliuēs * nec postquam Christiana inter eos religio inualuit, populare hoc vitium exuerunt, vt potius haec ipsa saepe turbarum maximarum & periculosissimarum occasionem, innocens tamen ipsa per se, demta hominum malitia, praebuerit. ** Aetate Iuliani, imprimis Alexandriae aliquoties ingentes turbae, caedes etiam & aedium expugnationes, ex dissensione Arianorum & recte sentientium, sed recte non semper viuientium exortae, grauiter urbem illam & rempublicam concusserunt: de quibus nemo tacuit, qui de Historia Ecclesiastica illorum temporum scripto aliquid man-

* Ita sub seculi III. finem Achilleo duce tota fere Aegyptus rebellauit, ab Imperatore Diocetiano ea causa peruaftata, vt testatur in Chronico Eusebius circa A. C. 295.

** Videnda quae de hoc Aegyptiorum ingenio diligentissimus vir IAC. GOTHOFREDVS ad Cod. Theod. L. 1. de defensoribus ciuit. L. 3. de his qui super relig. L. vnica de his qui plebem audens, denique L. 31. de his quorum appellationes, magna industria & doctrina incomparabili congeffit, quae huc transcribere nihil attinet.

mandatum reliquit. Habentur etiam epistolæ aliquot imperatoris Juliani ad populum Alexandrinum, inter reliqua eius opera editæ, quibus grauitè ea de causâ illos obiurgat. Probabile igitur est, aut agitasse Iulianum consilia, de compescenda atque opprimenda in perpetuum illa animorum ad seditiones procliuitate, aut Cleolaum certe optasse, graue adeo iugum imponi Aegyptiis, ut sub illius onere superbiae, ex qua oriri fere solent contumeliae atque seditiones, obliuiscerentur. Quomodo autem quae de Aegypto hic dicuntur cum DODVVELLI sententia conciliari queant, non video. EVCIANVS cum Aegypti procuracionem sibi creditam refert* ut pacatae prouinciae meminit, eodem tempore quo ista scripsisse illum vult DODVVELLS; & SPARTIANVS** quo loco persecutionis aduersum Christianos decretæ meminit, statim gratiae Imperatoriae aduersum Alexandrinos, Aegyptiorum fere primos, specimen adfert, ius *imperialis attributum*. Sed nondum a DODVVELLO discedo. Putat enim vir doctissimus, quod Arabes inter hostes imperii Romani referantur, clare satis indicare, Seuero impetrante scriptum Philopatrin, ut qui post Traianum solus Arabas bello petiuerit. Et fateor

E

fateor

* Apol. pro Mercede cond. p. 491 sq. ** in Seuero a. 17.

fateor, vim haud exiguam huius argumenti futuram, nisi aliae rationes abiudicarent Luciano Philopatrin, atque Iuliani temporibus vindicarent. Quae cum ita sint, vitio verti nobis non potest, si ad spem Cleolai referamus, quae de Arabibus, inquieta gente & latrociniis infami, Cleolaus spondet: imprimis cum τὸ οὐκ ἐμὲν πένονμεν ἡμῶν ex NAZIANZENO viderimus.*

XXXIIII.

Adhuc igitur bene sibi constant omnia, ut feliciter ac strenue gesta, quae in Philopatriade celebrantur, illa possint esse, quae Iulianus sub initium expeditionis Persicae perfecit. Videamus reliqua an sententiae nostrae faueant. Inducuntur Christiani male adfecti erga Imperatorem, &, ut interpretatur auctor, ipsam patriam. Male ominantur reipublicae,** μεταλλαγῶσι, aiunt, τὰ πράγματα, παραχρῆναι τὴν πόλιν καταλήψοντες. τὰ στρατόπεδα ἡγήνα τὴν ἐναντίων γενήσαντες: & aliud illorum dictum, tanquam nimis mali ominis reticet Critias. Haec minime profecto conueniunt in ea tempora, quibus oppressa adhuc gentilium multitudine gemit ecclesia; (quidni enim liceat hic transendo quasi confirmare quae supra dicta sunt) tunc enim gentiles quidem calamitates omnes, strages exercituum, terrae motus,

* s. 32.

** p. 777. c. 20.

tus, famem, sterilitatem, inundationes, publica omnia mala Christianis imputabant: horum vero erat ostendere, nihil tum accidere quod non olim accidisset, quin nunquam fuisse felicius Romanum imperium, quam exorta & inualecente Christiana religione. De Imperatoribus autem qui tum viuerent, non nisi maxima cum veneratione & faustis omnibus loquebantur, tantum aberat, ut aut imperii mutationem, aut exercituum clades, aut simile quid auderent praedicere. Atque de his nemo dubitabit, nisi qui in antiquorum Ecclesiae Doctorum scriptis, apologeticis imprimis, plane sit hospes. Speciatim Seueri aetate, qua scriptum tamen vult Philopatin H. DODVVELLS, ita se rem habuisse, e TERTULLIANI apologetico satis constat. Quod autem is quem modo laudavi DODVVELLS mala Christianorum, mundi finem in dies expectantium, de rep. Romana auguriam occasionem persecutioni dedisse autumat, in eoratio fugit virum doctissimum. Saltem in locis ab ipso adductis nihil est praesidii. EVSEBIUS enim * & HIERONYMVS, ** qui illum fere ad verbum expressit, de Iuda Chronographo diserte affirmant, cum Severianae persecutionis atrocitate motum, in decimum illius annum AntiChristi ad-

E : ventum,

* Hist. Eccles. l. vi. c. 7. ** de Scriptor. Eccl. c. 52.

ventum, finemque mundi contulisse. Persecutionis igitur atrocitas, ut finem mundi imminere crederet Iudas, eum permouit; non, ut DODVVELLS interpretatur, praedictio Christianorum de fine mundi, persecutioni occasionem * praebuit. Fit haec vel inde probabilis sententia quod de Nerone ** AntiChristo simile quid creditum olim fuerit. Iuliani autem aetate longe aliam rerum fuisse faciem constat. Sub Constantini M. ex cuius fratre natus est Apostata, imperio, alte caput Christiana res extulerat. Propensa, quin profusa huius Imperatoris in Episcopos voluntas atque benevolentia, tantum eis cum auctoritate conciliatierat supercilium, ut iam tum iniquitatis mysterium operari occulte in quibusdam occiperet. Luxuriari itaque iam & insolentius efferri coeperant animi, ut mirum non sit, cum eiurato veri Numinis cultu, ad sacrilegam gentilium Deorum, Solis imprimis venerationem defecisset Iulianus, non defuisse inter Christianos, qui liberam vocem mittere auderent, infelicitatemque ipsi, tanquam homini im-

pio,

* Veriorem persecutionis occasionem ex Tertulliano adfert Christianus Kortholtus de persecutionibus c. vi. s. 7. p. 260.

** Vitium nimirum asseruari alicubi credebant ut AntiChristum aut ipse ageret sub finem mundi, aut eius saltem praecursor esset. quorsum videndus Lactantius de Mortibus Persecutorum c. 2. & Augustinus de ciuit. DEI L. xx, c. 16.

pio, atque imperio eius portenderent. Et sane ingens caussa suberat, cur interitum eius optarent Christiani. Quid enim sperare aliud poterant a victore reduce, quam bonorum direptiones, infamiam, & corporis etiam cruciatus atque supplicia? quorum multa sunt in GREGORII NAZIANZENI orationibus *Philippicis aduersus Imperatorem Iulianum*, & alibi, quae facile a nobis, si id quidem nunc ageremus, possent adferri: Illud tamen monuisse liceat, gentiles etiam spe maioris aduersum Christianos licentiae post reditum Iuliani obtinendae fuisse cretos. Ita LIBANIVS* sperasse inter alia se dicit, τοῖς ἡγεῖσι ὑποχωρήσιν τὰς ἐκκλησίας, quorum ea procul dubio sententia est, sperasse, ut euersis martyrum tumulis idolorum sana in eorum locum restituerentur,

XXXV,

Probatum est, tum voluisse Christianos tum potuisse paullo liberius de Iuliano loqui; locutos esse, iam est auctoritate idoneorum scriptorum confirmandum. Ut taceam perculgatum illud de Athanasio, quem, cum ab Iuliano pulsus Episcopatu suo, & vrbe Alexandria excederet, dixisse ferunt; *sedamus, amici, vubecula est cito transitoria*. Item alterum illud de Paedagogo Antiochensi, qui interrogatus paucis ante Iulia-

ni obitum diebus: ecquid ageret Fabri filius?
 (Christum putabat) capulum Juliano para-
 re, respondisse traditur. * Hoc vt taceam, lo-
 cuples historiae horum temporum auctor
 AMMIANVS MARCELLINVS ** haec
 habet: *quae maximis moliminibus festinari cernentes*
 (loquitur de praeparatione expeditionis
 Persicae) *obtrektatores desides & maligni, cuius cor-*
poris permutatione tot cieri turbas intempestivas, indignum
& perniciosum esse strepabant, studium omne in differen-
do procinctu ponentes; & distabant his praesentibus,
quos audita referre ad imperatorem posse rebantur, cum
ni sedatius ageret, immodica rerum secundarum prosperi-
tate, velut luxuriantes libertate nimia fruges, bonis suis
procinus occasurum. Quos obtrektatores desides & ma-
 lignos AMMIANVS gentilis homo vocat.
 Christianos eum intelligere, VALESIVS
 obseruat ad hunc locum, & conferri secun-
 dam NAZIANZENI Philippicam iubet,
 in qua diuersa verbis, re habentur eadem.
 Idem AMMIANVS *** varia portenta
 atque omina refert, quae a bellolulianum ad-
 uersus Persas retinere debuissent. Cum vero
 eadem spreuerit, qui tamen alias superstitioni-
 bus, vaticiniis, oraculis & eiusmodi nugis
 ad stuporem essent deditus, * videtur
 haud

* Theodorit. H. E. L. III, c. 18. C. 19, autem Julia-
 no cuidam monacho Imperatoris caedes eadem
 qua contigit hora revelata esse narratur,

** L. XXII, c. 12. *** L. XXIII, c. I. & 5.

• Vid. Ezechiel Spanhemius, miraculum seculi, in

haud absimile vero, suspicatum fuisse, Galilaeorum, ut ipse Christianos vocabat, fraude ea sibi quasi terribilia obici, ne victor reuerſus grauius illorum ceruicibus incumberet. Quid quod LIBANIVS Christianos insidiarum in Juliani caput structarum, tum caedis etiam ipsius insinuat. Qua in re ecquid veri insit, iam non disquirō, neque etiam absolute vera esse, quae in Philopatride de iis dicuntur omnia, crediderim. LIBANIVS igitur, cum * conspiratum saepe in caput Juliani dixisset, quaesiuissetque quid causae subesset, quod mitissimus Princeps insidiis aliquoties esset petitus, ἐγὼ δὲ, subiicit, τέτρε τ' αἰτίας ἐν τῇ μνήμῃ τ' ὀδυνηρῶς ἰμοὶ πελευτ' Φροῶσω. Deinde cum ad illum locum peruentum est, ** primo a suorum aliquo interfectum esse arguit, quod nemo inter Persas fuerit, qui promissum praeconis voce praemium illi qui tantum facinus ausus esset, vindicare sibi voluerit: tum propius auctores caedis designat *** (adscribam enim verba, si forte interpunctione commoda clariora possim, quam primum intuenti videntur, reddere,)

οἷς γὰρ ἔκ ἐλυσσιπέλει ζῶν, (ἔτι δὲ ἦσαν οἱ ζῶντες,

E 4

πες,

eruditissima praefatione, quam operibus Apostatae a se editis & ex parte illustratis praemisit, fere circa medium, ubi iuculenta tum Juliani ipsius, tum aliorum in hanc rem testimonia profert.

* or. x. p. 307. ** p. 323. scq. *** p. 324.

αἱ δὲ κατὰ τὰς νόμους) πάλαι το ἐπιβέβηον,
καὶ τότε δουλοῦντες ἐργάζοντο. ὃ τε ἄλλης ἀδι-
κίας αὐτοὺς ἀναγκάζουσι, ἢν ἔχουσιν ἐπὶ τῇ ἐκεί-
νῃ βασιλείᾳ ἐξουσίαν, καὶ μάλιστα τὸ τιμᾶσαι
τοὺς θεοὺς, οὗ το ἐναντίον ἐξήτεον. Eos igitur caedis
reos facit, qui non vivebant secundum le-
ges, superstitiones scilicet & idololatricum
quidquam habentes, quique Deos coli aegro
ferebant, verbo Christianos. Vix, qui haec
cum cura inspiciet, dubitabit, Christianos
peti in Philopatrie eos, qui male Iuliano o-
minari fuerant ausi.

XXXVI.

Antequam ab iis argumentis discedamus,
quae ex publica rerum facie, qualis ea tum
erat, sunt deprompta, duo iuvant paucis at-
tingere. Vnum est, laudari in Philopatrie
laetas Romani res imperii, & felicitatem
temporum, cum interrogantibus Christia-
nis, quid ageretur in vrbe & in mundo? re-
sponderet Critias: χαίρουσιν πάντες, καὶ ἐπὶ
χαρήσονται. AMMIANVS autem MAR-
CELLINVS testatur, * dum Iulianus im-
perium teneret solus, nec motibus internis
esse concitum orbem Romanum, nec barba-
rorum quemquam exsiluisse fines. Alterum
autem hoc est, quod quae περὶ τῶν ἐξου-
σίων, de Peraequatoribus, in Philopatrie di-
cuntur, in Iuliani tempora & ipsa videntur con-

conuenire. Sed quid probabile hac de re nobis videatur, diximus in notis ad obscurissimum in toto dialogo locum, * in quibus etiam quae de Cretenſium virginum caede in Philopatride memorata, quam nec ipsam a Iuliani aetate abhorrere coniecimus, nostrae sit sententia exposuimus. Pergamus igitur ad ea quae restant.

XXXVII.

Scilicet haud exiguum causae meae & sententiae praesidium in eo colloco, quod auctor dialogi, cum clare adeo & perspicue Christianis illudat, ipso tamen hoc excellentissimo Christianorum nomine non utitur, (quae enim hic obuerti potuissent, ita puto supra** esse profligata, ut quaestionem res amplius non habeat) sed Galilaeorum. Quae res vel sola si esset, probabilem alicui sententiam, quam defendendam suscepi, redderet. Sed cum non desint, quae circa hanc appellationem moueri, nec sine doctissimorum virorum suffragiis, possent, res vniuersa paullo est altius repetenda. Sub prima rei Christianae initia, qui sanctissimam Seruatoris nostri disciplinam essent amplexi, μαθηται hoc est discipuli vocabantur; ab inimicis autem Galilaei itemque Nazareni, a patria ductum Christi utrumque, illud etiam plerorumque Apostolorum. Appel-

E 1

latio.

lationis vtriusque mentionem habent etiam libri sacri, Galilaeorum, Ioh. VII, 52. *Μη καὶ σὺ ἐκ τῆ Γαλιλαίας εἶ.* Nazarenorum autem Act. XXIII, 5. vbi Paullus *πρωτοπῆτης τῶν Ναζωραίων αἰρέσεως* vocatur. Durasse haec nomina ad illud tempus, quo Christiani Antiochiae primum sunt vocati, testis praeter alios est SVIDAS: * *ἵστον, ὅτι ἐπὶ κλαυδίου βασιλεύοντι μετανομάθησαν οἱ πάσαι λεγόμενοι Ναζηραῖοι καὶ Γαλιλαῖοι, χριστιανοί.* Qui id videtur sumsisse ex IOHANNE ANTIOCHENO MALALA, apud quem ** eadem leguntur. Cum enim nominis Christianorum Antiochiae, Euodio Episcopalem sedem occupante, impositi mentionem iniecisset: *πρῶτον γὰρ, addit, Ναζωραῖοι ἐκαλεῖντο, καὶ Γαλιλαῖοι ἐκαλεῖντο οἱ χριστιανοί.* Post hoc tempus obsoleuisse Galilaeorum nomen videtur: cum nimirum & aliud esset, quo censerentur Christi discipuli, & prolatis extra Galilaeae, ac Palaestinae adeo fines religionis Christianae pomueriis, ipsa appellandi cessaret ratio, nisi quis totum mundum in Galilaeam versum esse, voluisset dicere. Inde est quod nulla ab ea aetate Galilaeorum mentio occurrit, donec

* Voc. *Ναζηραῖοι*. ** In historia chronica, ut est Oxonii 1691, e codicibus Bodleianis cum interpret. & not. Edmundi Chilmeadi edita p. 318.

donec infelix apostata Iulianus, Christianorum appellationem gloriosum aliquid in se continere videns, stupidae gentis nomen Christianis & attribuit ipse, & lata lege iussit attribui; quod quidem pertinaciter adeo ipse observat, ut vix credam Christi aut Christianorum nomen in iis, quae supersunt ab illo scripta, occurrere. GREGORIUS igitur NAZIANZENS, * hunc enim solum ex innumeris fere aliis huc aduocasse suffecerit, καινοτομεῖ, ait, ὁ Ἰουλιανὸς πρὶν τὸ προσ-
 ηγορεῖν, Γαλιλαίης αὐτὶ χριστιανῶν ὀνομασας
 ἦ καὶ καλεῖσθαι, νομοθετήσας, & paullo post
 nomen hoc vocat ὄνομα τὸ σὺν εἰωθῶτων.
 Hinc demum apparet vis argumenti nostri, ab hac appellatione desumpti. Qui enim auctor, cum manifeste de Christianis loquitur, hoc quidem augusto illorum nomine, quod ignorare non potuit, abstinet, utitur autem illo Galilaeorum, quod cum diu euauisset, a Iuliano reuocatum, post eum iterum obsoleuit, is sub Iuliano scripsisse merito credendus est. Hinc, ut praeter viam quasi hac moneam, patere arbitror, quam recte vir doctissimus ** ANTO. PAGI reprehenderit BARONIUM, qui Canonem primum Concilii Apostolorum, si DIs placeat, Antiocheni, eo nomine reiecerat, quod
 eo

* Orat. III, quae est inuectiua i. in Iulianum p. 81.

** In Crit. Anti-Baron. ad A. C. 56. n. 3.

eo decernatur, *ut credentes in Christum, quos il-
lius temporis homines vocabant Galilaeos, Christiani so-
carentur*; cum tamen satis constet, id nomi-
nis a Iuliano demum Christianis tributum.
Qua in re consentientem sibi habet NATA-
LEM ALEXANDRUM *. BARONIVM igitur
refutaturus PAGI ad Philopatridis
auctorem, quem Lucianum putat, prouo-
cat, qui ante Iuliani tempora Paullum Tar-
sensensem Galilaeum appellauerit. Nimirum
falsus est BARONIVS, cum antiquissimis
Ecclesiae temporibus Galilaeorum appel-
lationem in vsu fuisse negauit. Sed infe-
liciter cum, ex Philopatride, si recte illius
a me aetas constituitur, ANTO. PAGI
erroris redarguit. Id quod hic monuisse
non praeter rem visum est,

XXXVIII.

Quae de Galilaeorum appellatione di-
cta a me sunt, infirmari forte aliquis existi-
met eo posse, quod apud ARRIANVM **
Galilaei pro Christianis dicantur, & Tibe-
rianus in literis ad Traianum Imperatorem
fatigatum se Galilaeorum id est Christia-
norum caedibus scribat. Verba eius apud
IOHANNEM ANTIOCHENVM MALA-
LAM *** ita habent ἀπὲς καμὸν τιμωρμένῳ
καὶ φονεύων τὰς τῆς δογματικῆς λογισμένων

καὶ

* Hist. Eccles. sec. i. diff. xx. p. 212.

** L. IIII, sermonium Epicleti c. 7.

*** In historia chronica p. 396.

χριστιανῶν, καὶ τὰ ὑμέτερα θισπισματα κ.τ.λ.
 Sed nihil causae subesse puto, quin primo
 & proprio significato vox posita censeatur,
 pro his qui Galilaeam regionem incolebant.
 Erat Tiberianus ἡγεμονεύων τῶ πρώτῳ πα-
 λαιστίνων ἔθνους, id est, ut interpretor, Gali-
 laeorum. Hi enim si a septentrionali, hoc
 est superiori parte & Romanis etiam vici-
 niori incipias, primus Palaestinae gentis
 populus vocari merito possunt. Scribit
 igitur Tiberianus se ex Galilaeis, qui pro-
 vincia ipsi euenerant, occidisse τὰς τῷ δόγ-
 ματι τῷ λεγόμενῳ χριστιανῶν. Vnde etiam
 SVIDAS * cum huius epistolae meminit,
 Galilaeorum mentionem prorsus omittit.
 τριβριανὸς ἡγεμονεύων τῷ πρώτῳ παλαιστίνων
 ἔθνους, ἀνήγαγεν αὐτῷ (Traiano) λόγων, ὡς
 ἔκ ἐπαρκεί λοιπὸν τὰς χριστιανὰς φονεύειν, ἐ-
 κείνων αὐτομάτως ἐπιστολογόντων ἑαυτὰς τῇ κο-
 λάσει. Ex his igitur probari non potest,
 post exortum Antiochiae Christianorum
 nomen Galilaeos vocari Christi sectatores
 consuevisse. Quod autem de ARRIANI
 loco est, nihilo plus illo effici arbitror. Cum
 enim in prooemio libri aperte fateatur, se
 Epicteti sermones non aut suo iudicio dis-
 posuisse, aut dictionis elegantia exornasse,
 sed simpliciter ex ore magistri commenta-
 ria sibi, ipsis forte verbis, quibus ille usus
 esset,

* In voce τριβριανός.

esset, conscripssisse, (nimirum ut hodie fere solent in acroasibus Doctorum discipuli) quae deinde se infcio in hominum manus peruenierint: hinc apparet fieri potuisse, & quidni factum dicamus? ut Epictetus, qui sub Nerone iam celebritatem erat aliquam consecutus, & vsque ad Diui Marci tempora superstes fuisse dicitur, * vel eo ipso tempore, quo de Galilaeis, qui simul Christiani essent, retulit ad Traianum Tiberianus, in eorum mentionem inciderit, ** quae bona fide excepit ARRIANVS, & ad posteros transmisit. Illud vero monuisse hoc in loco, quanquam non ad nostrum institutum pertinet, haud abs re fuerit, ita vulgo Epicteti verba accipi, ac si *pauis* quandam ac stuporem Christianis tribuat, in quo ego iniuriam fieri optimo seni arbitror. Dixerat, si quis ab insania aliqua aut furore ita esset affectus, ut perinde ipsi esset, habere uxorem ac liberos, aut non habere, & quod ad vitam, bonaque alia similiter existimaret; huic nullum fore tyrannum horribilem, satel.

* Merito hoc posterius in dubium vocante viro cel. I. A. Fabricio Bibl. Gr. L. IV. c. VII. p. 259. seq. & ante illum H. Dodwello diss. de aetate Periplus maris Euxini §. 7. seqq. vbi prolixè demonstrat ultra Hadriani annum xx. non vixisse.

** Sub Traiani certe imperio sermones illos ab Epicteto habitos, probant Fabric. L. c. & Dodwellus l. c. §. 12.

tellites nullos, nullos gladios extimescendos. Iam subiungit : εἶτα ὑπὸ μανίας μὲν δύνασθαι τις ἄνω διαλεθῆναι πρὸς ταῦτα, καὶ ὑπὸ ἔθους οἱ Γαλιλαῖοι, ὑπὸ λόγῳ ἢ καὶ συνεπίξεως ἡδὲ δύνανται μαθεῖν κ. τ. λ. Itaque maniam profecto non tribuit Galilaeis, sed ita dicit : si insania quibusdam caussa esse potest, ut parui externa faciant, & nihil timeant aduersi : si porro Galilaei ex consuetudine (institutionem forte commodius intelligemus) talia contemnunt : pudor est, non posse ab ratione aliquem eo perducere &c. Sed id iam non agimus.

XXXVIII.

Iuliani igitur tempore scriptum esse Philopatrin, credat fortasse nobis aliquis, nisi ille adhuc superesset scrupulus, qui factum, ut tam iunioris Luciano auctoris dialogus inter illius opera & censeri coeperit, & diu adeo delituerit? Hic praeter earumque communia sunt, & de supposititiis quibusuis possunt dici, dictaque olim sunt; & huic satisfacere scrupulo, & praeterea valde magnam sententiae nostrae verisimilitudinem conciliare illud puto, quod Iuliani tempore vixit, ipsique amicus Imperatori fuit LUCIANVS SOPHISTA aliquis, ad quem extat hodiernum scripta a Iuliano epistola, quae quoniam breuissima est, & elegantiae omnis plenissima, non ingratum lectori

tori facturus videor, si totam adscribam. *
 Ἰβλιανὸς Λυκιανῶ σοφιστῇ. Γρηγορὲς αὐτῷ
 χεῖν ἀξίῳ ἔστιν. εἰ δὲ ἀδικῶ συνεχῶς ὑπεσθλῶν,
 αὐτῷ ἀδικηθῆναι δέομαι ἢ ὁμοίαν παθεῖν. Quid si
 dixerimus, ab hoc scriptum esse Philopa-
 trin? nominis deinde similitudine dece-
 ptos librarios in vnum cum Samosatensi vo-
 lumen compegisse. Ad haec qui Philopa-
 trin cum illis quae Lucianus scripsit compa-
 rauerit, Lucianum esse illum, id est Luciani
 imitatione scriptum, & e verbis fere Lucia-
 ni senioris illius compilatum, eoque nomi-
 ne commentariis illius immixtum merito,
 negare profecto vix sustinebis. Atque hoc
 est, de quo antequam finiamus, aliqua sunt
 dicenda.

XXXX.

Nimirum, si quis notas nostras inspice-
 re voluerit, ille cognoscat, nullam fere esse
 extantiorē sententiam, ne phrasin quidem
 aut versum Homeri allegatum, quae non
 iisdem pene verbis in illis quae Lucianus
 edidit, reperiantur, id quod temere fieri non
 potuisse iam supra dictum est. Exempla
 huc ad scribere supersedeo, non est enim
 longus dialogus, & singulis fere paginis spe-
 cimina occurrunt. Sed illud tantum hoc
 in loco ostendam, oeconomiam quam vo-
 cant, & dispositionem Philopatridis, cum
 illa

* Epist. xxxii. p. 404. ed. Spanh.

illa, quae in Nigrino est a Luciano adhibita, ex arte conuenire. In utroque dialogo illa est quasi primaria hypothesis, ut narret amico amicus sermones a se auditos *ἐν ἐγγύχαις*, in quos forte fortuna & quasi transeundo inciderit: In Nigrino quidem Philosophi Platonici, Sophistarum quorundam in Philopatride. Hi sermones deinde approbantur in Nigrino & laudantur ab eo qui primum illos audiit: in Philopatride autem iridentur & condemnantur. Effectus utrinque idem est, insignis animi, corporisque adeo mutatio, vehementior illa quidem in Philopatride, in Nigrino, pro obiecti scilicet ratione, lenior. Iam occasio dialogi utriusque est occursum fortuitus duorum veterum amicorum, quorum miratur alter subitam alterius immutationem. Tum per maximas ambages peruenitur tandem ad caput causae, in Nigrino moras necitante ipso qui narrat, prooemiisque alterum ingentibus fatigante: in nostro arrepta iuris iurandi mentione, a Critia, qui narrat, praestandi, Triepho praecipuos gentillum DEos false perstringit. Post narrationem sequitur in utroque dialogo effectus, qui in narrante primum fuerat, cum eo cui narrat, communicatio, quae utrobique adhibita de canis rabidi morfu similitudine explicatur. In Philopatridis fine demum quasi catastrophe quaedam adiicitur,

brevis illa quidem, sed quae caussa scribendi auctori extitit procul dubio. Poterant haec amplius singula dilatari, sed metuo ne tamen non satis intelligar, nisi quis vtraque *συζευκμῆ* inter se componere sustinuerit. Satis igitur fuerit haec indicasse. Habes, Lector, sententiam de Philopatride nostram, in qua ita me versatum arbitror, ut contumeliam facerem sciens nemini, auctorem non laudarem, nisi quem oculis ipse usurpassem meis, & omni studio, ne quid ideo tantum placeret, quod nouum esset, mihi cauerem. Si quid igitur erratum sit, quod negare non ausim, at illud confirmare possum, ex his quidem fontibus non profluxisse.

CENSVI.

CÚVOYAC.

Quando & a quo scriptus sit Philopatris, tres sunt impr.
sententiae. §. 1. 2.

I. Quidam Luciano tribuunt,

1. quia is quasi sit in possessione,
2. argumentum ab ipsius genio non abhorreat,
3. rerum & verborum magna cum Lucianicis similitudo
deprehendatur, §. 3.
4. Victoria de Persis M. Antonini celebretur,
5. calamitatum publicarum, quae hoc imperatore
orbi incubuerint, mentio fiat. §. 4.

Huius sententiae aliquot Patroni. §. 5.

II. Quidam antiquiorem statuunt: & THEOD. quidem
MARCILIUS ad Neronis tempora refert: reliqui
ad Traiani, idque

1. quia Pauli discipulus quidam inducatur,
2. triumphus Traiani Parthicus celebretur. §. 6.

Refellitur sententia secunda, §. 7.

Speciatim MARCILIUS. §. 8.

BLONDELLVS non accurate refutauit hanc senten-
tiam, §. 9.

Contra quam fortissimum est argumentum

1. ARTEMIDORVS citatus, §. 10.
2. conuenientia cum Luciani scriptis. §. 11.

Expenditur sententia prima, §. 12.

(α) argumenta pro eadem infirmantur, np. I. II. & III.
§. 13. IIII. §. 14. V. §. 15.

(β) probatur generatim non esse Luciani,

1. ex maiori Christianismi peritia, quam est illa Lu-
ciani, ubi simul quaedam ad illius Protea notan-
tur, & contra T. A. FABRVM disputatur. §. 16--20.
- HVETIVS, qui idem argumentum attulerat, lauda-
tur, sed sententia eius de Christi appellatione exa-
minatur. §. 21.

2. ex stili ineptiis §. 22--25.

(γ) Probatur iuniorem esse Luctano auctorem:

1. quia Constantinopoli scripsisse videtur. §. 26.

ubi obiter etiam DODVVELLI noua sententia perstringitur.

(quibus argumentis, & cur uti nolimus. §. 27.)

2. Ex vocibus ἐξισωτής, πολυλόγος, & ξυνωρίς.
§. 28.

III. Sententia nostra: Philopatris scriptus imperante Iuliano Apostata. §. 29.

(Praejudicium causae nostrae ab auctoritate summorum Theologorum remouetur. §. 30.)

1. quia sub Christiano Imperatore non habuisset auctoritatem insultandi Christianis licentiam. §. 31.

2. Victoria Iuliani Persica congruit. §. 32. 33.

3. Christiani Iuliano mala omnia praesagiebant, quod iis obicitur in Philop. §. 34. 35.

4. status reip. laetus,

5. ἐξισωται,

6. Virginum caedes, conueniunt. §. 36.

7. Christiani vocantur Galilaei, appellatione Iuliani temporibus propria. §. 37. 38.

8. Vixit tum aliquis Lucianus Sophista, a quo Philopatris potuit scribi §. 39.

Oeconomia Philopatridos componitur cum ea, quae est in Nigrino, & disputatio concluditur.

Commodum lectoribus fore
putavi, si argumentum Philo-
patridis a Iacobo Micyllo adornatum huc
transferrem, cum quo comparari velim

§. 6. & 7. disert. nostrae.

Lucianine sit Dialogus hic, an alterius cuius-
piam, dubitari potest. Nam quod ad argu-
mentum attinet, non abhorret ab illius ingenio &
dicacitate. Pariter enim & gentilium Deos, &
Christianam religionem, ut saepe alias, incessere
videtur. Phrasis autem, & tota adeo compo-
sicio caeteris illius scriptis baudquaquam similis
est. Nam quorsum pertinet excursus iste, reli-
quo prope toto corpore longior? aut quid adeo
grande aut affectuosum sequitur, quod Tragico
isti exordio respondeat? Sed de his doctiores iu-
dicent. Caeterum cuiuscunque scriptum hoc fuit,
videtur is Traiano Caesari ob victoriam in ori-
ente partam potissimum gratulari voluisse, con-
tra eos qui per id tempus siue ipsi urbi, siue alteri
alicui loco, (nam patriam * solum vocat) pe-
ricula & clades praesagebant: quos ipse a prin-
cipio Sophistas appellat: ad finem tamen ita de-
scribit, ut propemodum Christianos intelligere vi-

F 3

dea.

* Quin urbis κατ' ἐξοχὴν mentio fieri videtur
p. 777. & 19.

deatur. Eo enim pertinet, quod in fine de Persico supercilio, de Susis, de tota Arabum regione meminit. Omnia enim illa a Traiano deuicta in pop. Romani potestatem illis tum temporibus rediere, ut apud Dionem & Eutropium, & ceteros, qui eius aetatis historiam scripserunt videre est. Et hinc alterius tituli causa est, quo Philopatris dialogus hic inscribitur. Quod autem ad didascomenum pertinet, fingitur is, qui patriae fortunae ac prosperitati tantopere studet, tum ab eo quicum sermonem habet, de Deo vero & religione recta informari: tum ab iis, qui patriae male ominabantur, eiusdem * institutionis causa in communem coetum ac societatem introductus fuisse, unde & catechumenus in ipso dialogo ** infra vocatur: quo nomine Christiani vocare soliti aliquando fuisse eos, quos pietate & religione sua informare nuper coepissent. Porro scribit in quadam epistola Ponticus Virunius, *** Lucianum etiam Euangelium Ioannis

* Hoc ex dialogo probari nequit: praedictionum audiendarum causa in coetum eorum venisse apparet. p. 776. c. 18.

** p. 773. c. 14. ubi nondum in Sophistarum conciliabulo versatur.

*** Vixit Se. XV. extremo: Potuit memoriae vitio aut iudicii Luciano tribuere Philopatrin: Potuit etiam ad Protea eius auctoris respexisse, ubi quaedam de fraterno Christianorum amore. Probabile

nis infectatum alibi fuisse: quod si est, non immerito de hoc dialogo intelligi potest. Ita enim hic de lucn, de verbo & caeteris quibusdam meminit, ut ex principio Euangelii illius sumta videri queant. Nisi siquod aliud eius generis scriptum ab hoc editum fuit, quod ad nostram aetatem non peruenit. Quod autem ad versionem attinet, quanquam fortassis referret huiusmodi scripta, quae vel contemptum religionis aliquem parere possent, vel aliòqui impietatem prae se ferunt, omnino non verti, tamen quia argumento operis seruiendum fuit, rursus hic lectorem oratum volo, ut si quid minus perspicue, aut aliter quam debuit, conuersum deprehendat, veniam hanc exemplari nostro det, quod in quibusdam locis ita deprauatum fuit, ut nescias, utrum de industria obscurata quaedam fuerint, an librario- rum vitio alia corrupta aliaque omissa.

THEODORI MARCILLI AN-
NOTATIO IN EDIT.
AMSTEL.

*Non est huiusce Luciani, sed antiquioris al-
cuius. Multa id arguunt, primum ineptiae sti-
li, cum aliae omnibus paginis, tum illae p. 765.
ΦὺΦὺ &c. Deinde ratio temporis. Nam Sy-
rus*

babile enim mihi non fit, quae Ponticus Viru-
nius Luciani legit, ea intercuisse; imprimis cum
prima editio quae Florentiae prodit, iam A. C.
1496. lucem viderit.

rus noster Lucianus pernixit ad tempus belli Marcomanici A. C. CLXXI. ut patet in Pseudomante: at hic nebulo se baptizatum significat a D. Paulo, Paulus vero martyris palmam accepit Imperatoris Neronis anno XII. Falliturque Baronius Neronis anno XII. verba illa huiusce dialogi: ΓαλιλαῦⓈ ἀναΦαλασκίας, ΠίρρινⓈ, ἐς τρεῖτον ἔργον ἀεργρατήσας δι' ὕδατⓈ ἡμᾶς ἀνεκαίνισεν, adscribens huic Luciano. Nam qui potuit Lucianus hic a Neronis anno XII. & Christi LXIII. ad annum Seruatoris CLXXI. perviuere, siue annis CIII. ? Atqui etiam post bellum Marcomanicum quin Lucianus aliqua commenticius sit, negari non potest. Saperdae autem prorsus illi sunt qui propter ea, quae in extremo dialogo isto de Babyloniis, Aegyptiis, Persis, Scythis verba fiunt, huiusce distortissimi foetus parentem ad tempora Imperatoris Traiani referunt, cum ea magis in Neronis aut etiam Claudii pertinere posse, quivis facile lolio non visitans peruiderit. Plane quidem, quiqui tam belli pueri pater est, Neronis Principatu cum suscepit.

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ

Η

ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟΣ.

ARGVMENTVM PHILOPATRIDIS
EX NOSTRA SENTENTIA

TRIEPHON occurrit CRITIAE, (vtraque autem sunt Socraticorum philosophorum nomina) veteri amico, mirabilemque in eo mutationem miratur. Hic eiusmodi se portenta ex Christianis quibusdam, forte Clericis, audisse ait, quae ad furorem se pene adegerint. TRIEPHO narrari sibi rem cupit, sed, ne quid magicæ incantationis subfit, veretur. Iusiurandum igitur a CRITIA exigit de non nocendo sibi per carmen magicum. Hæc per Iouem iurare volente; TRIEPHO hunc reliquosque gentilium Deastros false ridet, hortaturque CRITIAM, vt ad veram, id est Christianam religionem se convertat, cuius elementa illi tradit. Persuaderi sibi patitur ista CRITIAS, & per sanctissimam Trinitatem, praeunte TRIEPHONTE & concipiente, iurat. Narrationem deinde eorum, quae audisset, post longissimam illam excursionem, aggreditur; vaticiniaque quaedam de reip. conuersione ex Christianis audita refert, illud verò, quod pessimi erat ominis, omittit penitus, ne vel ipsa auditione scilicet illa rumpantur Triephonti. Interuenit tandem CLEOLAUS, nuntiumque felicitis aduersum Persas Iuliani successus adfert, quem gratulatione faustisque omnibus TRIEPHO & CRITIAS excipiunt.

ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΣ Η ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΟΣ.

ΤΡΙΕΦΩΝ. ΚΡΙΤΙΑΣ. ΚΛΕΟΛΑΟΣ.

763. **Τ**ΡΙΕΦΩΝ: Τί τῷτο ὦ Κριτία, ὅλον σε-
C. I. αυτὸν ἠλλοίωκας, καὶ τὰς ὀφρῦς κατὰ
συνενένευκας, μύχιον ἢ 1 * βυσοδομέυεις,
ἄνω καὶ κατὰ περιπολῶν, κερδαλέοφρονι
ἔοικώς καὶ τὸν ποιητὴν 2 ὁ ὠχρὸς 3
3 σευ

* βάθες σκέπη.

C. I. **T**R I. Quid hoc rei est, Critia, totum
te mutasti. Superciliis deorsum con-
tractis profundas voluis sub pectore cu-
ras, sursumque & deorsum vagatus ani-
mos sub vulpe latentes, ut est in Poëta, vi-
deris

1 Βυσοδομέυειν quid sit, explicat Scholiasta mi-
nor Homeri ad Od. 19, 273. βυσοδομέυων,
καὶ βάθες τὸ ἀγνοίας βαλευόμην, quasi
dicas in profundo aedificantem.

2 Homerum, Il. α. 149. ubi Scholia: κερδα-
λέοφρον, πανῆργε τὸ φρόνημα, καὶ περικερ-
δῇ τὸ νῦν ἔχων, τῷτ' ἔστι, κερδαίνειν φροναίν.
Sed ad Il. δ. 339. eadem Scholia; κερδα-
λέοφρον, πανῆργε, καὶ φιλοκερδέστω. Ἦ γὰρ,
ἀπα-

764. 3 σου εἰλε παρειάς; μήπῃ 4 * τρικάρηνον
 πῆσας, ἥς ἑκάτῳ ἐξ ἄδ' ἐληλυθῆσαν,
 ἥ καὶ πνι θῶν ὁ ἐκ προνοίας συνήντηκας;
 οὐδέ-

* Κέρβερον.

deris circumferre, oraque pallor occupat.
 Num Cerberum vidisti, aut Hecaten ex
 inferis ascendente, an consilio cum
 Deorum aliquo vna fuisti? Neque enim
 adeo

ἀπατηλὲ, δουλερὲ, ἀλωπεκώδης. κερδαλίη γδ
 ἀλωπηξ. & ad 11 K, 44. βελῆς κερδαλέης,
 συνετῆς, ὠφελίμυς, ἡ πάνεργα· ὡς τὴν κερ-
 δῶ, ἥ γυν τ' ἀλώπεκα. A vulpina igitur
 astutia hoc nominis deductum est, quod
 proinde non adeo inepte reddi videtur
 Horatiana phrasi ex *Arte Poetica* vers. 437.

3 Homeric phrasis, quam in *Ioue Tragoeda* init.
 etiam *Lucianus* adhibuit.

4 Horrendus Cerberi, tricipitis canis, adspe-
 ctus, quem non velis tibi in tenebris occurrere
Senec. ὑποκολ. p.m. 406. Et cui per mediam
 nolis occurrere noctem. *Iuven.*

5 Hecates, cum ex inferorum regione in ter-
 ram nostram venatū egreditur, quam ter-
 ribilis sit adspectus, & ad mentem sano et-
 iam excutiendam comparatus, graphice
 descripsit *Lucianus* in *Philopseude* p. 341. sqq.

6 Mirum non est insolito aliquo viso turbatis,
 cum ipsa mente, spiritibus animalibus,
 corpus etiam ad languorem dari, totum-
 que

οὐδέπω γὰρ σὲ ποιεῖντα εἰκὸς παθεῖν, εἰ καὶ
 αὐτὸν ἡκηκόεις οἶμαι τὸν κόσμον κλυσθῆναι,
 ὥσπερ ὅτι τὰ Δευκαλίων. Σοὶ λέγω,
 ὦ καλὲ 7 Κριτία, οὐκ αἴεις ἐμὲ ὀπιθῶν.
 μέ-

adeo te affici par, puto, erat, si vel mun-
 dum, vt quondam sub Deucalione, elu-
 vie totum periturum audiuisses. Te-
 cum loquor, o pulcer Critia, non au-
 dis

que eius immutari habitum ; cuius rei
 nec in sacris nulla sunt vestigia. Vide mi-
 hi *Dan.* viii, 27. *Iud.* xiii, 22. *Athenagoras*
in Legatione pro Christianis c. xv. p. 63. ed.
 Oxon. Dechair. ex *Homero* il. t, 131. χαλε-
 ποὶ ὃ θεοί, inquit, φαίνεσθαι ἐναργεῖς. Cae-
 terum inconcinne *Ablancurtius* con-
 iungit θεῶ ἐκ προνοίας & deinde vertit,
 Deo alicui *Providentiae* ; quasi rideret
 Triepho *Providentiam*, quam tamen in-
 fra adstruit. *Micyllus* : ex *providentia*
quadam occurristi. Obscure. Sed inde
 manauit forte *Ablancurtii* versio.

7 Περὶ Φύσεως hanc, vtut Latinis paullo vi-
 deatur insolentior, non putavi refugien-
 dam ; Scilicet ipsum secutus *Ciceronem*,
 qui, cum ex Graeco vertendum esset, προ-
 πῖνω τῷ καλῷ Κριτία, dixit, *Tuscul.* i, c. 40.
propino hoc pulcro Critiae. quanquam nec il-
 lud ignoro, Critiam illum Socraticum a
 corporis pulcritudine celebrari.

μή τις ὅτι πολλά, καὶ ἐς βραχυ χειρὶνάτων-
 τῶν; 8 δυχεραίνεις καθ' ἡμῶν, ἢ ὀκκε-
 κώφωσαι, ἢ καὶ τὴν χεῖρὸς παλαστήσονται
 ὑπὸ μέρους;

C.II. ΚΡΙΤΙΑΣ. ὦ Τριεφῶν, μέγαν τινὰ, καὶ
 ἡπερημένον λόγον ἀκήκοα, καὶ πολλὰς
 ὁδοὺς ὃ διενειλημμένον καὶ ἐπ' ἰο ἀνα-
 περ-

dis multum tibi inclamantem, & prope
 iam Te consistentem? Irasne aliquas
 aduersum nos gēris? obmutuisti? an ex-
 pectas dum iniecta te manu impellam?

C.II. CRIT. ὦ mi Triepho! audiui orationem
 magnam atque difficilem, & multis im-
 plexam implicitamque nodis: lamque
 me-

8 *Lucianus in votis siue nauis*, p. 495. ἢ δυχεραί-
 νει καθ' ἡμῶν, ἢ ὀκκεκώφω).

9 *Interpres: rem multis viis tractatam*, quae
 interpretatio vera forte esset, si scriptum
 esset διενειλημμένον. Iam vero, διενειλημμέ-
 νον est a διελλαμβάνω, quae quidem vox, ut
 aliae multae, (Lucianicarum catalogum
 texuit vir Cl. Ienssius in *Lectionibus Lucian.*
 L. III. c. I. p. 309. sq. vbi habet quidem hanc
 nostram, sed interpretationem non adii-
 cit.) omissa est ab iis, qui Lexica compila-
 runt. Idem tamen, quid sit ἐλλαμβάνε-
 σθαι, tradunt ex *Dioscoride*, nimirum am-
 plecti, circumplecti, cum de capreolis vi-
 tium, vel clauiculis sermo est, quarum
 illae

πεμπάζω τὰς ὕθλεις, καὶ τὰς ἀκοὰς δόπο-
 Φράτῃω, μήπερ ἐπ' ἀκρόσασμι ταῦτα, καὶ
 * δόποψύζω ἐκμανεῖς, καὶ μῦθος τοῖς ποι-
 ηταῖς γρήσεται, ὥς καὶ ἡ Νιοβὴ τ' εἶναι.
 ἀλλὰ καὶ κρημνὸν ὠθέσμεν αὐτῇ κεφα-
 λῆς ἡ σκοτοδινήσας, εἰ μὴ ἐπέκρυσσας μοι,
 ὦ τὰν, καὶ τ' τὰς 13 κλεομβρότης πίδημα δ'
 ἀμβροκιώτης ἐμυθεύθῃ ἐπ' ἐμοί.

TPIE-

* δόποθανῆμαι, ξερανθῆσμαι.

mecum retracto nugas, & aures obturo,
 ne si forte iterum illae audiendae sint,
 dirigeam prae furore, vt illa olim Nio-
 be, & fabula Poëtis fiam. Sed profecto,
 nisi tu mihi iam inclamasses, de praeci-
 piti loco in caput vertigo me impulisset,
 & Cleombroti de me saltus, Ambra-
 cioten illum dico, narrari quam scitissi-
 me

illae arcto complexu, ad palos arboresque
 sese applicant. Erit igitur διενειλημμένον
 λόγῳ, intricatus, implexus, difficilis.

10 *Lucianus in Gallo* p. 163. ἀναπεμπάζη τ' ὄνειρον.

11 Niobes fatum describitur *Ιλ. ω*, 602. sqq.

12 *Lucianus in Philopseude* p. 343. ὥς μὴ σκοτδι-
 νιάσας ἐμπέσοιμι ἐπὶ κεφαλῇν.

13 Notissimum est *Callimachi* in eum Epi-
 gramma, sed nimis pulcrum vt non hic ad-
 scribatur. Est autem in *antholog. Graeca*
 edit, H. Steph, vltimum L. III.

Εἴπας

ΤΡΙΕΦΩΝ. Ηράκλεις τ' θυμασίῳ ἐ-
κείνων Φασμάτων, ἢ ἀκυσμάτων, ἅπερ,
Κρίτιαν ἐξέπληξαν πόσοι γδ 14 ἐμβρο-
ντητοὶ πνιηταί, καὶ τερατολογίαι Φιλοσόφων,
ὅσκι ἐξέπληξαν σ8 τ' διάνοιαν, ἀλλ' ἀλῆρος
76ς. πάντα γέγονεν ὅπι σοί.

C.III. ΚΡΙΤΙΑΣ. Πέπαυσσ' εἰς μικρὸν, καὶ μη-
κέτι παρενοχλήσης, ὦ Τριεφῶν, ε' γδ 15

πα-
me potuisset. TRIEPHO. Mirabilia
Hercle visa vel audita, quæ quidem
Critian adeo potuere percèllere. Quot
enim attoniti poëtae, quot Philosopho-
rum portentosi sermones, tantum abest
vt tuam dimouere mentem potuerint,
vt potius meræ nugæ fuerint. CRIT.

C.III Quiesce paullum Triepho, & noli mo-
lestus esse amplius. Neque enim a me
in-

Εἴπας ἤλπε χαῖρε, κλεόμβροτος Ἀμβρακιώτης.
Ἦλατ' ἀφ' ὕψις τείχεσσι εἰς ἄλλαδε,
Ἀξίον εἰδέν' ἰδὼν θανάτῳ κακόν, ἀλλὰ Πλά-
των

Ἐν περὶ τ' ψυχῆς χάμμ' ἀναλεξάμεν.

14 ἐμβρονητής Poëtas etiam *Lucianus* vocat
Timonis initio.

15 Solebant ita fere loqui, cum aliquid aut
narrari ostendit sibi cuperent, aut ipsi
narrare aggredierentur. Prioris generis
exemplum est apud *Lucianum in Scythia*
p. 794. vbi Anacharsis ad Toxarin: μή

περὶ τοῦ αἰμαλίου γενέσθαι παρ' ἐμῶ.

insuper habendus es, aut negligendus.

TRI.

περὶ τοῦ αἰμαλίου ἀνὰ τὸν ἀναστρέφοντα, Ne-
 cymantia p. 339. ἀλλ' εἰπὶ καὶ μὴ περὶ τοῦ
 μὲν κ. τ. λ. Contempl. p. 342. περὶ τοῦ εἶναι με
 κ. τ. λ. & Icaromenippe p. 188. μὴ ἢ πρὸς
 Φίλιππον μὲν περὶ τοῦ. Huc refero obscurio-
 rem paullo in Nigritino locum, p. 23. ἐγὼ ἢ
 βεβλόμενος εἰς οἷον ἵεσθαι αὐτῶν ἀκῶσαι ἢ λό-
 γων. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ καταφρονεῖν ΑΤΤΩΝ
 εἶμαι. ἴσως, ἀλλὰ καὶ εἰ καὶ Φίλιππος καὶ περὶ
 τοῦ ὁμοῖα ἐκπεσάντος ὁ βεβλόμενος ἀκῶσαι
 εἴη. Illud ΑΤΤΩΝ non ad λόγους refero,
 quod praecesserat, ita enim nimis inepte
 eum illis quae sequuntur cohaereret. sed
 auctorem, parum ad verborum ordinem
 attentum, quae dicturus erat praecepisse
 quasi, idemque sibi voluisse existimo, ac
 si dixisset, οὐδὲ γὰρ καταφρονεῖν ΤΩΝ ΒΟΤ-
 ΤΑΟΜΕΝΩΝ ΑΚΩΤΕΙΝ εἶμαι. ἴσως κ. τ. λ. ne-
 que omnino insolens esse arbitror, ut ex
 his, quae sequuntur, superior expleri ora-
 tio debeat. Caeterum propius ad lo-
 cum qui praemanibus est, quadrat, quod
 est apud Comicum in *ranis* A. II. f. 2. vers.
 7. ubi muliercula Pseudo Herculi aliquid,
 quod e re illius esset, narratura, ita
 προσημαζέσθαι. εἰ μὴ σ' ἐγὼ περὶ τοῦ αἰμαλίου
 εἶπον. *Julianus* Apost. Or. v. quae est in
 G Deum

ΤΡΙΦΟΝΙ. οὐδ' ὅτι ἐμὴν ἔσθ' ἰδ
 -1. εὐκαταφρόνητον πᾶγμα ἀνακυκλεῖς,
 αἰτ' αὖ καὶ ἡλίκ' ἔσθ' ὑποφρόνητον. ὁ γὰρ χρεὼς, καὶ
 τ' αὐτὸν δειλὸν ἀπὸ βλάβης, καὶ τὸ ἄσπετον τῆς
 βάσεως, τὸ ἀνω τε καὶ κάτω περιπολεῖν,
 * δειλῶν σε καθίστησιν. ἀλλ' ἀμπτεύσων
 τὸ δεινὸν, ἐξέμεσον τὰς ὕψους, μὴ κακὸν
 παθῆς.

ΚΡΙΤ. Σὺ γὰρ, ὦ Τριφών, οὐκ ἐμὴν
 -2. θρον, ἀλλὰ ἀπ' ἐμῆς, ἵνα μὴ τ' πνεῦμα
 * εὐδαιμονίας σου.

ΤΡΙ. Nour te haud parvam rem, neque
 -3. spernendam facile, quia valde etiam
 abstrusam volutare animo. Color enim
 ille tuus, illa in vultu torquitas, in in-
 -4. gressu illa inconstantia, illa sursum de-
 -5. orsumque conversio, valde te conspici-
 -6. endum, atque notabilem faciunt. Sed
 -7. respira ab illo malo, & nugas euome,
 -8. ne quid inde morbi nanciscaris. ΚΡΙΤ.
 -9. Sed heus tu, Tripho, quantum est v-
 -10. num iugum, curriculo te hinc aufer,

Deum matrem, gratias eidem te habere
 ait, ὅτι μὴ περιεῖδεν ὡς αἱ ἐν σκότει ἀλα-
 -11. γάμνον, sed educuerit rationem mysterio-
 -12. rum &c.

16 Lucianus, in Naniis p. 497. εὐκαταφρόνητον πᾶγμα ὡς δοκεῖς ἀνακυ-
 -17 κλεῖν.

ἐξάρη τε, καὶ 17 πεδάρσθη τοῖς πολλοῖς
αἰάφανης, καὶ πρὸς 18 καταπεσὼν, Τρι-
φώντειον πελάγος κατονομάσης, ὡς καὶ
Ἰκαρος τοπεῖν, ἀλλὰ ὅς ἀκήκοα τήμερον
ὡς ἔτ' τρισκαταρστων 19 σοφιστῶν, με-
γαλῶς 20 ἐξώγκωσε μὲν ἔνθ' ἡδύν.

TRIE.

ne spiritu in sublime sublatus, spectacu-
lum multitudini fias, & delapsus alicu-
bi, ut quondam Icarus, Triphontheum
pelagus nomine tuo signes. Insigniter
enim, quae hodie ex sacerrimis sophistis
audiui, ventrem mihi inflant.

TRI.

Ego

17 *Ablancurtius* hic notat alludi ad D. Paul-
lum Apostolum: male arbitror: licet in-
fra hac phrasi etiam de Paulli raptu ut-
tur Critias.

18 Iterum *Lucianus* in *Icaromen.* p. 188 μὴ καὶ
οὐ πρὸς τῆς θαλάσσης καταπεσὼν μὲν ἰππεύον
πὲρ πέλαγος ἡμῖν ὡς ὅς τὸ Ἰκάριον ἀποδείξῃς
ἢ τὸ σαυτὸς ὀνόματι.

19 Christianos notari ἔτ' σοφιστῶν voce infra
apparebit. Caeterum *Lucianus* de *Morte*
Peregrini p. 568. Christum ipsum σοφιστὴν
appellavit: & apud *Prudentium Periste-*
phan. x. vers. 404. Christianis Asclepia-
des Syriae Praefectus hoc nominis tri-
buit: *Quis hos Sophistas error induxit nomen?*

20 Etiam hic *Lucianum* imitatus est noster,
nisi quod paullo modestius ille hyperbola

ΤΡΙΒΘ. Εγὼ μὲν αἰαδραμέμαι ὑπόσον
ἢ βυλαι. σὺ ᾗ ἀμπνευσεν τὸ δεινὸν.

C.IV. KRIT. 21 Φύ. Φύ, Φύ, Φύ, τ' ὑθλων
ἐκείνων, ἰθ, ἰθ, ἰθ, ἰθ, τ' δεινῶν βυλευμάτων,
αἶ, αἶ, αἶ, αἶ, τ' κενῶν ἐλπιδων.

ΤΡΙΒΘ. Βαβαὶ ἔ' οἷα Φουσηματῶ. 22
ὡς τὰς νεφέλας διέστρεψε. ζεφύρου γδ ἄπ-
πτόν-
πτόν-

Ego vero, quantum voles retro curam.
C.IV. Igitur respira a malo. CRI. phy, phy,
phy, phy, nugas illas! hem, hem, hem,
hem, nefanda consilia! heu, heu, heu,
heu, spes vanissimas! TRI. Deum im-
mortalem! quantus erat ille flatus, quam
nubes ipsas conuertit. Cum enim an-
tea

utitur, in *Philosophende* p. 353. ταιαῦτ' ἀνάσσει
(de daemonum apparitionibus, similibus-
que portentis loquitur) ἤκω, ὡς περ οἱ ἔ'
γλέυκες πτόνιες, ἐμπυφουσηματῶ τ' γαστέρα,
ἐμύττε δρόμῳ κ. τ. λ. Simili fere meta-
phora, sed alio instituto, utitur *Elihu Iobi*
XXXII, 18, 19, 20.

21 vid. §. 23. dissertationis nostrae p. 36.

22 Horum verborum, ὡς τὰς νεφέλας, ad
Φουσηματῶ, omissa est interpretatio in
Micylli editione Basil. 1619. 8. credo quod
nimis portentosum mendacium conti-
nent. Fingitur autem rudibus Critiae
excitatus in Propontide Boreas, quo ad-
versum tenente, ingredi Euxinum Pon-
tum

πνέοντες 23 λάβρα, καὶ τοῖς κύμασι ἐπα-
 ριζόντες, βορέην ἀρπὶ ἀνὰ τὴν Προποντίδα
 κενήκας, ὡς Δία καὶ λῶν αἱ ὀλκάδες τὸν
 Εὐξείνιον πόντον οἰχίσοντες, τὰ κύματα δὲ
 κυλινδάντων ἐκ τῆς Φουσημάτων. ὅσον
 οἶδημα τοῖς ἐγκάτοις ἐνέκωπο. Πόσος 24
 κορυγμός καὶ κλόνος τὴν γαστέρα σὺ συ-

vs-

tea vehementi Zephyrus flatu in vndas
 impingeret, boream iam super Propon-
 tide excitasti, adeo ut funibus naues in-
 gredi Euxinum Pontum cogantur, flu-
 ctibus ex tuo spiritu magna se vi voluen-
 tibus. Hem quantus tumor tuis inesse
 debuit intestinis, quantus strepitus,
 quae conquassatio ventrem Tibi con-
 tur-

tum naues nisi tunibus de litore adiutas
 non potuerint. Nam οἰχίσοντες πόντον (fre-
 quenti praepositionis εἰς ellipti) hic vale-
 re ingredi, nemo negabit, nisi si quis pu-
 tet, secundo Borea intrari e Propontide
 Pontum, id est, versus septentrionem na-
 uigari posse. Sed etiam illud hinc appa-
 ret, Critiam, ut excitare halitu boream
 posset, debuisse constitutum esse eo circi-
 ter loco, ubi est Constantinopolis. quod,
 quorsum valeat, in disputatione dictum
 est, §. 25.

23 Homericæ vox ἰλ. β, 148. Ὀδ. ο, 293.

24 Locus videtur expressus ex illo Aristophan-

νεταρρασι. 25 Πολύωτον σωματιον ἀνὰ πύ-
 Φνας, περὶ αὐτὰ ἀκηκοάς, ὡς καὶ, καὶ τὸ π-
 ρατῶδες, καὶ ἅλα τὸ ἐνύχων ἡκηκοέας.

KPIT.

turbavit: auritissimum te esse demon-
 strasti, qui tot ac tanta audieris, adeo ut,
 ingenti portentoq, vnguibus etiam au-
 disse

nis in nebulis vers. 38 4. sq. ἔτ' ἐξαρχῆς
 τ' ἡστέρα καὶ κλόν. ἐξαρχῆς αὐτῶν δια-
 κορυφώσεν. Vbi κλόν. secundum Icho-
 hasten est σρόφ. τῆς αὐτῆς ἐκίχ. διακορυφώ-
 γησι αὐτὴν ponitur ἀπὸ τῆς ἡχιστοῦ - ἡ ἐμ-
 μήσας τῇ Φωνῇ (ὁ ποιητὴς, ut interpretor)
 τ' ἐντέρων τ' ἡχόν.

25 Forte, ut famam fluxere. Virg. Aen. IV. 41. sq

--- Cui quot sunt corpore pluma,

Tot vigiles oculi subter, --- tot subrigit aures.

26 Non reperio apud paroemiographos,
 quid sit δι' ἐνύχων vel ἐξ ἐνύχων ἀκθεῖν.
 δι' ἐνύχων. autem saepius proverbiale ser-
 mone, ut apud Latinos Germanosque, ex-
 quisitam curam diligentiamque significat,
 cuius rei ex Plutarcho exempla ab H. Ste-
 phano in thesauro adducta reperio. Igi-
 tur δι' ἐνύχων ἀκθεῖν primitus forte erat
 accurate audire; sed noster, ut risum ex
 portento capter, proprie, seu per ca-
 lumniam potius, ῥῆσιν interpretatur. Vir
 summus Io. Alb. Fabricius in literis ad prae-
 stan-

ΚΡΙΤ. Οὐ γὰρ ἐν ὁρῶντι. Γενεῶν,
 266. ἀκηροῦναι καὶ ἐξ ὀνύχων. καὶ 27. κνή-
 μην
 C. V. disse videaris. CRIT. Sed non debe-
 bat tibi paradoxum videri Triepho, si
 quis

stantissimum Iuvenem Reimarum, quarum
 iam in dissertatione memini ad §. 6. p. 46.
 Δὲ τ' ὀνύχων ἀκέρει, inquit dictum de ho-
 mine qui totus auris perinde ut Argus oculus
 totus; qui Δὲ ὀνύχων videbat. Quae si ve-
 ra est ratio, & quid ni vera sit? comparan-
 dus cum hoc est ille apud Lucianum in Dea-
 rion iudicio p. 121. vbi opus Paris dicitur ap-
 7. Οὐ γὰρ βλέπειν καὶ οὐκ ἔχει. Item Catul-
 lorum illud cat. xiii. vers. 10.

quod (vnguentum) tu auris olfacis, Dea
 rogabis,

Totum autem faciant, Fabulle, natus.

denique illud apud Aristonem epist. p. 2.
 ἐδιδυμένῃ μὲν εὐποροῦσα πάλιν ἐκδοῦσα ἢ
 ὅλην πάλιν πάλιν φάνει. Cum semel ad hanc
 dicendi formam devenerimus, quid ni ad-
 dere liceat Xenophontem de rep. Atheniens.
 (Ex fide Petiti sub init. Com. in LL. Act.)
 ἀγχοῦν ποταῖς διπλάσις ἢ οἱ ἄλλοι, ἢ πόλις
 ὅλην βωμός, ὅλην θυμὰ θηῖς ἢ ἀνείδηα. Quae
 usitata apud veteres formula, ab ungue ad
 capillos, vel a capillis usque ad ungues, quae-
 dam congestit Pareus in Mant. Lex. Crit. p. 133
 27 Jupiter Bacchum ex se conceptum, con-

ντα φασι. 25 Πολύωτον σκαμπὸν αἰαπὸ-
Φηνας, ποσαῦτα ἀκηκῶς, ὡς καὶ, καὶ τὸ τε-
ρεστώδες, καὶ Δε τὸ 20 ὀνύχων ἡληκότες.

KRIT.

turbavit; auritissimum te esse demon-
strasti, qui tot ac tanta audieris, adeo vt,
ingenti portentoq, vnguibus etiam au-
disse

nis in nebulis vers. 38 4. sq. ἔτ' ἐξαρχῆς
τὸ γαστέρα καὶ κλόν. ἐξαρχῆς ἀντὶ τοῦ δι-
σκορποῦ γησεν. Vbi κλόν. secundum Icho-
hasten est σφόδρ. ἧς ἐξελίξ. διεσκορποῦ-
γησι αὐτὴν ponitur ἀντὶ τοῦ ἔχουσι-ἡ ἐμι-
μήσατο τῇ Φωνῇ (ὃ ποιητής, vt interpretor)
τὸ ἐντέρων τὸ ἦχον.

25 Forte, vt famam fluxere. Virg. Aen. iv. 81. sq

--- Qui quot sunt corpore phœnax,
Tot vigiles oculi subter, --- tot subrigit aures.

26 Non reperio apud paroemiographos,
quid sit δι' ὀνύχων vel ἐξ ὀνύχων ἀκῆεν.
δι' ὀνύχων. autem sæpius prouerbiali ser-
mone, vt apud Latinos Germanosque, ex-
quisitam curam diligentiamque significat,
cuius rei ex Plutarcho exempla ab H. Ste-
phano in thesauro adducta reperio. Igi-
tur δι' ὀνύχων ἀκῆεν primitus forte erat
accurate audire; sed noster, vt risum ex
portento capter, proprie, seu per ca-
lumniam potius, ῥῆσιν interpretatur. Vir-
g. summus Io. Alb. Fabricius in literis ad prae-
stan-

8. V. KRIT. Οὐ γὰρ ὁξὺν ἔχει Γεφύων,
 766. ἀκηκοέναι καὶ ἐξ ὀνύχων. καὶ 27 κνή-
 μην
 C. V. disse videaris. CRIT. Sed non debe-
 bat tibi paradoxum videri Triepho, si
 quis

stantissimum Iuvenem *Reimarum*, quarum
 iam in dissertatione memini ad §. 26. p. 46.
 276. τὸν ὀνύχων ἀνδρῶν, inquit dictum de ho-
 mine qui totus auris perinde ut Argus oculus
 totus; qui 276. ὀνύχων videbat. Quae si ve-
 ra est ratio, & quid ni vera sit? comparan-
 dus cum hoc est ille apud *Eucianum* in *Dea-*
monum iudicio 812. vbi optrad Paris ὁ ἀπὸ τῶν
 ὀνύχων ὁ βλάστησας ὁ σῶμα. Item *Catul-*
liani illud est. XII. *Uenit*.

quod (unguentum) in corp. olfacies, Dege-
 nerat in os, ut ait, ut rogabis, ut ait.

Totum ut reficiant, Fabulle, assunt.
 denique illud apud *Aristianum* epist. p. 2.
 ἐπιδιδυμένη μεν εὐπρόσθετος ἔκδοσις ἢ
 ἢ ὡς πρὸς τὴν φωνήν. Cum semel ad hanc
 dicendi formam deuenierimus, quidni ad-
 dere liceat *Xenophontem* de *rep. Atheniens.*
 (Ex fide *Petiti* sub init. *Com. in LL. Att.*)
 ἀγρὸν ἄρτος ὅτι λαοὶς ἢ οἱ ἄλλοι, ἢ πόλις
 ὅλη βωμός, ὅλη θυμὰ θεῶς ἢ ἀνδρῶν. De
 visitata apud veteres formula, ab ungues ad
 capillos, veta capillis usque ad ungues, quae-
 dam congelit *Rareus* in *Mant. Lex. Crit.* p. 133
 27 Jupiter Bacchum ex se conceptum, con-

μη γαστέρες πελάσαι, καὶ 28 κεφαλὰς
 κύματα, καὶ 29 ἀνδρείαν φύσιν εἰ γοῖαν
 κίαν ἐκτροβατῦσαν, καὶ 30 γυναῖκας
 ὅρνια μεταβαλλόμενα, καὶ ὅλ' αὖτε περὶ τού-
 τας

quis etiam vnguibus audiat; siquidem
 femur vterum vidisti, & caput prae-
 gnans, maris vero naturam in foeminam
 diuina, vi transeuntem, mutatasque in
 aues foeminas. Et tota adeo vita, si

Poë.

flagrantisque Semeles vtero creptum, fe-
 mori suo inferuit, & ex alto legitimo ge-
 stationis tempore edidit. Vid. præter
 multos *Lucianus Dialogo Neptuni & Mercurii*.

28 Pallas in cerebro Iouis concepta, quam
 periculoso edita partu fuerit, suo more de-
 scribingit *Lucianus Dialogo Vulcani & Iouis*.

29 De Salmacide fonte res vel ex *Ouidio Me-
 tamorph. iv, 285. sqq.* nota est, mares ibi ef-
 foeminari, vulgo creditum esse. Ne de
 Scythone atque Tiresia, aliquid dicamus,
 ut ille *ambiguus modo vir fuerit, modo foemi-
 na. Ou. Met. iv, 280.* Et hic *de viro factus*
(mirabile!) foemina fuerit. Ou. Met. iii. 324.

30 Mulierum in aues mutatarum aliquot vel
 in solis *Ouidii metamorphoseon* libris exem-
 pla occurrunt, quae enotare nihil attinet
 Alcyones enim, Philomelae, Pieridum,
 reliquarum fabulae notae.

δης ὁ βίβλ., εἰ βάλει πιστεύει τοῖς ποιηταῖς.
 31 Ἄλλ' ἐπεὶ σὲ πρῶτον κιχάνω τῷδ' ἐνὶ
 χώρῳ, ἀπώμων ἔνθα οἱ πλάτανοί τ' ἥλιον
 ἐργασί, ἀηδόνες τε καὶ χελιδόνες εὐχη κα-
 λαδοῦσιν, ἢ ἡ μελωδία τ' ὀρνέων ὥς ἀκοᾷ
 ἐκδηλύνουσι, τὸ, τὸ ὕδωρ ἡρέμα κελάρυζον
 ὥς ψυχὰς καταθέλλει.

ΤΡΙΕΦ. ἰωάνν., ὡς Κριτία. Ἄλλὰ τίς δίδω,
 μή κ' ἐπωδὴ τὸ ἀκασμάρον θῇ, καὶ 32 ὑπὸ
 σου

Poëtis credas, parentorum plena est.
 Sed cum te primum his possum comple-
 tier oris, age abeamus eo, ubi solem
 platani arcent, lusciniæque & hirundi-
 nes dulcisonis æthere cantibus im-
 plent, ut auium aures permulceas can-
 tus, & aqua lenti decurrentis susurro, ani-
 mam ipsam tranquillet. ΤΑΙ. Eamus
 sane, Critia, sed timeo, ne forte incan-
 tatio

31 Facile ex luxato versu posset fieri integer
 hoc modo, ἄλλὰ ἐπεὶ πρῶτον σὲ κιχάνω
 τῷδ' ἐνὶ χώρῳ. vel ἄλλὰ ἐπεὶ σὲ πρῶτον
 κ.τ.λ. ut viro cuidam docto visum est,
 sed cum sæpe nimis μέτρα eiusmodi
 ἄμετρα in hac commentatione occur-
 rant, in auctorem ipsum culpam, quam
 in librariorum malim coniicere vid. §. 23. di-
 sput. nostræ.

32 Vulgo nominandi casus in Lexicis, ab ipso

Εἰς 33. Ἰουδαίους, ἃ ἀλλοτρίως ἀνέχον
ἀπὸ τοῦ ἰαυ. 7. Λαμψαδία. οὗ ἀποτὴ 34 κα-
τέλαβεν.

KPIT.

tatio sic, quod tu audivisti, & pistillum
aut ianuam ex me faciat mirabilis illa
tua

etiam *Stephano*, post quem errare nemo
sibi turpe putat, effertur ὁ ἰαυ, genere
masculino, sed *Wolffg. Seberus ad Polluc.*
Lexic. p. 31. edit. Wicch. ver. 14. neutro
genere rectius adhiberi docet, quo usus
etiam est *Lucianus in Philopseude p. 350.* ex
quo hoc illud simul discimus, non iniuria
hic observare *Triephontem*: Fieri enim,
si tibi placet, posses, ut ex pistillo fiat ho-
mo, et loco docemur, quidni contra pi-
stillus ex homine?

33 *Hesychius*, & ex ipso forte *Varinus*, distin-
guunt ab invicem ἰύψθρα id est ἰύψα, &
ἰύπερα, hoc est ἰύψωα, quae tamen &
ipsa vox interdum ianuam seu fores ipsos
significat, quanquam etiam *cardines* in-
terdum verti debeat, ut apud *ῥάβδ. 3. Reg.*
vii. 50. Ego crediderim, quidquid etiam
de hac distinctione, suspecta certe *Stepha-*
no, sic, auctorem prae oculis habuisse lo-
cum e *Philopseude Luciani* iam laudatum,
vbi etiam οὐρανὸς ἰύψα, mutatus in
hominem dicitur.

34 ἀνὴρ ἀνδρῶν κατὰ ἀνδρῶν, ut apud

Lu-

CXVI. KPIT. Νῆ τ' Δία τ' αἰθέριον, ὃ τέ το γα-
νήσε) ὅτι σοί.

TRI. Ἐν μὲν γὰρ ἐξεφ' ὁβησας τ' Δία, ἐπο-
μοσάμην. πῶς δ' ἂν θυήσῃαι τ' ἀμυνέ-
μναις, εἰ παρβαίης τ' ὄρκον; οἶδα γὰρ καὶ
σε μὴ ἀγνοεῖν ὅτι τὸ Διὸς σθ. KPIT.

CXVII. tua perculsio. CRIT. Per ego aethe-
rium tibi Iouem iuro, non ita futurum.

TRI. Amplius etiam terres; cum Iouem
deierasti, quam enim ille iurisiurandi re-
ligionem violanti poenam infligere pos-
sit! noui enim te non ignorare ut tui

Louis

Lucretium L. IV. sub fi. *Magna atque inma-
nis* (amasia) κατὰ τὴν ἑκὸς πρῶτον λόγον
a saucio amatore vocatur.

35 Qui per tale Numen iurat, a quo vindicari
periurium non potest, ille non verebitur
periurium committere, si nimirum de
illius impotentia constet. Triepho au-
tem putat, adeo constare de Iouis aethe-
rii futilitate Critiae suo, ut non dubita-
tur sit, illius stramineo numine ad per-
iurium abuti. Quanto autem rectius
hic noster, quam *Cicero*, qui tanquam e
Porticu vnus ita disputat, *Offic. L. III. c. 29.*
ut in iureiurando non ad metum Deo-
rum aut iram respici debere, dicat. Sed
de ira DEI *Lactantius* viderit; nos iam
non philosophamur.

† Verbum Poëtice praeter rationem ac ne-
cessitatem inflexum.

ΚΡΙΤ. τί λέγεις ; οὐ δυνήσῃ ὁ Ζεὺς ἐς
 τὰρταρον ἀποστέμψαι ; ἢ ἀγνοεῖς, ὡς τὰς
 θεὰς πάντας ἀπέρριψεν ἀπὸ τῆς Ἰουπέσιος
 36 βελῆς, καὶ τὴν 37 Σαλμωνέα ἀντιβρον-
 τῶν(α) πρῶτον κατεκρέβυναι, καὶ τὰς ἀσέλ-
 γαστάς ἐπὶ καὶ νῦν. ὅθεν δὲ τῶν Ποιητῶν
 38 πτανοκρήτωρ, καὶ γιγαντολέτης ἀν-
 μνεῖ-

Iouis res se habeant. CRIT. Ain tu?
 non posse autem Iouem in tartarum ali-
 quem mittere? nescisne tu homo, vt
 Deos omnes de caelesti filo pauimento
 deiecerit, vt Salmonea contra tonan-
 tem fulmine olim prostrauerit, & ho-
 dienum prout quisque est petulantissi-
 mus prosternat : inde est, quod apud

Poë.

36 Quid sit βελὸς cum de coelo sermo est, di-
 scutatur in *Scholiis min.* ad Il. a, 591. No-
 ster hic respexisse imprimis videtur ad
 Il. o, 23. Hyperbolam enim puto, nec,
 vbi omnes Deos Iupiter deturbauerit, re-
 perio, quod etiam *Ablancurtium* mouit, vt
 haec aeq̃ue ac reliqua, quae ipsi non pla-
 cent, omiserit, Caeterum etiam *Lucianus*
 historiae meminit *Contempl.* p. 342.

37 Salmonei historiam praeter alios habet
Apollodorus Biblioth. L. I. p. m. 43. *Virgilius*
Aen. vi, 580.

38 Od. λ. plures enumerat Vlysses Titanum,
 aliorumque propter crimina sua ad infe-
 res deiectorum, quos ibi viderit.

μνῆται, ὡς καὶ παρ' Ομήρῳ;

ΤΡΙΕΦ. Σὺ μὲν, ὦ Κριτία, πάντα πα-
ρδρομας τὰ τῷ Διός. ἀλλ' εἰ σοι φίλον,
ἀκυστὸν 39 κύκνον ἐγένετο, καὶ σάτυρον
δι' ἀσέλγειαν, ἀλλὰ καὶ ταῦτε; ἢ, εἰ μὴ
τὸ πορνίδιον 40 ἐκείνῳ ταχέως 41 ἐπι-
μύσσει, καὶ διέφυγε διὰ τῷ πλάγῃ,
767. τὰχ' 42 ἂν ἡρωτεία, ἐντυχῶν γηηπόνῳ ὁ
βρον-

Poëtas vt titanum victor, debellator-
que gigantum, imprimis apud Home-
rum, decantatur. TRI. Omnia tu
quidem, Critia, Iouis percurristi, sed,
nisi graue est, inuicem audi. Nonne
idem cygnus factus est satyrusque libi-
dinis caussa, quin taurus etiam: & nisi
celeriter suscepto in humeros scortillo
per pelagus aufugisset, forte iam, ab a-
gri-

99 Notum Epigramma :

Ζεὺς, κύκνον, ταῦτε, σάτυρον, Χρυσός,
δι' ἔρωτα

Ἀθήνης, Εὐρώπης, ἀνθρώπων, Δαναίης.

40 Verti quasi legeretur ἐκείνο, quod est
multo concinnius, quanquam non statim,
si reliquas auctoris ineptias spectes, verius
41 Fictum, vt videtur, ad hanc rem ab auctore
nostro, vel alio, verbum; Lexicographis
certe ignotum.

42 Ita apud Luc. Conc. Deorum p. 711. seq. Mo-
nus ad Iouem, timui, inquit, μή σε κατὰ
δέξ

βροῦποιός καὶ κεραυνοβόλος θεὸς Ζεὺς, καὶ
 ἀντὶ τῆς κεραυνοβολεῖν τῇ βασιλῆγι κατε-
 πεντάννυτο. Τὸ δὲ καὶ 43 Αἰθίοψι συνευ-
 χεῖσθαι, ἀνδράσι μελαγχρόοις, καὶ τὸ ὄψιν ἐξο-
 φωμένοις, καὶ ἐς δώδεχ' ἡλικίης μὴ ἀφίστα-
 σθαι.

gricola aliquo interceptus araret tuus
 ille tonitrum effector, fulminumque
 iaculator Iupiter, & pro eo, quod ful-
 mina dicitur iacere, stimulos sentiret &
 scuticam. Illud vero non rubore di-
 num censēs, egregie barbatus senem
 cum Aethiopibus epulas celebrare, fuf-
 cis hominibus, obtenebratosque vultus

ge-

θύση τις ξυλλαβών, ὅπότ' αὖ ταῦρ' ἦς.
 ἢ τῶν χειροσχεῶν τις κατεργάσθ' ἔχουσιν
 ὄντα, ἢ ἀντὶ Διός, ἢ ὄρμῃ, ἢ ἐλλόβιον ἡμῖν
 γένη.

- 43 Vix peius de Ioue suo meritis est Home-
 rus aliquo in loco, quam *Il. x. 423.* vbi
 Iupiter ad Aethiopas profectus *xii.* die-
 rum conuiuia cum illis celebrat, post
 quorum demum finem, Theridi preca-
 turae ad eum aditus conceditur. Vix
 enim in adulteria Iouis saepius inuehan-
 tur, aliaque eius facinora; gentiles &
 Christiani, quam istas *xii.* dierum epulas
 bono viro inuident. Vid. *Lucianus de sa-
 crif. p. 362. Iup. Tragoed. p. 149. Arnob. con-
 tra gentes I. vi. p. 114. edit. Elzeuwerst.*
 Caeterum, quod *§. 23. diff. p. 39.* verba,
 quae

ἄλλ' 44 καὶ περὶ τὸν μένους καὶ τοῦ εἰδός
 παρ

gerentibus, & duodecim totis solibus
 apud

quae post ἀνδράσι sequuntur, inter versus
 retuli infeliciter a nostro effictos, vereor
 ut recte a me factum sit, si quidem praeter
 syllabarum numerum nihil est, quod ita
 statuere nos cogat. In reliquis etiam Poë-
 tice inflexa sunt vocabula, ob metrum
 scilicet.

44 Cum alias non nimis est insolens nomi-
 nativum poni pro accusativo, tum Lucianus,
 quem imitandum sibi noster sumit,
 aliquoties ita locutus est: In *Dialogo Ne-
 ptuni & Nereidum*: ἄλλα καὶ κἀκεῖνα σῶσαι
 δεήσει, χαρίσιν μὲν τοῖς Διονύσῳ, & in *Pro-
 mertheo* πλὴν ἄλλα καὶ κἀκεῖνοι πῦρ. *Phil.* εἶναι
 ἐν ἀνθρώποις. Vir quidem doctissimus *Id. Ten-
 sius Lect. Lucian.* l. i. c. vii. p. 96: foedissi-
 mam hanc tabem vocat, & legere nos iu-
 bet pro ἀντὶ, σὺν, eaque occasione pro-
 lixe probat, nominandi casum in talibus
 non adhiberi, nisi quoties praecedat no-
 minativus, vel in praecedenti oratione
 sit suppressus. Ac faciemur plerumque id
 fieri. Parcatur etiam *καὶ τοῖς λοιποῖς* alte-
 rum illud esse: sed an ideo non potest
 adhibuisse Lucianus? Quin ostendit
Gracianus ὁ παῖς in *notis ad illius Soloece-
 stum*, paucum esse in isto dialogo Soloece-
 stum.

παρ' αὐτοῖς 45 πύργονα τηλικῶτον ἔχον,
οὐκ ἀσχύνης ἄξια; τὸ δ' αὖ 46 αὐτὸν ἔχον

apud eos, vino madentem desiderare? Illa
enim de aquila & de ida, & quod im-
prae-

fmi figuras, quas non aut alii optimae no-
tae scriptores, aut ipse etiam Lucianus,
interdum admisit. Quid faciemus cum
eo loco, qui ex *Neptuni & Nereidum dialogo*
allatus est? *καριστά μιν* scilicet, vna mu-
tata literula loget lenius: sed in eo qui
sequitur ex eiusdem Auctoris *fugitiuis*
sub initium: *τί, τὸ ἀγαθόν, ἀπενδρακω-
θῆναι ἐμπιστῶν εἰς τὴν πυλῶν;* ἐμπιστῶν et-
iam in *ἐμπιστῶν*, mutabit? Satis id qui-
dem, si auit, violenter, & paedagogi ma-
gis more, quam Critici. Ne quid iam de
illo Homeri dicam 11, β. 350, seq.

Φησὶ 28 δὲ καὶ ἀνέσκει ὑπερμυρία Κρονίωνα,
ἀσπιδῶν ὀπίσθε, ἐγασίμα, σήματι Φαίονων.

Voca autem, *ὑπερμυρία* ἐν *Φαίονων*
etiam alias ita utitur. Nam in *dial. Apol-
linis & Bacchi* & in *Ιεροκλεμνίδει* p. 307. κα-
νὼς *ὑπερβερμυμένοι* sunt bene poti.

45 Barbam etiam promissam Iouis suo obicit
Iuno, apud *Lucian. Dialogo Iouis & Iunonis*,
quod nihilo secius astragalis cum Gany-
mede luderet.

46 In aquilam transformatus Iupiter ab Ida
monte Ganymedem rapuit. In Idae item
mon-

ἡ Ἰδης, καὶ ἡ 47 κυοφορεῖν καὶ ὅλα τὰ σώ-
μα]Θ, ἀσχύνομαι καὶ λέγειν.

C.VII KPIT. Μὲν ἡ Ἀπόλλωνι ἔπομοσόμε-
θα, ὅς 48 περ Φήτης ἄριστος καὶ ἡ]Θς, ὡ γὰρ ἡ;

TPL.

prægnari per totum corpus solet, dice-

C.VII re etiam pudor est. CRIT. Numquid

igitur, ô bone, per Apollinem iurabi-

mus, medicum pariter atque vatem

opti-

montis vertice lascivæ cum Iunone con-
cubuit: quod paullo post iterum tangit
noster.

47 In Dial. *Neptuni & Mercurii*, ille, εἶπε, in-
quit, ὡς ὅλ]Θ ἡμῖν κυοφορεῖ ἡ γυναι]Θ, καὶ
πανταχόθι ἔσ' σώμα]Θ. Iam dictum, in
femore Bacchum, in cerebro Palladem a
Ioue gestatam.

48 Ita etiam *Aristoph. Pluto* A. r. G. I. v. II. ἰατροῦς
ὦν καὶ μάγισ, ὡς φασὶν, σφῶς. Paullo ante
λοξία vocarat Comicus, vnde est ἀμφί-
λοξ]Θ, quod hic apud nostrum statim se-
quitur. Comparanda quæ de λοξία (qua-
li obliquum dicas) doctissimi *Interpretes*,
ad locum *Aristophanis*, quem modo indica-
vi. & quæ *Macrobius Saturnal. L. I. c. 17.*
Lucianus Dial. Iunonis & Latonæ Ἀπόλλων
προσποιεῖ) μὴ πάντα εἰδέναι, καὶ τοξεύειν,
καὶ καθαρίζειν, καὶ ἰατροῦς εἶναι, καὶ μαν-
τικῶς & in *Senatus consulto Deorum*, quod
iporum consilio subiungit, p. 716, cavetur,

H

ne

ΤΡΙ. Τὸν 49 ψευδομανῆν λέγεις. Ἄ 50
 optimum. ΤΡΙ. Mendacem illum Pro-
 phe-

ne tam multa solus faciat Apollo, sed v-
 num aliquid elīgens, aut vatem, aut citha-
 roedum, aut medicum denique agat.

49 *Luciani* & haec vox est, qui dialogo, quo
Alexandri praestigias detexit, id nominis
 fecit.

50 Vtrumque oraculum profert *Lucianus*
Iane Tragedo p. 139. De *Croeso* quidem
 peruulgatum illud, κροῖσος ἄλυν διαφάς
 μεγάλαν δόξαν διαλυσας vbi hostiumne
 foret imperium, an *Croesi*, incertum: De
Salaminis, autem, ὡς τῆς Σαλαμῆς, δαπαλεῖς
 ἢ αὐτῶν τέχνας μηχανῶν, vbi nota, *Lucianum*
 adiicere, καὶ πέρσαι γὰρ ἡμῶν, καὶ ἑλάνης,
 μηχανῶν τέχνας ἦσαι; vt adeo haud ob-
 scure applicet ad cladem *Salaminiam*, qua
Perseae nauali praelio victi sunt; Ex *He-
 rodoti* vero L. VII. p. m. 211. 199. *Plutarcho*
in Themistocle, p. m. 112. & omnium prolixis-
 sime ex *Oenomaio Cynico* apud *Euseb. Prae-
 par. Euang.* I. v. c. 24. de tota historia satis
 constat. quid igitur noster sibi vult, cum
Salaminios hoc oraculo periisse dicit?
 Scilicet, superficialiam valde hominis
 fuisse doctrinam, iudicium fere nullum,
 ex tota commentatione apparet, & nps in
 dissertatione nostra monuimus §. 23. 19.

κροίσῳ πρῶην διολωλέετα, ἔμετ' αὐτὸν
Σαλαμινίης, ἔπειρος μυρίας, ἀμφίλοξα
πᾶσι μανθουέμευ;

KRIT. Τὸν ποσειδῶνα ἢ τί; ὃς τείαναι
ἐν ταῖν χερσῶν κρατῶν ἐδιάτορ' ἢ ἐκα-
ταπληκτικὸν βοᾷ ἐν τῷ πολέμῳ, ὅσον 51
ἐννεάχιλοι ἄνδρες, ἢ δεκάχιλοι. ἀλλὰ ἐ-
σεισίχθων, ὦ Τριεφῶν, ἐπνομάζε).

TRIE-

phetam dicis, qui nuper Croesum, &
post illum Salaminios, aliosque sexcen-
tos, vaticiniorum ambiguitate pessunde-
dit. CRIT. Quid si per Neptunum,
qui trifidum manibus sceptrum tenens,
penetrabili voce tenibilique tantum in
bello clamat, quantum vix novem de-
cemque virorum millia, qui praeterea
terrae quassator, o Triepho, appellatur.

TRI.

31 Nescio an hic quoque memoria lapsus sit
Auctor, cum tantum Neptuno clamorem
tribuit. De Marte enim *Homerus* *Il.* 2, 860.

ὃ δ' ἔβραχε χάλκῳ Ἄρης

ὅσον τ' ἐννεάχιλοι πνίαχον ἢ δεκάχιλοι.

Quid igitur ad hunc Stentor? *Il.* 2, 786.

ὃς πῶν ἀνδρήσας ὅσον ἄλλοι πεντήκοντα.

Ceterum ἐννοσιγαῖ, & ἐνοσιχθῶ, saepius
apud *Homerum*: ita autem appellantur
Veteres Graeci Neptunum, quod terrae
motus, aquarum subter in terrae caulis
undantium fluctibus accidere putarent,
quorsum vid. *Gell.* *N. A.* II, 28. H 2

ΤΡΙΕΘ. Τὸν μοιχὸν λέγεις, ὃς τ' ἔστ' ἡ
Σαλμωνέως παῖδα, τ' Τυρὸν, πρῶτῃν διέ-
φθιρε καὶ ἐπὶ δημοχέυει. Ἐρύσης ἔστι δη-
μαγωγὸς τ' ποιέων, ὅτι; Τὸν γὰρ ἄρ' οὐκ ἔστι
τὸν δισμὲν πρὸς ἑμὸν καὶ δεσμοῖς αἰλύτοις
μετὰ τῆς Ἀφροδίτης γενέμενον, πάντων το τ'
98-

ΤΡΙ. Scilicet per moechum illum, qui
Tyro, Salmonei filiam olim corrumpit, &
insuper adulteria comittit, taliumque,
& sibi similium liberator ac patronus est.
Martem enim reti captum, & vinculis
cum Venere sua indissolubilibus con-
stri-

- 92 Vide *Luciani dialogum Neptuni & Enipei*.
93 Demagogi enim non tantum vi iniusta
oppressis auxilio erant, sed saepe, ut ma-
ior esset apud populum gratia, etiam qui
malo digni essent, poenae subtrahebant,
quales etiam in Romana rep. improbos
Tribunos plebis, aliosque, qui populares
videri vellent, videmus interdum mol-
tos. Et pridem ex *Budaeo* observavit
H. Stephanus de verbo *δημαγωγεῖν*, latius
patere eius significationem, & simpliciter
pro concilio, seu allicio, siue *emereor gratiam*,
poni. Fabula ipsa est apud *Homerum* *Od. 9*,
268. *Lucian. dial. Apoll. & Mercur.* p. 213,
seq. Quam inepte cohaereat narrationis
huius filum in disputatione iam indica-
tum, §. 25.

Ἰωάν Δα & μοιχίαν ὑπ' αἰσχύνῃς σιωπών-
 ταν, ὁ ἴππειος ποσειδῶν ἐκλίσσε δακρυῤῥοῶν,
 ὡς τὸ βρεφύλλια τὰς διδασκάλας δι-
 δότα, ἢ ὡς αἱ γαῖες κόρας ἐξαπαλῶσαι,
 ἐπέκειτο ἢ τῷ Ἡφαιστῷ λόσσι & Ἄρεα, τ' ἢ
 αἰμφίχωλον τὸ δαιμόνιον, οἰκτεῖρας τὸν
 πρῆσβυττον θεόν, & Ἄρη ἀπῆλευθέρωσεν.
 768. ὥς ἔ μοιχός ἐστιν, ὡς μοιχὰς διασώζων.

C.VIII KRIT. Ἐρμείας ἢ π;

TRI. 54 Μή μοι & 55 κακόδελον τὸ ἀσελ-

strictum, omnibus Diis prae pudore ta-
 centibus, equestris ille Neptunus, sacru-
 mis, quales puerorum sunt magistros
 timentium, aut vetularum puellas de-
 cipientium, effusis, liberauit. Instabat
 enim Vulcano, ut Martem solueret;
 claudumque illud daemonium, miseri-
 cordia senis Dei Martem dimisit. Moe-
 chus itaque ipse est, ut qui saluti moe-
 chis fuit.

C.VIII CRIT. Quid si per Mercurium? TRI.

Apage vero pessimum illum libidinis-
 simi

54 Ellipsis τῷ λόγῳ vel finitis; ita fere chorus
 apud Sophoclem, Aiac. Elagellif.: vers. 192.
 μή, μή, μὴ ἀναξ κ. τ. λ. ubi Scholiastæ: τὸ
 πλῆρες, μὴ μὴ μοι. Aristoph. Equit. Ajl. C. 17
 vers. 19. μή μοι γα, μή μοι, μὴ διασκαδικίσης.
 55 Lepide miseram servitutis suae conditio-
 nem apud matrem deplorat Mercurius in
 dialogo Maiæ & Mercurii. H 3

ῥεστάτα Διός, ἔ τ' ὅς ῥ' ἀσπλγμανῶντα ὅπι
τοῖς μοιχικοῖς.

KRIT. Ἄρεα ἦ καὶ ἡ Φροδίτη οἶδα μὴ
ὡς ὀφείχεσθαι σε. Δὶα τ' περιδιαβλήθηναί
πρὸς ὅς σ' ὤ. ὥς ἐλπωρὴν τέτρε. Τῆς
Ἀθηνᾶς ἐπὶ ὀμνησθήσασμαι, ἡ παρθένε, ἡ
ἐνόσπλε καὶ κατὰ πηλικυῆς θεᾶς, ἡ ἡ ἡ ἡ
γοργόνος καὶ Φαλλῶ ἐν τῷ σῆματι. Περὶ αὐτῆς
λαγ, τὴν γυγαντολότην ἴδόν. ἡ γὰρ ἔχεις πὶ λέ-
γειν περὶ αὐτῆς.

TRIEΦ. Εἰρά σοι καὶ περὶ ταύτης, ἦν μοι
ἀποκρίνη.

KRIT. λέγῃ ὅ, πὶ ἔ βέλη.

TRI.

simi Iouis administrum, ipsumque stu-
porum cupiditate ac pruritu insipientem. CRIT. Martem Venereque te
non accepturum, iam praevideo, cum
modo eos contumelia affeceris. Igitur
mittamus hos. Sed Minervae adhuc
mentionem faciam, virginis armatae,
terribilisque DEae, quae Gorgonis ca-
put pectori praefixum gerit, gigantes-
que olim confecit. contra hanc enim
dicere nihil habes.

TRI. Quin contra
hanc etiam non nihil dicam, si respon-
dere voles.

CRIT. Sedo, quidquid
placuerit. TRI. Dis mihi igitur, Cri-
tia,

56 Specimen eius ἀσπλγμανίας habes. ὁ δ' ὅ,
331. 199. Luc. Dial. Apoll. & Mercur. p. 213.

ΤΡΙΒΟ. Εἰπέ μοι, ὦ Κριτία, τί τὸ χρησί-
μον τὸ γοργόνειον, καὶ τί τὸ σήθει 57 τὐτο
ἢ θεὰ Ὀπιδερε;

ΚΡΙΤ. Ὡς φοβερόν τι θεάμα, ἃ δαυτε-
πικόν τ' δεινών. ἀλλὰ ἐκασταπλήσθη τὸς
πολεμίους, ὥς 8 ἐπεαλκεία τὴν νίκην ποιῇ,
ὅπως βελέει.

ΤΡΙ. Μὲν καὶ δεῖα τὐτο ἢ Γλαυκῶπις
ἀνασταμάχηται;

ΚΡΙΤ. Καὶ μάλα.

ΤΡΙ. Καὶ διὰ τί εἰ τοῖς σώζειν δυνάμε-

νοῖς,

tia, quæ est Gorgonis utilitas, & cui
bono potius ea munit Pallas? CRIT.
Vt terribili quodam spectaculo, malis-
que auerruncandis apto. Quin terret
etiam hostes, victoriamque ut libitum
fuerit ab una parte inclinat ad alteram.

ΤΡΙ. Num hac etiam causa inuicta est
Pallas? CRIT. Vtique.

ΤΡΙ. Cur
au-

57 Non habet hoc τὐτο quo referatur, nisi
forte τὸ γοργόνειον χρημα velis intelligere.

58 Schoi. ad Π. η. 6. ἐπεαλκείας ἢ νίκην καλεῖ-
ται, ὅταν οἱ νικῶντες νικῶνται, ἢ ἀνάπαλιν οἱ
ἐπὶ τοῖς ἐπείροις τὴν ἀλκὴν καὶ δύναμιν πα-
ρέχων. & ad Π. θ. 171. ἐπεαλκεία, ἐπερ-
κλινῇ, τὸ πῶς ἐναντίοις ἀλκὴν καὶ δύναμιν
ἐπιποιῶσιν. consentit etiam Hesychius.
Recte igitur, puto, sensus huius loci in
versione est a me expressus. H 4

νοις, ἀλλὰ τοῖς σωζομένοις, το μηρία καὶ σ-
μην ταύρων ἢ δ' αἰγῶν. ὡς ἡμᾶς ἀκαταμα-
χίτες ἐργάσονται. ὡς πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν;

CRIT. Ἀλλ' οἱ δυνάμεις γε πύρρωνται
ἐπιβοῶντες, ὡς πρὸς τοῖς θεοῖς, ἀλλ' οἱ περ ἀν-
τικῶν ἐπιφέρει.

TRIBO. Καὶ τί τοῦδ' ἐστίν; ἐξέλω γὰρ ὅτι
οἱ εἰδέναι, ὡς ἐξευρημένα ταῖς τοιαύταις, καὶ ἐς
μάλιστα καὶ ὡς ἐκτότου. ἀγνοῶ γὰρ πάντα
τὰ κατ' αὐτὴν, πλήρη δ' ὀνόματι.

C.IX. CRIT. 60 Ἀὐτὰ πόρῃ ἐγένετο εὐκτεπὶς
καθ'

autem non his qui seruare possunt potius,
quam qui ipsi seruantur, taurorum cre-
mamus aut caprarum femora, vt nos
etiam inuictos, quemadmodum Pallada,
praestent. CRIT. Sed non habet Gor-
go vim illam eminus adiuuandi, quam
habent Dii, sed si quis eam praeferat,
tum vero prodest. TRI. Sed quid tan-
dem rei est Gorgo? velle enim ex te
audire, qui inuenisti talia & exquisitis-
sime pertractasti, ego vero praeter no-
men omnia eius ignoro.

C.IX. CRIT. Virgo igitur erat decenti for-
ma

το μηρία imprimis seu μεμιαῖα ὅσα Diis grata
putabant, & in sacrificiis adhibebant, vid.

IL. α. 40. 41. quem locum false ὁ Φερ-
ζης Lucianus de sacrificiis p. 363.

60 Gorgonum historiam praeter reliquos
di-

769. καὶ ἐπὶ τῷ Περσέως ἢ ταύτῃ δόλῳ
 δαυδερομήσῃ, ἀνδρὸς γυναικί, ἣ ἐς
 μαγικῇ εὐφημῶμεν, ἐπαοιδίαις ταύτῃ
 ἐβροδοῦσιν, ἄλλας οἱ θεοὶ ταύτῃ
 ἐχέουσι.

ΤΡΙ. Τοῦτ' μ' ἐλάττωσεν ποτὶ τὸ πάλιν,
 ὡς ἀνθρώπων θεοὶ ἐνδεῆς εἰσι. Ζῶντος δὲ τί
 τὸ χρήσιμον; * προσπαιρῶν εἰς πανδα-
 χεῖον,

* ἐταίρους προσέλαβεν.

ma & amabilis: sed postquam Perseus,
 vir fortis, & ob magicæ artis peritiam
 celeberris, incantationibus victæ caput
 abstulisset, præsidii causa Dii eam ha-
 buere. ΤΡΙ. Fugit me igitur tam e-
 gregia res, quod hominibus Dii opus
 habent: sed cum viveret, quam utili-
 ta.

diligenter recitavit *Scholiasia Pindari ad
 Pyth. xii. p. m. 253, p.* δαυδερομήν *Hesiodi*
verbum est in ὁμογόν. vers. 280. vbi simili-
ter hanc historiam narrat, cuius si physi-
cas explicationes desideres, affatim tibi
nugarum Scholiasiae ad eum locum dabunt.
Doctiora sunt & veriora, quæ prolixissime
de iis disputat H. Dodwellus in diss. de vetero
Peripli Hannonis tempore To. i. Geographo-
rum Hudson. §. 2. ad 7. vbi totam rem ab
Hesiodo confictam docet. De narrationis
huius ineptiis dixi in diss. §. 25. ἐβροδοῦν du-
bito, an apud alium veterem legatur. προ-
σπαιρῶν honestum alias vocabulum

χεῖον, ἢ κρυφίως συνεφθέρετο; Ἐ πόρῳ
αὐτὴν ἐπώνομαζε.

ΚΡΙΤ. Νῆ γόν δι ἀγῶστον ἐν ἀθήναις,
παρθένην δὲ μένειν μὲ χειρὶ δούλου.

ΤΡΙ. Καὶ εἰ τις παρθένον καταλομήσει,
ταυτὸ γένοιτο φούδερον τοῖς πολλοῖς; οἶδα
δὲ μυσίας ἐν διαρελείῃ τμηθείσας νήσω
ἐν

tatem praestitit? numquid in stabulis
meretriciam fecit, an vero clam immi-
nui se passa est, ac virginem tamen sese
nominavit. CRIT. Per ignotum, qui
colitur Athenis, DEum, virgo usque
ad capitis percussionem permansit. TRI.
Et, si quis caput virgini abscindat, fietne
tūm terriculamentum eiusmodi etiam
ex vulgo cuilibet? Novi enim vel decies
mille

61 Quæ de ignoto Atheniensium numine vi-
ris doctis placeant, bonam partem cogno-
sci possunt ex *L. A. Bosii*, viri doctissimi, di-
sputatione *de ara ignoti Dei*, hic lenae
quondam habita. Add. *Reines. Inscript. p.*
n. seq.

62 Hic certi, quidquam dicere non habeo.
Nec enim, doctissimi viri *Io. Meursii* dili-
gantia, aliquid reperit, quin hic ipse lo-
cus eandem effugit, cum in *Creta* sua,
quaecunque apud Veteres de hac insula
memorantur, in vnum quasi, Graeciae
ille restaurator congefserit: nec mihi,

ἐν ἰαση, κρήνη δὲ μιν καλέσῃ καὶ
 εἰς τὸ ἐγίνωσκον, ὃ καλὴ Κρήνια, πόσις
 χορτάσασθαι ἀνήγαγον ἐκ Κρήτης, καὶ σὺ
 mille virgines: membratim omnes dis-
 lectas in insula, quam Cretam dixere, am-
 bit circumfluit humor. Hoc ego si novis-
 sem

diligenter licet inuestiganti, viros etiam
 doctissimos consulenti, inuenire licuit,
 quando & qua de causa virginum eius-
 modi strages in Creta fuerit edita.
 (Quae enim de Atheniensium tributo
 adolescentium totidemque puella-
 rum Cretam quotannis mittendo, atque
 Thesei virtute sublato, passim apud vete-
 res, v. g. *Isochr. Helen. E. Rom. p. m. 231. Enseb.
 Praep. Euh. L. v. c. 18.* aliosque, habentur,
 ea nimis obsoleta sunt, & alias pa-
 rum ad hanc rem apta.) Super-
 est, ut coniecturam adferam, hac ta-
 men lege, ut si quis melius comminisci,
 aut verum adeo ipsum inuenire queat,
 non tantum non iniurius illi sim, sed gra-
 tias etiam ingentes pro mea parte actu-
 rus. Ita igitur puto. Cum Imperator
 Iulianus aperte ad gentilem supersti-
 tionem relapsus esset, pluribus in locis
 Imperium Romani, magna licentia gentiles
 aduersum Christianos insurrexere, impu-

στρατηγὴν ἀναλαμβάνηλον συνεκέντησα.
Ποιηταὶ δὲ καὶ ῥήτορες καὶ πολὺ με περιστάς
διέ-

sem, quot tibi non Gorgonas attulissem
ex Creta, quamque inuictum ex te im-
peratorem fecissem : Poëtae autem &
Rhe-

ne scilicet, quidquid ausi forent, sub tali
Imperatore laturi. Cuius rei tum alia
sunt exempla a nostris, qui tum vixere,
scriptoribus relata, tum haud parum ad
rem nostram facere videtur, quod *Geor-
gias Nazianzenus* habet oratione *σηλίου-
πικῇ* prima p. 87. Vbi de Arethusiorum,
Gazaeorumque (Palæstinæ ista sunt op-
pida, vt ex *Sozom.* L. v. c. 9. & *Theodorito*
H. E. L. III. c. 6: qui eadem tradunt, disce-
re est) in Christianos faecitia hoc inter
alia refert: ἔστι λόγος, ΠΑΡΘΕΝΟΤΕ Λ-
ΓΝΑΣ καὶ ὑπερκοσμίαις, ἀνδύτας μικρῇ καὶ
ὀφθαλμοῖς ἀρρέναν, εἰς μέσσην πρὸς αὐτὸν
ἰσὺ καὶ τὸ ἰδιόητον θυμωμένους, ἵνα τῇ θείᾳ
πνεύματι ἐνυδρίωνται. εἴτ' ἀνακρίναντες καὶ
ΔΙΧΑΣΑΝΤΕΣ --- οἱ μὲν ἰδίους ὁδοὺς κατε-
στάθηναι --- οἱ δὲ ἀπαίρουνται τοῖς ἀλάγ-
χνοις συνῶν τρυφῇ. Πρὸς αὐτοὺς, συνὲς τὰς
θερμοτέραις ἐπαφίβναι, κ. τ. λ. Habes hic vir-
gines castas, in membra disiectas: quid?
si dicamus; aut Cretæ tum simile quid
contigisse, quanquam a nemine, quos
quidem inspicere mihi licuit, praeterea
com-

διέκριναι, ὡς πλεονάας γοργόνας ἔΦευρη-
κότα. ἀλλ' ἐπ' ἀνεμνήστω ἰὰ τ' ἑκτηῶν,
οἱ 63 ἰάφον ἐπεδείκνυντο μοι ἔ' Διὸς σπ,
καὶ ἰὰ τ' μητέρα θρέψαντα 64 δάχμια,
ὡς

Rhetores me, tanquam plurimarum in-
ventorem Gorgonum, longe Perseo
superiorem iudicassent. Sed quoniam
in Cretenses incidimus, memini adhuc
illos mihi ostendere sepulcrum tui illius
Iouis, & quae ipsius matrem sustenta-
runt

commemoratum; aut nostrum, quae alio
loco gesta sunt, hunc quasi allegoriae in-
uoluisse. Nam quod *μυρίας* dicit, nihil
memoratur, qui infantas hominis hyper-
bolas plures in exigua commentatione
deprehendam.

63 De sepulchro Iouis agit *Io. Mourfius*, quem
paullo ante laudaui, in *Creta*, L. II, c. 4. in-
tegro. Caue autem putes, aliunde de Io-
vis sepulchro constare nostro, quam ex
Luciano, quem semper praec oculis habuit,
quique eius meminit tum alias tum in
Ioue Tragoeo, p. 154.

64 δάχμιοι πλάγιοι seu obliquum significare,
Lexicographi dicunt, quorsum equidem
in versione respexi, *valles*, quas Inter-
pres etiam adhibet, ex rei natura adieci;
antrum enim esse, communiter traditur.

St.

ως αἰσθαλείς αἱ λόχμαι πάντα διαμένον.
 KRIT. Ἄλλ' οὐκ ἐγίνωκας; ὃ 65 ἐπαδὴν
 ὅτι 66 ὄργια. 67

TPI.
 runt obliqua vallium, lucosque perpetuam
 conferuantēs viriditatem. CRIT.
 Sedignorabas tu quidem incantationem
 & ceremonias. TRI. Si haec
 pos.

Siquis tamen λόχμια legere velit, A in Δ
 vel A in Δ, mutato, ut est Facilis Harum
 literarum confusio, non repugnauerim;
 tum enim lucos virentes significaret,
 quorsum sequens λόχμια pertinet. Cae-
 terum Meursius in Creta Lib. 13, si. ex Pla-
 tonis L. 1. de Legibus commodissimam & a-
 moenissimam ad hoc antrum (Idaem, in
 quo educatus Iupiter, ab alto Dictæo,
 in quo natus est, distinguendum) Gnos-
 so aduenientibus viam laudat.

67 Vid. quæ de carminibus Magitibus ex Vete-
 rum Auctorum scriiniis magna copia pro-
 fert Elnenhorstius ad Arnob. L. 4. p. m. 25,
 sq. quibus addenda quæ habet Euseb. de
 Praepar. Euang. L. 7. c. 8. sqq.

66 Adscribam verba Servii ad Virg. Aen. IV,
 302. valde huic loco opportuna, cum
 non adeo obuia sit, quæ hic requiritur
 orgiorum significatio. ORGIA apud Græcos
 OMNIA SUNT SACRA, ut apud Latinos CERI-

ΤΡΙ. Εἰ ταῦτα, ὦ Κριτία, εἴ ἐπ' αὐτῆς ἐγί-
νετο. ἴαχ' ἂν ἔκ * νεκάδων ἐξηνεγμέναν,
ἔς τὸ γλυκύτατον Φαῖδ' ἀνήγαγεν.
ἀλλὰ λήρῃ παίγνιά τε καὶ μῦθοι, ὧδ' αὖ
τ' ποιητῶν ἱερολογέμενα. ὥστε, ἔασον καὶ
ταύτην.

Σ.Χ. ΚΡΙΤ. Ἦσαν ἢ τ' Διὸς γαμετὴν καὶ κασί-
γνητον δ' ὧδ' ἀδέχῃ;

* νεκρῶν.

ΤΡΙ.

possent, mi Critia, incantationibus per-
agi, possent illae forte etiam ex interis
creptos in dulcissimam hanc lucem re-
ducere. Sed nugae sunt scilicet pæni-
aeque & fabulae a Poëtis portentose
confictae. Itaque & hanc omitte.

Σ.Χ. ΚΡΙΤ. Iunonem autem, Iouis uxorem
pa-

MONIAE. Sed iam abusive sacra Liberi orgia
vocant, vel ἀπὸ τ' ὀργῆς, a furore, vel ἀπὸ
τῷ ὄρει a monte. In qua quidem etymi-
ratione alleganda, si modo ipse illam ap-
probat, videtur tollere, quod paullo an-
te posuerat: utraque enim ratio ad Bachi-
ca sacra respicit. Melius igitur, qui λέγει
τ' αἶργεν, ab arcendo, vocem natam vo-
lunt: occultabantur enim cerimoniae
arcebanturque ab illis curiosorum tum
aures tum oculi.

67 Igitur ex Cretensium Virginum capiti-
bus non potuere fieri Gorgones, Pallas-
que eximium aliquid retinet.

TPI. Σίγα τ' ἀσπληγείης· 68 ἕνα μί-
 ξως, ἢ τ' ἐπὶ 69 ποδοῖν καὶ χερσὶν ἐκίστα-
 μύην ὠφείδωμε.

KPIT.

pariter ac sororem non accipies. TRI.
 Tace ob lasciuissimum illum concubi-
 tum, manibusque ac pedibus extensam
 ocyus

68 Respicit procul dubio ΙΑ. ξ, 197. sqq. vbi
 Iuno meretriciis artibus Iouem ad con-
 cubitum, medio die in Idae montis verti-
 ce, impulit. Iam obiecerat hoc *Home-
 ro Minucius Felix XXII, 4*, quod narret, *Io-
 nem cesso veneris inleſtum, flagrantius, quam
 in adulteras soleat, cum Iunone vxore con-
 cumbere*. Et σύγχρονῳ nostro *Gregorius
 Nazianz. Orat. 57. lit. I. p. 104. τις δὲ ἡ Γιου-
 νασία μίξις ἔνι Φεληγερέτῃ, ἔνι τ' ἱμενῆς
 Ἡρᾶς, ἡνίκα ἀχρημονεῖν αὐτὸν ἀναπέθει με-
 σσης ἡμέρας*. Interpres Gallus ad in-
 cestuosas cum fratre sororis nuptias re-
 fert.

69 Iupiter Iunoni suae, quod natum ex se
 & Alcmena Herculem quouis modo per-
 sequeretur, & nouissime nauiganti bo-
 ream immisisset, iratus, manibus illius
 aureo vinculo ad caelum alligatis, a pe-
 dibus incudes duos, vxoremque adeo
 in aethere & nubibus suspendit, fere vt
 solent, de quibus per carnificem quae-
 stio habetur. Fabula est ΙΑ. Ο, 18. sqq.
 Alle-

270. KPIT, Καὶ τίνα 70 ἐπομέσσομαι;
 TPI, Τὴν μέδοντα θρόνον, μέγαν, ἀμβρο-
 λον, ἀθανάτων,
 υἱὸν πατρὸς, πνεῦμα ἐν 71 πατρὸς ἐκπορευ-
 ομένου, ἐν ἑαυτῶν, καὶ ἐξ ἑνὸς τρία, 72
 Ταῦτα νόμιζε ζῆνα, τὸνδ' ἡγῶ θρόνον.

KPI.

ocyus praetereurre. CRIT. Per
 quem igitur tandem tibi vis ut iurem?

TRI, Per magnum Regem, caelestia regna
 regentem,

Morse parentem omni, natum patris,
 inde profectum Ex

Allegoria, quam proferunt Scholiasta ad
 eum locum, & Phornutus, non nimis vi-
 detur inepta, quibus Hec dñs est, siue
 aër, ut alias: vincula aurea, stellae; in-
 cudes duo, terra ac mare. Tetigit fabu-
 lam etiam Seneca in ἀποκάλυψ. p. m. 404.
 70 Ignotum Grammaticis. futurum, qui
 ὁμῶς tantum & ὁμῶς μαγιστὸς. Hagen.
 ed. ἐπομέσσομαι. Amstelod. ἐπομέσσομαι.

71 Ex formula solenni, qua Spiritus S. ex Patre
 dicitur procedere, quod eo deinde ab O-
 rientalium plerisque tractum est, ut nega-
 rent utique a filio etiam progredi. Sed hoc
 Theologis relinquimus, ut illud etiam,
 quod hic particula ἐν & ἐξ, ad unitatem
 essentiae, personarumque distinctionem
 indicandam, adhibetur,

72 Distinxi prout sensus postulat, & prout le-
 gi-

ΚΡΙ. Ἀρχὴ ῥέτω με διδάσκεις, ἡ ὄρη
 ἡ δειδμητική. Καὶ γὰρ δειδμήεις, ὡς 73 Νι-
 κόμαχος ὁ Γερρασηνός· ὥς οἶδα γὰρ τί λέ-
 γεις.

*Ex patre flamen, tria de uno, atque ex
 tribus unum.*

*Iupiter haec tibi sint, solum hoc pro nu-
 mine habeto.*

ΚΡΙΤ. Computare tu quidem me docēs,
 & iusiurandum tibi est arithmetica.
 Computas enim vt Nicomachus Gera-
 senus. Nescio enim quid tibi velis, v-
 num

giur hoc *Empididis* carmen apud *Lucia-
 num* in *Ionis Frag.* p. 151, sq. atque *Athenago-
 ram* p. m. 12, edit. Oxon. Extat etiam in
Clementis Alexandrini Protreptico, p. 15. & V.
Stromat. p. 663. & ex illo *Enseb. Praep. Evang.*
 L. XIII. c. 13. *Cicero* L. II. de nat. Deorum c. 2. q.
 ita conuertit hunc versum: hunc *summum*
habeto. Diuum, hunc perhibeto Iouem.

73 De *Nicomacho* hoc, eiusque arithmetici vid.
 Vir doctissimus *Io. Alb. Fabricius Bibl. Gr.*
 L. IV. P. II. c. r. Quando vixet, nostra ni-
 hil interest, nisi quod ex iis, quae *cel. Ra-
 bricius* disputat, apparet, ab eo qui *Traia-
 no* victoriam gratularetur, (quod *Phi-
 lopatridis* auctorem hoc schediafmate fe-
 cisse, quidam volunt) laudari *Nicomachum* vix ac ne vix quidem potuisse.

γὰρ ἐν τρία, τρία ἐν. μὴ τιν 74 τετρα-
κτὺν φῶς τῇ Πυθαγόρῃ, ἢ τῇ οὐδοάδῃ ἢ
τριάκοντα.

TRI. 75 Σὺ γὰρ τὰ νέρθε, καὶ τὰ σιγῆς
ἀξία οὐκ ἔσθ' ὥστε μυστεῖν 76 τῇ ψυχῶν
ἰχνη.

num tria, tria. unum. Numquid de
quaternario dicis Pythagorae, aut octo-
nario aut tricenario? TRI. Tace haec
infima & silentio digna. Non hic agi-
tur de dimetiendis pulicem vestigiis.

Ego

74 De *tetracty* Pythagorica qui scripserint,
indicat vir doctissimus *Wolffius* ad *Origenis*
quae vocantur *Φιλοσοφία* p. 33, 34.
De *tetracty* reliquisque numeris *μυστικῶ-*
της etiam quaedam habet *Coelius Rhodigi-*
nus L. xxix, c. 6. lqq. item *Ioach. Camera-*
rius in *Symbolis Arithmetis* sub fi. *Expli-*
cat, in L. II. *Arithmet. Nicom.* De octonaria
Macrobius in *Somn. Scip.* L. I. c. v. qui reli-
quorum etiam numerorum pandit myste-
ria. *Oxtrada* frequentius dici putat, quam
οὐδοάδα *Sc. Tennulius* ad *Lambl. in Nicom.*
Geras. p. m. 115. Caeterum inter Valenti-
nianorum lomaia fuere *tetractys*, *ogdoas*
& *triacas*. Vid. *Vir Summus Io. Fr. Buddeus*
de haeresi Valent. §. 5. p. 424. & reliqui, qui
de hac haeresi egere.

75 Iambicus Senarius.

76 Respicitur procul dubio ad *Aristophan.*

ἴχνη. ἐγὼ γάρ σε διδάξω τί ἐστὶν, καὶ τίς ὁ
 πρῶτος πάντων, καὶ τί ἐστὶν ὅσμημα τῶ πάντος.
 καὶ γὰρ πρῶτος καὶ γὰρ ταῦτα ἐπισχοι, ἄσπε-
 ρος. ἦν ἴκα δέ μοι 77 Γαλιλαῶν ἐπέ-
 χον, * ἀναφαιανίαι, 78 Πιρίν.

* Φαλακρός.

Ego enim te docebo, quid sit hoc uni-
 versum, & quis sit ante omnia, & quae
 uniuersi sit combinatio atque constru-
 ctio. Antea enim mihi quae iam tibi
 usque venerunt. Sed postquam in Ga-
 lilaeum incidi, recaluastrum, nasonem,
 qui

Nebul. A. 1. f. 3. init. vbi quanta arte, qui-
 busque machinamentis, culicum vestigia
 & saltus demensus fuerit Socrates, multo
 cum sale enarratur. quod ipsum forte in
 prouerbium deinde ablit.

77 Quae sententia de hoc loco nostra sit, in
 dissertatione expositum §. 37.

87 Vix credo alias hanc vocem occurrere,
 cum *Pollux* pariter atque *Camerarius*, vbi
 de naso tractant ex instituto, ille L. II. *ono-*
masi. c. IV. hic p. 110. sqq. *Comment.* *verius-*
que linguae, nullam eius mentionem fa-
 ciant. Nec *Coelius Rhodiginus* cum L. III.
 c. 30. *Antiqq. Lect.* de naso agit, quid hoc
 sit vocabuli explicat. Bona fide igitur
 credendum interpretibus, quibus placuit.

ἐς 79 τρίτον ἑρᾶνὸν ἀεργατήσας, καὶ τὰ
 παλῆσις ἀμεραθικῶς, δι' ὕδατος, 80 ἡ-
 μάς ἀνεκαίνισεν, ἐς τὰ τῶν 81 μακάριων
 ἰχθια 82 περιεσώδευσε, καὶ ἐκ τῶν
 ἀσε-

qui per aëra incedens, in tertium vsque
 caelum se penetrauerat; resque omni-
 um pulcherrimas ibi didicerat, is per a-
 quam nos renouauit, impiorumque e-
 re-

in *nasfo*, item *nasfo* *aquib* praeditum, vel
nasonem esse, qui apud nostrum est ἐπίρ-
 ριστος. Analogia enim & ipsa hic deficit.

79 Manifeste rider Paulli ἑκαστον, quam phrasi
Aristophanica εκ *Neb. A. 1. S. 3. snit.* expri-
 mit. Ibi enim Socrates caelestium rerum
 contemplationi intentus, & quid rei age-
 rer, interrogatus, ἀεργατῶν, inquit, καὶ θε-
 Φεργῶ τ' ἡλιο.

80 Neque hic obscurum est, baptismum ri-
 deri a bipedum nequissimo.

81 Forte ante oculos habuit Auctor illud,
 quod inter *aurea*, quae vocantur, *Pythago-
 rae carmina* relatum est :

Ταῦτά σε τ' ὁ θεὸς ἀρετῆς εἰς ἰχθια θῆσει.

Quaquam si sensum magis, quam verba
 sequamur, in nostris libris etiam Luc. II,
 79. scriptum est: καὶ καταθύνηται τὰς πύδας
 ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης, pro eo, quod alias
 conuersionem vocant Theologi.

82 Praepositiones, quibus inactum est hoc

83 ἀσθεῖων χώρων ἡμᾶς 84. ἐλυτρώσαντο,
καὶ σε παρήσθη, ἢν με ἀκούσῃς, ἐπὶ 85. ἀλη-
θείας
reptos regionibus in beatarum anima-
rum vestigiis collocavit. Etiam ex te
fa-

verbum clandestinum quid, & fraudulen-
tum alias significant, ut in παρυσίου γεν &
παρείσκατος apparet. Forte id sibi vult
Triepho, Magistrum illum suum, suo in re-
caelum ingredi, discipulos magistro ad-
haerentes vns clam irrepere.

83 Possis quidem ad coetum seu communio-
nem impiorum referre, quam παρυσίου
αἰῶνα κ.τ.λ. nostri vocant; Sed tamen se-
cutus mihi videtur Autor *Lucianum*
suum, qui & de *Λυδῶ* p. 302. & *Verac. bist.*
L. II. p. 674. & alias forte, de inferis vbi
mali puniantur, hac φήσιν κτλ. est.

84 Apparet, auctorem huius dialogi aut oem
fatis cognitas habuisse hac in parte res
Christianorum, aut studio pervertisse;
Quis enim quaeso doctori suo tribueret
redemptionem ex inferis, cum iniuria in
sanctissimum salutis nostrae auctorem,
Christum Deum. Sed mirum est, nisi, qui
purgatorii ignes ex Virgilio arcessunt, ii
ex hoc loco beatas animas pro redemptori-
bus habendas, inuocandasque adeo, pro-
bant.

85 Quid ἀλτῆρα apud sacros scriptores si-
ne-

θείας ἀνδρωπῶν.

C. XI. KPI. Λέγε, ὦ 86 πολυμαθὲς τρι-
φῶν, διὰ φόβου δ' ἔρχομαι.

ΤΡΙ. Ἀνέγνωκός ποτε τὰ τῷ Ἀριστοφά-
νους ἔδραμασιν οἷον 87 ποιήματα;

KPI.

faciam, si audire mihi vellis, vere
hominem.

C. XI. CRIT. Cedo, peritissime Triepho,
horror enim me incessit. TRI. Legi-
stine vñquam Aristophanis Comici
poëmata quae ille aues inscripsit?

CRIT.

nemini ignotum est paulum Σεολογί-
σαντι. Sed forte illud sibi voluit Triepho,
pro homine habendum non esse, qui hu-
militer adeo & abiecte de Diis sentiret,
per disciplinam autem, quam ipse profite-
retur, ab belluino ingenio ad humanum
cultum posse traduci, qui non repugna-
rent. Quod quidem philosophi fere pol-
licebantur vniuersi. Quid non ita pri-
dem de triplici hominum statu, bellupio,
humano, Christiano, docuerit vir sum-
mus, Iureconsultusne maior an Philoso-
phus? satis constat.

86 Vide *Iq. Woxerium* c. 2, egregii de Polyma-
thia tractatus.

87 Quancum drama vñum est, idque satis
longum, quod οἷον seu aues vocatur,

KPIT. καὶ μάλα.

ΤΡΙ. εὐχαράων† περ αὐτῶ τοῖνδε.
 καὶ ἦν, καὶ νῦν, βαβῶς γε μέλαν πρῶτον,
 καὶ τάρταρος ἐνυρῆς
 Γῆ δ', καὶ αἴηρ, καὶ ἄραρος ἦν.

KPIT. Εὐ λέγεις, εἴτα τι ἦν.

ΤΡΙΦ. Ἦν * Φῶς ἀφ' ἡτοῦ, ἀόρατον,
 ἀκατανόητον, ὃ λύει, τ' σκοτίζει, καὶ τὴν
 ἀνο-

* Σῶς.

CRIT. Legi utique. TRI. In illisita ab
 eo scriptum est:

*Chaos olim & nox erebusque fuit nigrum,
 tum tartarus ingens*

Non terra, aër nec olympus erat.

CRIT. Praeclare ista, sed quid tum?

TRI. Lux erat in corrupta, inuisa, in-

com-

haud immerito tamen τ' ποιημάτων nomine insignitur, ob crebras per choros, systemata, odas, epirrhemata &c. concisiones, quae bonam partem sententiam etiam per se absoluunt. Locus qui praemanu est, habetur versu 696. sqq. De re ipsa, sententiisque veterum philosophorum, non est quod hic quidquam, post tot doctorum hominum, qui de primis rerum originibus, item de V.R.C. aut ad Hesiodum Aristophanemque scripsere, disputationes, a nobis dicatur.

† Vtitur voce & noster infra p. 773. c. 14. & Lucianus in καὶ ἀπλ. seu tyranno p. 425.

771. ἀπομίμει τῶντι ἀπὸ λαοῦ. λόγῳ μόνῳ ῥη-
 772. θήντι τῶν αὐτῶν, αἷς ὁ * 88. βραδύγλωσσος
 773. ἀπὸ γλῶσσης, γὰρ ἡ ἐκείνη ἐφ' ὅδῃ αὖτις,
 774. οὐρανοῦ 89 ἐτακνύσει, αἰσώρας ἐπὶ ὅφωσεν
 775. ἀπὸ λαοῦ, 90 ἐξέμενον διὰ τὸ ἔλαλο, οὗς 91 σὺ
 776. σέβῃ

* Μωσῆς.

comprehensa, quae soluit tenebras, squal-
 -orem lumine abegit. Verbo tantum a se
 prolato, ut tardilinguis ille scriptum
 reliquit, terram aquis impositam con-
 densavit, caelum expandit, stellas for-
 mavit fixas, cursumque illis constituit,
 quas

88 Moses Ex. iv, 10. ἡμεῖς γὰρ ἐγὼ ἐγὼ se se ipse vo-
 -cat, quod ὁ δὲ transtulere βραδύγλωσσος,
 & ab his noster ad insultandum Divino
 vati mutuatus est.
 89 Ps. xxiv, 2.

89 Ies. xxxiii, 24. ἐξέτενα τὸ ἐργον μου,
 ἐκείνη ἐστρέψα τὸ γὰρ.

90 Gallicus Interpres putat hic praetermis-
 -sam esse, Auctoris culpa an scribarum,
 planetarum mentionem.

91 Obseruarunt pridem viri doctissimi & hos
 inter ὁ πᾶν Buddeus in Hist. Eccl. V. T.
 quae propediem faustis ominibus in lu-
 cem prodibit publicam, p. 73. vel ideo et-
 iam siderum in hexaëmero creatorum
 mentionem a Mose fieri, ut eo magis ho-
 minum animos ab eorum cultu, id est, ane-

αὐτοῦ θύας. γὰρ δὲ τοῖς αὐτοῖς ἐκαδέαυ-
 τιν, αὐθροπον ἐκ 92 μὲν ἀνέστη ἐς τὴν εἶνα
 παρεγγαγ. καὶ ἐστὶν ἐν ἀραβίᾳ βλέπων δι-
 καμὸς 71 ἐ ἀδίκους, καὶ ἐν 93 βιβλαιοῖς δι-
 γραφάμενος, 94 ἀντιπαράστα δὲ ποιῶν,
 ἐν 95 ἡμέραις αὐτὸς ἐντετέλατο.

KPI.

quas tu pro Dis venerare. Terram au-
 tem floribus exornauit, homines ex il-
 lisdīs quae plane non erant, ut esset pro-
 duxit. Iamque obseruat de caelo iustos
 pariter ac iniustos, in librisque singulo-
 rum actiones describit, omnibus autem,
 qua praefiniuit die, iusta retribuet.

GRE.

tiquissimo pariter & absurdissimo idolo-
 latrias genere aperteret. Si enim creata
 sunt a DEO sidera, quidni, relicto archite-
 cto, honorem opificio deferre, extremaque
 foret stultitia?

93 Ebr. xi, 3. dicitur ἐκ μὴ φανομένων. Nota
 est *Exuentiorum* haeresis, quod nominis
 in eam Arianorum sectam dicebatur, qui
 affirmabant, Christi Seruatoris, Diuinam
 etiam naturam ἐξ οὐκ ὄντων a DEO esse
 productam. Vnde satis constat, Christia-
 nos illorum temporum de Creatione ita,
 ut hic noster, loqui solitos.

93 Apoc. xx, 12.

94 2. Thess. 1, 8.

95 Ad. xvii, 21.

C.XII. KPI. Τα δὲ πᾶν 96 μοιρῶν ἀπεννη-
 μέλα & ἀπεννησυχαρασίαι γὰρ ταῦτα;

TRI. Τα ποῖα;

KPI. Τα πᾶν ἀπεννησυχαρασίαι.

TRI. Λέγε, ὦ καλὲ Κριτία, περὶ τῶν μοι-
 ρῶν.

C.XIII. CRIT. Quae vero Parcae glomerarunt
 omnibus, num & ea describuntur? TRI.
 Quid ais? CRIT. De fato loquor. TRI.
 Quia tu dicis, o pulcher Critia de Parcis,
 ego

96 Cum de Providentia Dei loquentem au-
 dit Triephontem Critias, haud immeri-
 to in mentem illi venit absurdi, istius Par-
 carum commenti. Caeterum quod plu-
 rium numero dicitur *εὐχαρασίαι*, illud
 absolute & quasi impersonaliter positum
 arbitror, fere ut Ebraei, cum de Deo et-
 iam loquuntur, pluralem numerum saepe
 adhibent, cui tamen phrasi aliquid ar-
 cani sensus, & ymbra saltem Trinita-
 tis inesse, non est cur non credamus
Summe Reuerendo Danzio. Fieri etiam po-
 test, ut respexerit Critias ad expressam
 trium in Diuinitate hypostaseon mentio-
 nem. Caeterum in seqq. & hoc idem
 verbum plurium numero recurrit, & ex-
 emtae actionis verba, quae vocant Gram-
 maticorum filii, eodem numero efferun-
 tur; *ἐκπέμψαι, ἐπιστοιῦσαι, κατὰξ-
 ησθαι*.

ἔω, ἐγὼ δὲ μαθητῶν ἀκούοιμι ἐπὶ σῷ.
 ΚΡΙΤ. ΟΥΧ' ΟΥΡΗΘ. ὁ * δόιδιμῳ.
 ποιητῆς εἴρηκα, 97
 Μοῖραν δ' ὕμνῳ Φημι πεφυγμένον ἔμ-
 ραν ἀνδρῶν
 ὅτι δὲ ἔ' μεγάλην Ἡρακλῆς, 98
 οὐδὲ γὰρ ἔδδ' 99 βίη Ἡρακλεῖ φῦγε κῆρα,
 ὅστις
 * ἔνδοξ' .

ego vero discendi cupidus auscultabo.

CRI. Nonne Homerus, celebris Poë-
ta dixit:

*Patum equidem nullam dico effugisse
virosum.*

De magnis autem Hercule ita:

*Nec potuit fugisse Atropos vis Herculis
atram,*

Qui

97 Ιλ. ζ. 488. allegat etiam *Luc. apol. pro
Merc. cond. p. 489. & Diogenianus Peripa-
teticus apud Euseb. Praep. Evang. L. vi.
c. 8. p. 263.*

98 Ιλ. σ, 117. seq.

99 Quamquam apud *Homerum* nihil est hae
periphrasi frequentius, quae nonnun-
quam emphasin aut nullam habet, aut
plane exiguam: tamen, cum id senten-
tia hic permittat, non inconcinne, nec
minus Latine, vim *Herculis* me reddidisse
arbitror.

Ὅσαρ Φίλ[α]⊙ ἔσκε Διὶ κρονίονα ἀνὰ κλῆ,
 Ἀλλὰ * ἐ μοῖρ' ἐδάμασσε, καὶ δαγὰ λῆ⊙

χόλ⊙ ἱ Ἡρῆς.

Ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸν βίον καθεμάρθαι, καὶ
 τὰς ἐν ἴσῃ μεταβολαῖς, 2

--- ἐνθα δ' ἔπειτα

Πεί-

* αὐτόν.

*Qui Ioue natus erat, patri carissimus
 idem:*

*Sed fors dira virum, Iunonisque ira sub-
 egit.*

Quin vitam omnem, omnesque in illa
 mutationes fato esse constitutas atque
 ordinatas, idem docet,

--- *Hinc ordine cuncta*

Συ-

1 Quae tanquam Iouis sui ex pellice spurium,
 muliebribus odiis eum & plus quam no-
 uercalibus prosequeretur.

2 Od. H, 196, sq. *Lucianus Apol. pro Merc. cond.*
 p. 489. utroque autem loco προγονομέ-
 νω, quod noster habet, est γενομένη. Et
 ita etiam *Diogenianus* apud *Euseb. Praep.*
Euang. L. vi. c. 8. p. 263. Caeterum paulo
 aliter eandem sententiam Poëta effert
 Il, v, 127. ὅστις αὐτὸς τὰ πλείστα ἀσπάζει
 αἰσα Γενόμενῳ ἐπέησσι λίνω, ὅτι μὲν τέκε
 μήτηρ,

Πίστις) αὐτὰ οἰᾶσθαι, κατανλώθης τε βα-
ρεῖαι

* Γεννομένη νήπιον αλίνω, ὅτε μιν τέκε-
μένης.

καὶ ταῖς ἐν ζῶντι ἐποχαῖς ἀπ' ἐπὶ κτλ. γίνε-
σθαι. 4

Ἡ δ'

* ἀνθρώπῳ.

*Suscipiet, quae vis fatis Parcae quae ve-
rendae*

*Nascenti neuere, vtero cum prodit in-
fans.*

Moras etiam, quae in peregrino solo
sunt sufferendae, a fato constitutae, illa
mōnent:

Acco-

3 *Scholiaz parua ad Od. H, 197, & inde Suidas*
ita explicat: αἱ κατανλώθουσαι καὶ κα-
ταμοιρῶσαι ἐκείνῳ τὸ εἰσαρπάζειν, id est
ipsae Parcae: paullo aliter atque est in
Lexico Basileensi, ubi per *accumulationes*
flaminum vox explicatur, quanquam
ipsa *Suidae* verba modo adducta Graece
subiuncta sint.

4 *Od. κ, ι. sqq.* historia ipsa narratur, sed quos
noster adducit veritus, mutata persona
leguntur *Od. ψ, 314. seq.*

Ἡ δ' ὡς αἰολοῖται ἡμεῖς, ὅ μιν πρόσφρων ὑπὲρ-
κτο, κ.τ.λ.

Ἡ δ' ὥς αἰολὸν ἵκοιτο, ὅς με πρόφρων
 ᾤετο,

καὶ πέμψ' ἔδ' ἐπεὶ αἴσω φίλην εἰς πατρίδ'
 ἰκέσθαι.

772. Ὡς πάντα ὑπὸ τ' μοιρῶν γένεσθ', ὃ πηληϊεὺς
 μεμαρτύρηκε. Τὸν δ' Δία μὴ θελήσαι
 τὸν * υἱόν

-- εἰς γενναῖοιο δυσχερὲς ἐξαγαλῦσαι,
 ἀλλὰ μάλλον

-- δ' αἵματόεσας ψαῖδας κατέχευεν ἔραζε,
 Παιῖδα φίλον τιμῶν, τὸν οἱ πάτερ' ἔλκεν
 ἔμμελ' ἐν

Φθίον ἐν Τροίῃ.

* Σαρπηδόνα

ὦσι,

Aeolus, & placide venientem excepit,
 euntemque

In patriam iuvit. Sed nondum fata sc
 nebant.

Vt adeo omnia a Parcis fieri Poëtae
 testimonio constet. Iouem ipsum non
 velle agnato

-- -- diram defendere mortem,
 qui potius

Sanguinis in terram guttas demisit O-
 lympo

Deplorans gnatum, qui mox mucrone
 Patrocli

Ad Troiam periturus erat.

Quae

σιλ. η, 442.

612. η, 459. sq. vbi versus suppletur vōcūla

δ' post αἵματόεσας inserta

ἴσι, ὃ τριφῶν, 7 διὰ τὸ μὴδὲν προσ-
θεῖναι πρὶ τῶν μοιρῶν ἐθελήσης, εἰ καὶ τάχα
πεδάροισι ἐγερόνευς μὲ, τὸ διδασκαλῆ, καὶ
τὴν διδασκαλῆ ἐμυήσης.

C.XIII TRI. Καὶ πῶς ὁ αὐτὸς ποιητῆς, ὃ καλὸν
κρίτα, διττὴν ὑπὸ πλέγει τὴν εἰμαρμένην, καὶ
ἀμφίβολον; ὡς τὸδε μὲν πρὸς ἄστυ τοῖω-
δε τέλει 8 συγκύρσαι, τοῖον 3 ποιήσαντι,
ἐπὶ.

Quae cum ita sint, verbum de Parcis
addere vnum non voles, quamvis for-
te cum illo magistro tuo sublimis in
caelum raptus, arcanisque initiatus esses.

C.XIII. TRI. Sed quid illud sibi vult,
quod idem Poëta duplex nobis com-
miniscitur ancepsque fatum, ita ut istud
quidem facientem certus rerum exitus
maneant, sed si aliud agat, alium etiam
finem

7 Id est, euidenter adeo doctrinam de Parca-
rum Numine ex Homero tibi probatam
dedi, ut cum omni tua sapientia non ha-
beas, quod contra dicere possis.

8 Epenthesis Aeolica in hoc verbo frequens.
Dicitur enim ita pro συγκύρσαι. Infra ta-
men p. 776. c. 18. συγκυρῆσαι eodem sen-
su a συγκυρῆω formatum reperio. Co-
gitare aliquis poterat, legendum forte
esse, quarto casu, πρὸς ἄστυ, ποιήσαντι,
ut paullo post, πρὸς ἐπιβαλλομένῳ, ἐπιβαλλό-
μενον

ἐπὶ τῇ τέλει ἐντυχεῖν ὡς ἐπὶ Ἀχιλλέως, 9
Διχθαδίας κῆρας Φερέμην θανάτοιο γέ-
λοσδε

Εἰ μὲν γ' αὖθις μόνωι Τρώων πόλιν ἐμφι-
μάχωμαι

ὦ Λέτη μὲν μοι νόστος, ἀτὰρ κλέος ἄ-
φθιτον ἔσται.

Εἰ δέ κεν οἶκαδ' ἴκωμαι, 10

ὦ Λε-

finem res nanciscatur, ut de Achille,
qui de se dicit :

*Bina Thetis mihi fata tulit, mortemque
biformem :*

*Si maneam, Teucrorumque adversus mœ-
nia pugnem,*

*Non redeo in patriam, sed erit mihi
fama superstes*

*Sin patriam ptaceat, charosque videre
penates,*

Fama

μενον, certe structuræ id ratio exigebat.

Sunt quidem etiam in hoc dialogo loca,

vbi non tam auctorem cespitalle, quan-

quam & hoc sæpe factum sit, quam li-

brarios mala fide egisse existimare licet,

nihil tamen in tanta Veterum librorum

inopia mutare ausim.

911. L. 410. 199.

10 additur apud Hom. Φύλη δ' ἐκ παρθένου

γαῖαν.

ἰλατό μοι κλίσθ' ἰβλάν, ὅτι δ' ἔστιν δέ
μοι αἰών

ἔοσι γαί.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Εὐχηνόρῳ, 11

Ὅς ῥ' εὐ εἰδώς κ' ἔ' ὀλοήν, ἐπὶ νηὸς ἔβαινε.

Πολύδῃ γάρ οἱ ἔειπε γέροντ' ἀγέροος 12

Πολυίδῳ

Νέσω ἔσ' ἀγέροα φθίδος ὅς ἐσ' ἀγέ-
ροισιν,

Ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ἔσ' ὀτρύνει δα-
μνηναί.

Οὐχί

Fama perit, sed longa venit sine laude
Senectus

Sed & de Euchenore ita:

Qui fati gnarus, naues classemque pete-
bat.

Saepe etenim, Polyide senex, haec fata
cahebas:

Aut morbo in patria periturum, aut in-
ter Achiuum

Nigras Troiano casurum vulnere naues.
Ne-

11. 12. v. 665. sq.

12. τὴν Πολυίδῃ μανθάνειν inter ea quae saltato-
rem nosse deceat, & saltando oporteat
exprimere, refert Lucianus de saltatione
p. 804. Mirabilis etiam de Polyido hi-
storia est apud Apollodorum L. III. Biblioth.
p. 167. edit. T. Fabri: quam credibilio-
rem

οὐχὶ παρ' ὁμήρου ταῦτα γέγραπται, ἢ ἀμ-
 Φιβολῶ αὐτῇ καὶ ἀμφοτέρημι ἀπείτῃ;
 773. εἰ δὲ βέβαιον, καὶ τὸ Διὸς ἐπιθήσω σοὶ ἰὼν λό-
 γον. ἔχ' τὸ Ἀιγίσθω 13 εἴρηκεν, ὡς δ' ἀπο-
 σχομένην μὲν ἔμοιχ' ἔας, καὶ ἔ' Ἀγαμέμνον-
 ος ἐπιβλήεις, (ἦν καθείμαρ) πολὺν χρό-
 νον, 14 ἐπιβαλλόμενόν δὲ ταῦτα πρᾶτ' ἔειπεν
 ἢ καὶ ὑστερὲν θανάτου; ἴσ' το παρὼν πολλά-
 κες πρὸς μαντικὰ μύθων, εἰάν κτάνῃς ἢ 15 ὡλη-
 σίου,

Negabisne haec ab Homero scripta,
 aut ambiguum potius, & vtrunque prae-
 ruptam fraudem agnosces. Sed Iouis
 etiam, si uis, orationem adiciam. Non-
 ne Aegistho dixit, si vellet se abstinere
 ab adulterio, insidiisque Agamemnoni
 strenuendis, ut diu viveret, esse infatis:
 Similia facere aggredieretur, accelera-
 tam mortem non effugiturum. Ad eum
 modum & ego vaticinatus saepe sum,
 si

rem explicando facit *Palaeophatus* πρὸς ἰ-
 πρίτων c. 17. p. m. 112. Caeterum Πολυίδος
 forte edictus διὰ τὸ μείναι ὄντα πολλὰ
 εἰδέναι

13 Od. a, 35. 19. [Palmerius legit, ἔμοιχ' Ἀίγυ.

14 Rectius dici ἐπιβαλλόμενον ante dictum.

15 Ut in sacris, pro quovis homine, qua no-
 tione aliquoties etiam a Luciano adhibe-
 tur. c. g. *Necyomantis*, p. 336. & *Tyrannus*
 p. 434.

οιον, θανάτω ἴσταν. 16 δίκης, εἰ δὲ γὰρ
 μὴ ἴσταν πρᾶξης, βλάβη καλῶς,
 17 Οὐδὲ σ' ὥκα θέμις τέλει θανάτω κίχην
 οὐχ ὁράς, πρὸς ἀνίστασθαι τῇ τ' ἐρησίῳ, καὶ
 ἀμφιλόξῃ, καὶ μηδὲ πρὸς παρρησίῳ, ὥστε
 εἶναι

si occideris alium, ab ipsa Nemese mor-
 tem expecta: Si hoc non feceris bene
 viues.

Nec tibi fas subito fatum finemque venire.
 Non vides, quam sint minime castigata,
 quae Poetae fingunt, quam ambigua,
 nullisquae subnixae fundamentis? O-
 mnia

16 **Compara Acta Apostolica xxviii, 4.** pror-
 sus enim eadem res utrobique agitur. Ne-
 que hominē multo aliter nostri homines.
 Videtur autem quasi πρᾶξις ποιοῖ εἶδος hoc
 in loco δίκης, ut saepe amovitis; & a Luciano in
 his accusata factum; ubi loquentem & eius
 dicentem introduxit. Add. Clemens Pro-
 trept. pag. 16. Hesiodum intra octo ver-
 sus huic vocabulo quatuor diversas po-
 testates subiecisse observat Vir. Cel. Io.
 Clericus Ar. Græc. P. II, c. 1. c. vi. §. 15, ubi
 prouocat etiam ad Sylu. philol. c. 5.

17 Versus distortus ex 11. 1, 416. ita posset res-
 titui εἰδὲ καὶ σ' ὥκα θέμις τέλει θανάτω
 κίχην, qua ratione sensui etiam con-
 sultum foret melius. Vix enim, nomina-
 tionem θέμις posse aduerbii vigorem susti-
 nere, arduum.

TRI. *Ελαττα, 20 α τὸ Χρὺς 21 2755*
49) 28 2848. KPI.
 eur? TRI. Et omnes quidem, si mo-
 do bonum aliquem esse inter gentes
 con-

20 Supra p. 77. c. 11. omnes Deum videre, is-
 tos. iniustos, omnesque illorum actiones
 in commentarios quasi referre, dixerat;
 quid igitur hac restrictione opus est?
 Scilicet Triepho diversi generis libros,
 Scripturae sacrae, & Christianorum secu-
 tus traditionem, Deo attribuit, quos bre-
 viter, alterum providentiae specialis, et
 ceteris alterum seu specialissimae prou-
 dentiae, ex Theologorum disciplina dice-
 re licet. Ille ad omnes homines, hic ad
 pios tantum pertinet; de illo prior locus,
 de hoc is, qui iam prae manibus est, debet
 intelligi.

21 De hac voce satis superque disputatum in
differt. §. 20.

22 Vox sacris fere scriptoribus propria, eos,
 qui extra Ecclesiam sunt, significat. Qua
 ratione novum sententiae nostrae, de
 2755 neque Christo neque Christabo,
 argumentum accederet. Si enim 28m
 seugentes sunt, qui non sunt Christiani,
 qui dicere potest Triephon, illos ex gen-
 tibus scribi in libro vitae, qui sint Christia-
 ni! Bonos autem viros esse inter gentes,
 quis

ΚΡΕΙΤΤ. Πολλὰς γὰρ χάριτας Φῆς ἐν τῷ
 ἁγίῳ, ὡς ἀπαντὰ ἀποχρησίζῃς.

ΤΡΙ. 23 Εὐστόχην, καὶ μηδὲν ἄλλης
 φαν-

contingat. CRIT. Multos in caelo scri-
 bari esse dicis, qui quidem describant o-
 mnia. TRI. Bona verba nequid in sa-
 pien-

quis negot? & notum est, Christianorum
 etiam multos iis gentilium, qui honeste
 vixerant, salutem aeternam denegare
 non ausos. Interim non negauerim, alia
 etiam ratione gentis aut ἔθνους vocem
 apud antiquos sumi, ut nimirum omnes
 significet, qui non sint ciues Romani: Ita
 Horatium accepisse voluit L. 1. od. 2. vers. 5.
 Terras gentes &c. ita Tullium qui apud
 A. Hirtnum de Bello Hisp. c. 27. f. ad Cae-
 sarem dixit: *qualem te GENTIBVS praestitisti,*
talem in CIVIVM deditione praestes. Ita Iac.
 Grotius ad L. unic. Cod. Theod. de mu-
 ptiis gentiliū obleruat, Gentiles a Romā-
 nis distingui, & esse Barbaros, interdum il-
 los speciatim, qui felicitatem Romani Im-
 perii sequentes ad illud se applicauerint.
 Ex Aristoph. Neb. A. III. f. 1. init. ubi logi-
 zatur εὐστόχην, καὶ μηδὲν ἄλλης φανταζομένην
 δεξιὰς. Vnde suspiceris & hic legen-
 dum γὰρ δεξιὰν. Syntaxeos certe ratio id
 exigebat: nisi dura satis ellipsi ἢ & omis-
 sam dicamus.

[illegible]

* Φαῦλον [leg. Φλαῦρον] ἢ εὐφρον κα-
κόν· (διαφέρει γὰρ Φλαῦρον ἢ Φαῦ-
λον. Φλαῦρον μὲν ἔστι τὸ μι-
κρον κακόν. Φαῦλον ἢ τὸ μέγα.)
ἢ Φλαῦρον ἀπὸ τοῦ, εὐαφρονον, λε-
πρόν. ὁ ἀπὸ τοῦ εὐαφρονον, λε-
πρόν.

pientem DEum dicis periculatius. Sed
 tanquam vnus catechumenus mihi
 ausculta, si modo viuere æternum
 desideras. Si enim vt possem explica-
 uit caelum, terramque super aquis con-
 stabiliuix, & stellas formauit, tum ho-
 minem, cum mihi eris ante adfuer, pro-
 du-

34 Manifesto ad Christianorum Cateche-
-fos alludit, & Catechumenos, p. 100, 200

Ita ut o. P. Christ. observet à se haberi. An-
ticipat. cum quo loco hunc nostrum non
parat vir ingenio & doctria maximus
H. Grotius, qui caeteroquin Traiani aeno
scriptum ait hunc dialogum, rationem
autem cur ita sentiat, non adduxit. Indi-
cavit hoc mihi, quem honoris causa ali-
quoties iam nominaui, Io. Alb. Fabricius.

των 16 ἐκὰς τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ; Καὶ γὰρ οἱ 17 οἰκί-
 διον καλῶς σκευάσαντι, οἰκέτιδας ὅ, καὶ οἰκέ-
 τας ἐν αὐτῷ συναγαγόντι, εὐδὲ ποῖε σὺ
 174. μέλας θύμων. πρῶτος δὲ πρὸς βλήθη. πόσω
 174. μᾶλλον ἢ πάντα πεποιηκότα θεόν, ἔχ-
 α πάντα ἐν ευκολίᾳ 18 διαδραμεῖν, ἐκάστῃ
 πρῶ-

duxit; quid adeo mirum est; omnium
 etiam describi actiones? Te vero, cum
 forte domuncula aliqua exstructa, ser-
 vulos ancillasque eo conduxisti, ne vi-
 lissima eorum actio fugiat: Deus autem,
 qui omnia fecit, non multo magis per-
 curret omnia facile, omnesque omni-
 um

16 Ἐκὰς τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ. Ex teis verbum.

17 Ἐκὰς τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ est non insolitum nostro,
 aut Dativi absolute positi vt alias geniti-
 ui, quae & ipsa ratio aliquot veterum se se
 exemplis evētur. Ita Lucianus *Prometheo*
 p. 176. Ὀλίγη αὖ ἐνὶ σὺν μοιράσθαι τὰ κρῖα.
 Vix enim est, vt adsequens mox sequatur re-
 feras, cum nescio quid inconcinni pariat,
 & reduhdans, atque a facilitate Luciani
 alienum. Caeterum argumentatio ipsa
 nimium quantum vacillat. quam multa
 servorum lateant Dominos, qui ex vita
 quotidiana nondum didicit, discat ex Co-
 mici quotquot sunt omnibus.

18 Frequenter Veteres Deo illum percūr-

πράξιν καὶ ἐννοίας ; οἱ γὰρ οὗτοι *
* παιδεία.

um & actiones, & cogitationes ! Tui o-
nima

rendi omnia aeternum tribuunt ; quidam e-
tiam Deum a se ipso dictum volunt.
Plato in *Phaedro*, atque ex illo *Atthetago-
ras Legat. pro Christ.* p. 94. ed. Deshay.
ὁ μέγας ἡγαμὼν ἐν ὅσῳ ζῆς, ἐλαύνων
πληθὺν ἄρμα, κτλ. in quam eius ῥῆσιν. Διο-
σκώπης *Lucianus Reuivisc.* p. 402. Forte ita
si non sentiendi, certe loquendi occasio-
nem dedere vetustissimi idololatrium, qui
in sole, unico aut summo Numine, cursus
imprimis velocitatem incredibilem, omni-
umque rerum curatissimam quasi inspe-
ctionem mirabantur, unde illa etiam
ἀνὰ θεὸς βλέπει, θεὸν ὁρᾷ, & similia
forte orta sunt. Plura habet in hanc sen-
tentiam *Macrobijus L. i. Saturnal. c. 17.* 199.
imprimis c. 24. & *Julianus laudatione in
solem*. Minime autem haec eo a me dispu-
tantur, ut providentiae Divinae neque
ex rerum creaturarum consideratione, ne-
que ex traditione, notitiam gentiles ha-
buisset, affirmem. Taceo, quod per me-
taphoram haud insolentem locus, qui
prae manibus est, alique plures explicari
commode possunt, quemadmodum de men-
te

89 κατὰ τὴν τοῦ Πλάτωνος φωνήν ἐγέναντο.
 C.XV. CRIT. Πάντα αὐτὸς λόγους, καὶ με αἰτιάζο-
 φως ἢ Νιόβης παιδεῖν, 30 ἐκ τῆς γὰρ ἀν-
 θρωπίνης.

nam Olli cottabus illis, qui rectum sapi-
 unt, olim facti sunt,

C.XV. CRIT. Rectissime omnia dicis, facis-
 que, ut quemadmodum ex homine la-
 pis

te humana *Tbales* apud *Diogenem Laër-
 tium* L.I. segm. 35. τὰ χεῖρον νῦν, διὰ παλῶς
 30 τρέχει. Vnde nec sacrae literae Deo
 cutrum tribuere dubitant.

89 Conuerſi cottabus, auctore *Plauto*, quan-
 quam illae tacetiæ magister ad aliam
 rem vocabulum detorquet. Locus est in
Trinum. A.III. ſ.3. v.4. *caueſis tibi, ne bubu-
 li in te cottabi crebri crepent*. Scilicet ludi
 genus est, cum vini reliquiis de poculo
 ad solum vel peluim subiectam elidendis,
 sonus certa arte excitatur. Res vel ex
 Lexicis & *Plauti* Commentatoribus nota.
 Id igitur vult *Triepho*: Dii tui, ô *Critia*,
 adeo contemptui sunt & deridiculo sapien-
 tioribus, ut inde, quod illi rerum omnium
 sunt ignari, progredi ad negandam veri
 Numinis providentiam minime fas sit; ea
 ratione, ut illi, qui mures negat domum
 magnificam posse extruere, mirum non
 videri debet, si id possunt homines.

30 Ἀνακόλουθον est, vel ellipsis satis dura verbi

Θεωτῶ 31 ἀντιπρόσμα. ὡς ἴδον τὸν
 Θεὸν 32 προσήκω σὺ μὲν καὶ πᾶσι
 παρ' ἐμῶ. TPI.
 pis Niobe, ita conuersa ratione ego ex
 lapide hominam factus sum. Hunc igitur
 Deum iurissarando adicio, ut nihil

ποιήσας, quia ratione etiam locutus vide-
 tur Magister nostri, *Lucianus in Symptom-
 plini*, p. 343. σὲ ὁ αὐτὸν καλῶσι, τὸ πᾶ-
 γμα, vel ἡ διατέβη ἐνργεῖν τὰ τὰ πάντα
 ἔργα καὶ τὰ πάντα ἀρχὴν ἡμῶν (ποι-
 ῶσι) Si enim τὰ τὰ κοινὰ verbum καλῶσι
 subaudias, contrarius dicentis scopo ser-
 sus emerget. Aliter tamen vir doctiss. *I.
 Ienius in Lect. Lucian.* p. 132. qui ὡς post
 ἔργα putat excidisse: quod magis proba-
 rem, si legeretur ἡμῶν.

31 Refertur ad id, quod supra Critias pro-
 miserat Triepho, καὶ σὲ ποιῶσιν πᾶσι
 θεῶν ἀνθρώπων.

32 Tam domum igitur post longissimam qua-
 si digressionem ad propositum sermonem
 reditur. Cum enim per loquem iurare
 vellet Critias, id, quod narraturus esset
 Triephonti, non esse magicum aliquod
 carmen, locum ille nactus totum
 Deorum concilium caelo exturbat, Par-
 cisque sua eripit cum ipso fuso flamina,
 doctrinam denique de Deo & providen-
 tia

ΤΡΙ. Εἰς ἡ καρδίας μ' ὄντως Φιλεις.
 μη 33 ἐπεὶ ὅν τι ποιήσης ἐν ἐμοί, καὶ
 34 ἐπεὶ μὲν κεύσης ἐνὶ Φρεσίν, ἄλλο δὲ
 εἴπης. ἀλλ' ἄγε δὴ τὸ θαυμάσιον ἐκείνο
 ἀκκ.

a me mali accepturum. TRIEPHO. Si
 quidem ex animo atque vere me diligis,
 caue committas in me fraudē aliquam,
Atque aliud dicas, aliudque in pectore
clausum

geras. Sed agendum mirabilem illam
 au-

tia veriorē profert, quibus ita transactis,
 redit denique Critias ad iusiurandum, di-
 citque hunc a Triephonte sibi indicatum
 DEum se iudicare tentato superitis ali-
 quoties iusiurando, ut scilicet firmum
 tandem aliquando fiat.

33 Ahas ἐπιποῖον scribi solet, neque altera
 forma vsquam, quod sciam, apparet. Cum
 tamen aliquot editiones eam seruent, mu-
 tare nolui, licet saepissime in sphalmata
 eadem omnes consentire deprehenderim.
 De re ipsa quod est, videtur hic auctor ar-
 gutari voce ἐπεὶ, quae sequitur, ut supra
 fecerat verbo ἐπιμύσσειτο.

34 Homericum e. g. ἰλ. I, 313. ὅς χ' ἐπεὶ μὲν
 κεύθει ἐνὶ Φρεσίν ἄλλο δὲ βάζει. Lucianus
 Apol. pro Alert. cond. p. 488. ἐπεὶ μὲν κεύ-
 θων ἐνὶ Φρεσίν ἄλλα ἢ λέγων.

ἀκρομάτιον αἴεσον, ὅπως καὶ γὰρ 35 κατω-
 χρίσω, καὶ ὅλως 36 ἀλλοιωθῶ, καὶ ὅχως
 ἢ Νιόβη 37 * ἀπαυδήσω, ἀλλ' ὡς αἰδῶν ὄρ-
 νον

* ἀπαγορεύσω, διαλέγομαι.

auditiunculam mihi occine, vt &
 ego palleſcam, immuterque penitus.
 Nollm tamen vt quondam Niobe
 ene-

35 Pertinet ad illud, quod ab initio Critiae di-
 xerat Triepho ὁ χῆρος τέ στυ εἴλε παρειαίς.
 Sed quae haec est infantia: prius caueri
 iureiurando sibi iubet, ne malum ex au-
 ditione nanciscatur, iam eadem omnia
 vult ipse in se experiri, quae ante Critias.

36 Supra: ὅλον σπαιδὸν ἡλλοίακας.

37 Peculiare in apud Graecos vim habent
 dicendi verba, si cum ὅμο conjungantur.
 Praeter enim abnuendi vel negandi signifi-
 cationem, quae prima est & naturalis, defe-
 ctionem aliquam virium notare videntur,
 vt aliquis cogatur *renuere* laborem, vel
 longiorem etiam viuendi moram. In prae-
 sentia tantum ex Luciano quaedam in
 hanc rem adferemus. Igitur hoc ipso ἀπ-
 αυδᾶν qua diximus ratione vsus est *de merc.*
conductis p. 477. πρὸς τὴν θραπείαν σκάζοντα
 καὶ ἀπαυδηκότα vbi quidem interpretes ob-
 audientem. Sed iam Cel. Gronovius ad-
 eum locum dixit: *salta non decere seculum*

νον γενήσεται καὶ τὴ θαυμασίαν σὺ 38 ἐκ-
πληξίν καθ' ἀνθρώπιν λειμῶνα ἐκπλαγῶ
δήσω.

KRIT. Νῆ γόν υἱόν, γόν ἐκ πατρός, οὐ
γὰρ το γενήσεται.

TRI.

enecari penitus: Sed auicula, vt Phi-
lomela olim, fiam, & per viridantia
prata tuam, illam obstupescendam con-
sternationem tristi vocola reteram.

CRIT. Ita me filius, qui ex Patre est,
amet, vt istuc non fiet.

TRI. Dic igi-
tur

nostrum, nec hanc editionem, addiditque:

quis ignorat, ἀπαυδαῖν ἐσθὶ κατὰ βίαν, deficere?

Eodem verbo ita etiam vsus est de lectu

sub fi. p. 307. ὑπολιμῶν τριῶν ἐξ ἡμερῶν

ἀπαυδαῖν, ubi bene Interpres, *perpetuum*

triduum enecati fame. Ἀπαγορεύειν autem

idem auctor ita adhibuit: in Cataplo s. ty-

ranne p. 436. ἔ γδ δέδρα μη ἀπαγορεύσας

δοποπιγῶ, *ne defatigatus (nātando) suffocer.*

De Gymnāsii p. 286. πρὸς κρῖν ἀπαγο-

ρεύειν, est trigatoris vi superari & vinci. Ita

in Icaromenippo p. 201. Λυγὰ conquiritur:

αὐτὰρ ἄρματα πολλὰ καὶ δεινὰ πρὸς τὴν Φιλοσό-

φωιν αὐτῶν. *Enecor multis philosophorum*

de mō pugis audiendis.

38 Vt supra κατὰ πληξίς, pro sermonibus ἐκ-
πληκτικοῖς, quod ex Lucretio illustraui-
mūs. p. 766. c. 6.

ΤΡΙ. Λέγε, πῶς τὸ 39 πνεύματι δύν-
 αμιν ἴδ' λόγῳ λαβόν. ἐγὼ δὲ καθεδέμαί,
 40 Δεγμένῳ Διακίδην, ὅποτε λήξειεν
 αἰδῶν.

ΚΡΙΤ. Α' πῆεν ὅτι τ' ἀποφύγον αἰνῶτό μὲ-
 νός γε τὸ χρεωδέστατα. καὶ δὴ ὁρῶ πληθῶ
 πᾶμπολυ ἐς 70 δὲ ψιθυρίζοντες ὅτι τ' 71 41
 ἀκοῇ 42 ἐφῶντο τίς χεῖλεσιν. Ἐγὼ δὲ
 * παπῆνας ἐς ἀπαλίας, καὶ τὴν χεῖρα τοῖς
 * σκοπίσας. βλε-

tur, accepta a spiritu sermonis virtute.
 Ego vero hic confidebo;

Cantare, expectans, donec cessarit
 Achilles.

CRIT. In publicam viam necessaria quæ-
 dam emturus prodieram: tum video
 ibi ingentem multitudinem, qui in-
 res alter alteri insufurrabant, adeo qui-
 dem: ut labia haerere auribus. Ibi
 ego

39 Mirum, nisi respicitur ad ΑΔ, I, 8. ἀψι-
 δε δύναμιν ἐπελθόντ' ἔργα πνεύματ'
 ἐφ' ὑμᾶς.

40 Il. I, 191. de Patroclo Achilli lyram tra-
 ctanti auscultante. Lucianus etiam videtur
 in amoribus fi. p. 912.

41 Interpres, audiendi studio. Sed ita, ut nihil
 aliud dicam, ἐφῶντο non habet quo reser-
 ratur, tanquam ad terminum.

42 Lucianus Hermot. p. 511. προσφύς ἐν ἀπὶ-
 τρα-

βλεφάρους ἀγκάμψας ἐσκοπιάζον ὄξυ-
 δερκέσας, εἶπε γέ τινα τῶ φίλων θεάσωμαι.
 ὁρῶ ἢ κράτωνα τὸ 43 πολιτικόν, παιδόθεν
 φίλον ὄντα καὶ συμποσικόν.

ΤΡΙ. Διοφάνομαι 78τον, 7ον 44 ἐξισω-
 7ην

ego omnes circumspiciens, manuque
 incurua superciliis circumposita, quam
 possum acutissime cernens exploro, si-
 cubi amicorum aliquem videre possim.
 Video autem Cratonem Politicum, a
 pueris amicum atque compotorem τρι.
 Sentio quem dicas. Nempe peraequa-
 to.

ἄραγε τὸ πῖνα. Et ita in *Lapithis* p. 653. Adeo
 igitur auribus ora admouebant, de quibus
 noster loquitur, ut viderentur eos mor-
 su sibi decerpere inuicem voluisse.

43 *Politicum* vocat, quod tanquam *Peraequa-*
 tor seu ἐξισωτής aliquam τῆς πολιτείας
 partem administraret. *Gregorii Nazianzeni*
epistola 197. scripta est ad τὸς πολιτευόμε-
 νους, quos obiurgat, quod Theoteco ex
 arte, quam profiteretur, ζημίαν, ut odiose
 vocat, hoc est tributum imponerent. Ita
 oratione viii. p. 155. eidem Episcopo τῇ
 πολιτείας ἐπὶ νόμοι, & p. 156. οἱ ἐν πολιτείᾳ,
 sunt ἐξισωταί, seu *Peraequatores*.

44 Recentiores Lexicographi hanc vocem,
 ceu labentis, puto, Graecitatis, omittunt:

τὴν γὰρ ἀρετὰς. ἀτα π;

KRIT.

torem illum. Sed quid inde?

CRIT.

Suidas & Hesychius per ἐπιπῆς simpliciter explicant. Varinus addit ἀναγωγὸς Φεύς, cum quo conueniunt Glossae MSS. apud Cangium in glossario, qui caeteroquin ex adductis auctorum locis vim vocabuli satis explicat. Antiquiorem non laudari Eusebio, in disputatione iam dictum, §. 28. Inscriptio etiam quam ad Eusebii l. c. ex Grutero 361, l. profert Valesius, Constantini M. aevo non potest esse antiquior. Si quidem L. Aradius Valerius Proculus, cui posita est, Consul fuit A. D. cccxxx. Collega Acindyno, quod probauit Tho. Reinesius classe. VI. Inscript. nr. m. p. 459. Rem ipsam diligenter exposuit Iacobus Gothofredus ad tit. (xi. Libri xiii.) Codicis Theodosiani de censitoribus, peraequatoribus & Inspectoribus. Eo autem summa redit: Peraequatores, Gr. ἐξισωταί, fuere qui quantitatē seu modum census aequarent, ut aequabilitas inter tributarios seruaretur. Erant igitur quasi retractatores census, vnde ἐπανόρθωσιν illis tribuit Gregor. Nazianz. Ep. 198. cuius extat etiam peculiaris oratio, viii. scilicet, quam ut titulus habet: εἰς τὰς λόγους, καὶ εἰς τὴν ἐξισωτὴν ἐβλίσαν, ami-

C. XVI. KPIT. Καὶ δὴ 45 πολλὰς ἀνθυγωνισ-
μῶν, ἦκον ἐς τὸ πρῶτον. καὶ τὸ ἐωθινὸν χαίρει
εἰπὼν,

C. XVI. CRIT. Multis igitur cubito amotis ad
anteriora perueni, & aue matutino di-
cto,

amicum suum habuit, quem rogat vt &
alias aequum, se praebeat, & speciatim
τῶν τῶν ἱερῶν χορῶν, qui nihil pro Caesare
haberent, omnia pro Deo, parcat. Cae-
terum in ipsa oratione ἐξίστην eum non
vocat, sed χαρφέα. In notis monetur, alios
ἀποχαρφέα legere, φόρων χαρφέα alios,
quo confirmantur, quae paullo ante de
nomine diximus. Huc facit etiam illud,
quod epist. 166. eundem *Julianum* rogat
Nazianzenus, vt aliquot Clericos ἀπὸ τῶν
χαρφῆς liberet. Ex epistola autem 168.
apparet *Julianum* voluisse, κοινωνὸν sibi
esse *Gregorium* τῶν καὶ τὴν ἐπανάστασιν παύ-
μας, quod ille tum renuit, eumque
hortatur, vt, si quid male ante constitu-
tum sit, id corrigat. Ex his satis puto con-
stare qui fuerint illo tempore ἐξισταί, &
quam parum accurate *Iac. Gutherius de*
Offic. domus Aug. L. III. c. 27. scripserit
simpliciter ita: *Peraequator est, qui deser-*
tos agros patrimoniales aliis in emphyteusim
dat, Censitor alibi dictus.

45 *Lucianus Ione Trag. p. 137.* καὶ δὴ ἀνθυγω-
νισμῶν τῶν πολλῶν. L 2

εἰπὼν, ἐχώρεν ὡς αὐτόν. αὐθροπίσκου δέ
 π, τοῦ νομα Χαρικέν, σπασμένον γέρν-
 πιον, δέ γων τῇ ρινί, 46 ὑπέβηθε μύχιον,
 ἐχέμπετο σπασμένον, ὃ ἡ πύελου
 κυλιώτερου δαδτα. εἶτα ἤρξατο σπ.
 Φθγγεῖται κατὰ χνήρην 47 "Οὐτ",
 ὡς

δο, ad hominem accessi. Homuncio
 autem aliquis Charicen^{us} nomine, pu-
 tridus seniculus, inter ingentes ron-
 chos, tussimque imis ductam pulmo-
 nibus, enixe sreat. Erat vero sputum
 ipsa morte liuidius. Tum exili voce
 ita

46 *Nauigio* l. *vois* p. 492. de Aegyptio puero,
 ἐφθγγεῖται σπασμένον π, Interpres: dis-
 solutum & incompositū quiddam. Quam
 recte, non disputo. Hic autem de screan-
 te sermo est: non absurde igitur a me
 verum esse arbitror. In Gallo p. 166.
 ὑπέβηθε, & ἐν ἐχέμπετο μύχιον ἡ.

47 Obscurissimus hic locus &, vt nostri
 verbo vtat, διενειλημμένον, nec a quo-
 quam, quod sciam, tentatus. Videbo ta-
 men, an clarior opera mea possit fieri, ve-
 niam praefatus, si non vbique rem acu te-
 tigisse visus fuero. Videtur igitur hoc
 velle Critias: Conuenerant Christiani ali-
 quot, Monachi forte & Ascetae, de iniu-
 riis Iuliani Apostatae in Christianum no-
 men, Clericos imprimis, conquerentes,
 & spe meliorum temporum praesentia
 mala

48 ὡς πρᾶξαντες τὰς τῶν 49 ἐξισωτῶν

50 καταλείπει ἡ εὐλειπασμός, καὶ τὰ

128 ἐὰ

ita nist: Hic, quemadmodum ante dicebam, Peraequatorum indulgebit reliqua, debitaque reddet creditoribus,

pri-

mala leuantes, seu meliorem Iuliano cui interitum vouebant, successorem sponderint, & iam animo destinarint, cuius eos insinulat Critias, seu, quod probabilius videtur, Christi seruatoris opem, quam verbis, ad rem, de qua conquesti fuerant, accommodatis, exprimunt, certa spē praeceperint. Horum, vel vnius ex his, verba quaedam a se, ut solent qui alterum exagitant, interpolata profert iam Critias, quae acurati⁹ erunt considerata.

48 Successor Iuliano destinatus, ut interpretatur Critias: forte Christus ex mente Chariceni.

49 Εξισωταὶ qui essent, satis dictum.

50 Nescio cur praesenti tempore utatur Auctor, nisi forte ad certitudinem rei indicandam ita locutum Charicenem, indicare voluit.

51 De hac voce ita H. Stephanus: εὐλειπασμός dicitur legi alicubi apud Lucianum, sed perperam, ideoque Lascaris pro eo reponendum censuit εὐλλειπασμός reliquias. Alii: εὐλλειπασμός

„*ῥεῖα τῆς δανειστῆς ἀποδώσει, καὶ τὰ*
τῆς
 priuatasque impensasque ac publicas
 soluet.

σμός, saginario, ἀ λειπών. Ego putaue-
 rim eandem vim habere, apud nostrum
ἐλλειπασμός, quam coniugata vox *ἐλ-*
*λείμμα*τα, qua vtuntur Graeci scriptores,
 cum dicere volunt id, quod Latine sunt
Reliqua, quomodo appellantur ea, quae
 fisco ex praeterito debentur, vt fusc do-
 cuit vir doctissimus *Iac. Gothofredus ad L. 1.*
Cod. Theod. de indulgentiis debitorum. καὶ α-
λείπων igitur ἵκετ' ἐξισωτῶν ἐλλειπασμός
 idem est, ac indulgere; non exigere, reli-
 qua; quae ex peraequatorum regula pri-
 dem soluenda fuerant. Constat caetero-
 quin, parce satis Iulianum indulgisse reli-
 qua, quod Ep. 47. de se testatur. Imprimis
 autem Clericis durum valde & iniquum
 cum fuisse, non ignotum, cuius rei insi-
 gnia aliquot specimina profert *Iac. Gotho-*
fredus ad L. 4. Cod. Theod. de iustitiae colla-
tionem, & locis ad quae ibi lectores remittit;
 cum tamen quasi suo quodam iure immu-
 nitatem a publicis oneribus sibi dari po-
 stulauerint, quod praeter plurimas *Codi-*
cis tum *Iustiniani* tum *Theodosiani* leges,
 testantur aliquot *Nazianzeni* loca paullo
 ante a nobis adducta, vbi a Peraequatori-
 bus

„τὸ 52 ἐνοίκια πάντα καὶ τὰ δημόσια,
καὶ τὰς 53 εἰρημάγας δεξέσθαι, μὴ
ἔξε-

soluet. Recipiet etiam vanos futuri
coniectores, non explorata illorum ar-
te.

bus petit, vt Monachis atque Sacerdoti-
bus velint parcere, qui pro Caesare nihil,
omnia pro Deo haberent &c. Ad has quasi
praeteritiones τὸ 52 ἐξισωτῶν vbi incensos
praetermittebant Cléricos; aliquando
τὸ 53 ἁλλοειπασμὸς referebam & τὸ κατὰ λέει-
πεν explicabam de non nouanda, sed in
statu suo relinquenda, ista praeteritione.
Sed iam alterum illud magis placet. Eli-
gat, qui volet, alterutrum, aut melius
quid afferat. Priorem sententiam quasi
praeiudicio iuuat suo Cel. Fabricius in lite-
ris ad Reimarum meum: ἐξισωτῶν, inquit,
ἁλλοειπασμοὶ sunt peraequatorum reliqua-
tiones.

52 Proprie conductarum aedium merces ita
vocatur: quia autem τὸ 52 δημοσίοις hic
opponuntur τὰ ἐνοίκια, crediderim, priua-
tas, domesticasque impensas omnes in-
telligi, auctorem voluisse.

53 Hic tacent iterum Lxicographi Veteres
pariter ac recentiores. Breuiter & egre-
gie Interpres εἰρημάγας, scilicet qui &
ἁλλοειπασμὸς eleipasmos significare, si quis id

„54 ἐξέταζον τῆς τέχνης.“ καὶ κατὰ
Φλαύρε
te. Quin amariora etiam homo nuga-
ba-

forte ignoret, docuit. Nec minus astute
Gallus: *tout le monde*, qui tamen circa
ἐξέταζον nobiscum facit & reliqua tri-
bularum intelligit. Comminiscendum igitur
aliquid erit & coniectura nostra pro-
ferenda. Primo omnium non τῆς ἐπει-
μαδίας sed τῆς legendum puto: de per-
sona enim sermonem esse, vellea quae se-
quuntur docens: μὴ ἐξέταζον τῆς τέχνης.
Compositam autem arbitror ex εἴρα &
μαγείαν, vel μαγιστεύειν. Ac posterioris
quidem haud obscura est significatio: de
praestigiis enim faciendis, aliisque dolis
aut machinamētis adhiberi solet. εἴρα vel
ἱρα autem concionem significat, locum
vbi conciones fiunt, forum: &c. apud
Homerum e. g. ἰλ. σ. 531. ἰπιδίον προπύργου
98 καὶ λ. & Hesiodum Theogon. v. 804. Εἰσεῖ
igitur εἰραμαγίας concionum integram
deceptor, praestigiator. Sed magis fere
mihi arridet, quod Eustathius ad Home-
ri, l. c. p. 1218. l. 15. edit. Basil. non εἰραμα-
γίας tantum, sed μαγείαν etiam τὸ εἴρα ex
quorundam mente ait significare, ut εἴρα-
μαγίας diceretur, qui vaticinia crepat,
iisque tum se, tum alios decipit, quod
quidem auctoris intentioni apprimè con-
uenit.

Φλυαρεῖ ἐν πικρότερον· οἱ δὲ αὐτὸν δὲ
ἔδοντο τοῖς λόγοις, καὶ τῷ καινῷ ἑακ-
σμάκων προσέκειντο. ἑταρῶν δὲ, τένομα ἵς

Χλου-

batur. Qui autem circa erant, delecta-
bantur sermonibus, nonisque audien-
dis rebus attendebant. Alius vero,
Chle-

§4 Scilicet imprimis etiam ad artem, quam-
quis exerceret, respiciebant· οἱ ἐξιστάται.
Nazianzenis Epistola 197. ἀδ' τὰς πολλὰν-
ομένων, quos eosdem esse ac Peraeqüiato-
res, antea dictum est, lepide illos incusat,
quod neque a Diogenis petra sibi tempe-
raturi essent, sed & illi manum iniecturi,
ἑχυνὺν ὀππκαλῆντες αὐτῷ, τὸ τρίβωνα, καὶ
τὸ βακτηρίαν, καὶ αὐτὸ τὸ κεκτῆος μηδὲν ἐκ τῆ
Φιλοσοφίας. Ille igitur quem Charicenus
expectat, quisquis etiam sit, tantum abest,
ut propter artem tributis quemquam ve-
xaturus sit, ut ne de arte quidem sit inter-
rogaturus, sed promiscue omnes (eti-
am prauissimos impostores) recepturus.
§5 Vtrique Prophetarum ab inanitate gau-
dii, quod futurum annuntiarent, nomen
facit. respicitque ad κενὰς ἐλπίδας, quas
supra c. 4. iis exprobrarat. Mallem enim
supra legi χαράκεν, imprimis cum hoc
nomen non fuisse extra usum, vel Isidorus
illi Characenus testis sit, quem inter Geo-

κλειόχαρμ^{ος}, ὅς τριβάντος ἔχων παλ-
 σθρον, ἀνυπόδετος ἦε καὶ ἄσπετος^{ος} με-
 τέρετα, ἵστ' ὁρᾷ οὐκ ὀπίσθων. 57 ὡς ἐπι-
 δείξετό μοι τις * κακοσίμων, ἐξ ὁρέων
 ἀφ' ἁγροῦ μένου^{ντος}, κεκαρμέν^{ος} τὸ κόμην, ἐν
 οὐδ' * κακῶ^ς καὶ ἰσάτια ἔχων. NB, aut deest
 aliquid aut τὰ legendum pro καί.

Chleuocharmo nomen erat, lacinia,
 quam caries consumserat, indutus, ex-
 calceatus, præterea & aperto capite,
 dentibus simul concrepans ita interlo-
 cutus est: ostendi tibi male vestitus
 aliquis, e montibus huc adueniens, co-
 mnam

γράφος minores To. II. produxit vir. Cl.
 Iohannes Hudson.

56 Habitūs Ascetæ, quem etiam describi
 putō verbis, quæ sequuntur: κακοσίμων,
 ἐξ ὁρέων ἀφ' ἁγροῦ μένου^{ντος}, κεκαρμέν^{ος} τὴν
 κόμην. De confura post erit agendi occasio.
 57 ὡς hic, & inferius p. 776, c. 18. ὡς εἴ τινα
 λυγρὰν ἀγγελίαν ἀγροῦ μένου^{ντος} accipitur ἀνὴρ
 τὸς ὅτι ἀφ' ἁγροῦ μένου^{ντος}, cum obliquam ora-
 tionem in rectam commutamus. De
 utroque agit Deuarius. Quod ad rem
 ipsam attinet, crediderim respici ad caele-
 stem Hierosolymam, ut in Apocalypsi di-
 uinitus est Iohanni repræsentata; sub
 quo schemate felicia sibi tempora pro-
 mittunt Christiani.

τῷ Ἰσάτῳ ἀναγορευόμενος ὄνομα ἰσχυ-
 γλοφικὸς γράμματα, ὡς ἐστὶ τῷ χυ-
 σῶ ὁπικλῶσαι τὸ λαοφόνον.

C. XVII. Ἦν δ' ἐγὼ καὶ μὲν τὰ 58 *Alexander* καὶ
 59 *Artemidorus* ὅτι καλῶς διαβέβαιον. Ταύ-
 ραν deonfus, insculptum in theatro
 hieroglyphicis literis illius nomen; hic
 auro viam inundabit.

C. XVII. Tum ego, secundum Aristandri, in-
 quam, Artemidorique praeceptiones,
 non bene haec vestra vobis somnia eue-
 nient.

58 *Aristander* Alexandro magno in itineribus
 & bellis comes. Meminit eius *Clem. Ale-*
xandr. Strom. I. p. 334, d. *Curtius* L. I. c. II,
 f. 14. *Arrianus* L. I. *Ἀνάβασις*, p. 78. edit.
Gerbél, Basil, 1539. *Artemidorus* L. I. *Oniro-*
crit. c. 26. p. 217. *ed. Régale*.

59 *Artemidorum* quando scripsisse putemus,
 in disert. nostra §. 10. dictum. Respicit
 autem forte noster ad L. II. *Onirocrit.* c. 5,
 ubi aurum mali esse omnis dicitur, non
 propter se quidem, sed propter quanti-
 tatem; si nimium appareat, aut supra
 dignitatem somniantis. Eod. libro c. 63,
 p. 149. τὰ πολλὰ, inquit, χεῖματα καὶ
 νομίσματα ἔχειν Φρηνίδας καὶ λύπας ση-
 μαίνει & c. 64. p. ead. ὁ πολυχέματός τε
 θησαυρὸς λύπας καὶ μερίμνας σημαίνει, καὶ
 θάνατον προαγορεύει.

ἴα γὰρ ἴα ἐνύπνια οὐ ὑμῖν, ἀλλὰ σοὶ μὲν ἴα
 χρεὸν ἔσθ' ἀναλίσκειν, ἀναλίσκεις δὲ τῆς
 ἀποδόσεως. αὐτὸ δὲ, ἑπὶ πάλιν τὴν ἀβολὴν

nient. Sed tibi quidem augebuntur de-
 bita, pro eo quod solutionem somniastis:
 Hic vero vel obolo, quem habet, priuabi-
 tur,

ὁ ἴτα non somniorum tantum coniectores,
 Artemidorus II. cc. 81. *Artemidorus* p. 144.

Mintiffae Menfii ad lib. de *Luxu Romano-*
rum, χρεὸν κράτῳ, ἀπείκτ' ὧν γέλει

ἔσθ' Sed etiam, tanquam in vulgus nota
 res in proverbium abiit. *Lucianus Gallo-*
 p. 159. σὺ ἢ ὅρα, ὅπως μὴ ὄναρ πλατῶν, λι-

μώτης ἀνεχρόμῃ. *Theacritus Idyllum*
 xxii. 1. *Piscatores* ita claudit: μὴ σὺ θά-

νης λιμῶ, καὶ τοὶ χρευστοῖσιν ὄνειροις. Alias,
 qui magnas opes dicere volebat, tantas

esse dicebat, quantae in insomniis appa-
 rere soleant: *Theacritus* iterum *Idyll. ix.*

16. ἔχω δὲ τοι, ὅσα ἐν ὄνειροις
 φανόμηναι, πολλὰς μὲν οἷς, πολλὰς ἢ

χμαίρας.
 Schol. ad h. l. ὥσπερ ἔλεγε περὶ μισίας ἀφ' ὅ-
 του, τοιαῦται γὰρ αἱ ὄνειροτικαὶ φαντάσιαι. καὶ

ὁ μὲν
 Οὐδ' εἰ μοι πῶσι δαίη, ὅσα ψεύδονται ὄνειροι.

61 *Obscure Interpres. secundum proportionem*
pensationis.

ye περιήϊσε), ὡς πολλὰ χρυσία ἐνπερηκώς.
καὶ ἐμοιγε δοκεῖτε ὅτι 62 λευκάδα πέ-
τραν

tur, tanquam qui multo abundat auro.
Videmini autem mihi super alba rupe,
somnia-

62 *Homerus* *Od.* ω. ii. de animabus procorum
Penelopes ad inferos euntibus:

Παῖρ δ' ἴσατο ὠκεανὸν τε ῥαῖας καὶ λευκάδα
πέτρην

Ἡ δὲ παρ' ἡελίοιο πύλας ἢ δῆμον ὀνείρων.
Eustathius p. 821. l. 4. sqq. edit. Basil. ἴσθον
ὅτι λευκάδα μὲν πέτραν ὁ μῦθος πρὸς τῷ
ἄδῃ πλάττει, ἢ καὶ ἀντίφρασιν. μέλας γὰρ
ἐκεῖ σκότος; ἢ δὲ διὰ τῆς ἐχάτης τῆς
ἐκεῖ γῆς πέτρας, ὅς ἐινός τὸν ἡλίον ἐπὶ διαλευ-
καίνειν δυόμενον. *Aristarchus* νεκῆσαι vni-
uersam i, e. τὴν ὠραψωδίαν *Odysseae* obelo
confixerat, & hoc inter alia argumento
fuerat usus: ἀλλ' εἰδὲ εἴοικεν εἰς ἄδῃ λευ-
κὴν εἶναι πέτραν; Huic respondet *Scholia-*
sta minor sub initium ῥαψωδίας, τὰ πρὸς τὴν
ἡμέραν ἐστραμμένα ἀντὶ λευκαίνεσθαι: ita sunt
enim illa verba distinguenda, vt semper
obiectioni *Aristarchi* subiungatur *Scholia-*
stae responsio, quod pridem factum oport-
tebat, fecitque tandem in nitida editione
Io. Barnesius, cuius viri vt ingenium dili-
gentiamque miror, ita nec nimiam eius
in corrigendo, nisi interpolare illud est,
audaciam, nec alia commenta probare

τραν ἢ 63 δῆμον ὀνείρων κατὰ παρθένας,
 τὸ
 somniorumque indormiſſe populo,
 cum

possum, inter quae & illud pertinet, quod
 λευκάδα πέτρην Britanniam suam esse asse-
 rit, vocemque πέτρην non *rurē*, sed *insu-
 lam* esse interpretandam, quod quidem
 probatum se dedisse ait ad *Euripid. Helen.*
vers. 1692. cui rei immorari nihil est neces-
 se. Quam vero gratiam a popularibus suis
 inierit, cum paraphrasin inferorum Ho-
 mericam ad regionem ipsorum accom-
 modauit, id equidem nescio. Audiamus
 etiam *Hesychium*, qui, quae hac de re ha-
 bet, ex *Homeri Scholiis antiquis* descripsisse
 videtur. Ita autem ille: λευκάδα πέτρην.
 Διὰ ταύτης λέγετ' ἡ πέτρας τ' ὠκεανὸν Φέ-
 ρεσθ. ἢ ἀλληγορικῶς τὸ σῶμα ἡμῶν τῶν
 ἀνθρώπων, διὰ τὸ τὰς ὀδόντας λευκὰς εἶναι.
 αἱ γὰρ ψυχαὶ τῶν τελευτάντων διὰ τὸ σῶμα-
 τ' ἀνέρχοντ'. Sed nostrum non est,
 tantas componere lites.

63 *Orpheus Argonaut. v. 1140.* Ἀρρήκτους αἰδάο
 πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων coniungit. *Eusta-
 thius l. c.* τὸ δῆμον ὀνείρων ὡς ὅτι ἐμψύ-
 χων ἢ σωμαθειδῶν εἶπε, νύκτωρ ἡμῖν ἐκεί-
 ρην δῆθεν ἐπιφοιτῶσιν. *Schol. min.* τ' νύκτωρ
 ἐν ἡ φαίνουσαι οἱ ὄνειροι. *Porphyrus de antro
 nymphearum p. m. 313. v. 24. sq.* δῆμον δὲ
 ὀνείρων

ποσαύτῃ ὀνιρροπλεῖν ἐν ἀκαρεῖ τ' τοκῆος
 ὄσης.

cum tantum tam breui nocte somnialis.

Hi

ὀνείρων κ' πυθαγόραν αἱ ψυχαί, αἷς συνάγε-
 ᾗ Φησὶν εἰς τ' γαλαξίαν, τ' ἔτω περσαγο-
 ρεύόμενον ἀπὸ τῶν γαλακτὶ τρεφόμεναν κ. τ. λ.
 quocum consenit Diogenes Laërtius in
 Pythagora Lib. viii. segm. 32. Wersten. εἰ-
 νά τε (Φησὶν ὁ Πυθαγόρας) πάντα τ' αἶρα
 ψυχῶν ἐμπλεῖων, καὶ τέτρες δαίμονας καὶ
 ἥρωας νομίζουσιν: καὶ ὑπὸ τέτων πέμπουσιν
 ἀνθρώποις τὰς τε ὀνείρας, καὶ τὰ σημεῖα
 νόσων τε καὶ υἰαίας κ. τ. λ.

Ego credi-
 derim, de tantis mysteriis ne per somni-
 um quidem cogitasse bonum Home-
 rum, sed per ὀνείρας simpliciter intellexisse
 defunctorum animas, quas εἶδωλα, voce
 de somniis adhiberi solita, vocat. e.g. Od.
 λ, 212. 601. Od. υ, 355. Adde Virg. Aen. iv,
 654. & qui locus imprimis huc facit Aen.
 vi, 696. sq. ubi umbram Anchisæ patris
 complecti vult Aeneas, sed:

*Ter frustra comprehensa manus effugit imago,
 Patrem semibus ventis, volucrique simillima somno.*
 quod expressum est ex Od. λ, 306.

Ταῖς δέ μοι ὅκ' χειρῶν σκιῇ ἔκκελον ἢ καὶ
 ΟΝΕΙΡΩ

Ἐπαύθ, κ. τ. λ. ---- Versu 215

Ψυχὴ δ' ὡς τ' ΟΝΕΙΡΟΣ ἀποπνευμένη πνι-
 γνύσκειται.

δοσης. οἱ δ' ἀνενάγκασον ἅπαντες, ὡς δια-
 πηγέντες ἐπὶ τῷ γέλωτι, καὶ τῇ ἀμαθίᾳ
 με 64 κατεγίνωσκον. ἦν δ' ἐγὼ πρὸς Κρα-
 τωνα, μὲν κακῶς πάντες 65 ἐξεργίνιστε, ἢ
 ἐπιπ

Hi vero immanibus cachinnis, adeo ut
 praefocari illos prae nimio risu metus
 esset, imperitiam meam condemnant.
 Tum ad Cratonem, malene omnia ol-
 feci,

Populum, δῆμον, de quavis multitudine di-
 xere. Huc vero imprimis pertinet illud
Quidii Met. xi, 634.

*At pater (Somnus) e populo natorum mille
 suorum.*

Sed ut tandem ad nostrum reuertamur,
 cum somnia esse dixisset Characeni &
 Chleuocharmi vaticinia, ad illud exagge-
 randum ait, illos in rupe forte alba, ubi in-
 gens esset somniorum populus, indor-
 miisse, ut breui adeo nocte, id enim sibi
 velle arbitror illud, ἐν ἀκαρεῖ τ' νυκτὸς δοσης,
 tantum somniauerint.

64 *Lucianus Philopseude* p. 331. ἐγέλασαν δὲ
 τῷ λόγῳ με, καὶ δῆλοι ἦσαν κατεγνωκότες με
 πολλὴν τ' ἄνοιαν. ita etiam p. 348. eod.
 Noster paullo post τ' ὀλιωθῆσθ' τ' διανοίας
 αὐτῶν κατεγνωκώς.

65 *H. Stephanus in thesauro: ἐκερνίζω* ex *Lucia-*
no affertur, pro naso suspendo, subsanno, μυ-
 κτηρίζω. & ita *Scapula* & *Basileenses; Ve-*
teres

ἔγωγε πρὸς τὸν κωμικὸν ἄνθρωπον, καὶ ὁ
 Ἀρίστανδρον τὸν Τελμιστά, καὶ Ἀρτεμίδωρον
 τὸν Ἐφεσίον, ἐξίχνυσαν τοῖς ὀνείρασιν; ὅγ' ἡ
 δ' ὅς, σίγα, ὦ Κριτία, εἰ 68 ἐχεμυθεῖς μυ-

στα-

* ἔφη ἐκεῖν'.

feci, inquam, ut ex comoedia loquar,
 neque secundum Aristandrum Telmes-
 sium, Ephesiumque Artemidorum, pro-
 be inuestigavi ista somnia? Ille vero,
 tace, inquit, Critia, si enim potis es vo-
 silneas, pulcherrima te mysteria edocebo,
 atque

veres Pollux, Hesychius, Suidas, Varinus nihil
 habet, tacent Camerarius & Rhodiginus. Pu-
 tauerim venatorium verbum esse ab odo-
 ra canum vi traductum, inuestigandique
 adeo seu indagandi significationem habe-
 re, quae huic loco apprime conuenit: idem
 ergo est ἐξεργάζεσθαι, quod ἐξίχνυστα, de quo
 verbo illud tantum notari meretur, fre-
 quentius alias cum accusandi casu iungi,
 ut etiam a nostro est in seqq. factum
 p. 778. c. 21.

66 Mirus est Auctor: in plerisque tragoe-
 dias consuit, quin paratragyediatur: hic
 comicum se agere dicit.

67 Saepius ita Lucianus in Philopseude, etiam
 cum expressa personae mentio adiicitur,
 ut, ἡ δ' ὅς, ὁ κλειόδημος.

68 Ex Pythagorica disciplina vocabulum.

ἐπιγένηται σὺ τῷ πάτρίῳ, καὶ ἴα νῦν ἡγο-
 ρηται. Οὐ γὰρ ἐννοεῖται ἴαδ' εἶναι, ἀλλ' ἀλη-
 θῆ, ἐπιβήσονται δὲ εἰς μῆνα· 69 * μετ' αὐ-
 τῶν.

* Αὐγυρσόν.

atque iam iam euentura. Caue enim
 fomina illa putes; vorissima sunt, &
 intra Mesori mensem habitura exitum.

Haec

69 Aegyptii mensis nomen, quem cum Au-
 gusto comparat *Scholiasia*, & communiter
 initium eius in xxv. Iulii incidere creditur.
 Aegyptiorum ab antiquissimis inde tem-
 poribus propriae erant divinatoriae artes
 & disciplina somniorum. Mirum igitur
 non est, Aegyptio nomine hac in re no-
 strum uti. Minime vero ex hoc solo loco
 colligere licet, in Aegypto scriptum Phi-
 lopatrin, ut *H. Dodwello* placuisse diximus,
 eo loco, quem in diss. nostra §. 16. p. 44.
 indicamus. Caeterum si quis de auctore
 atque aetate huius dialogi mecum putet,
 ille non nimirum falsos deprehendet Chri-
 stianos, si quid de imperii conversione
 atque Imperatoris interitu praefagierunt;
 (praefagisse autem probavimus in dissert.
 §. 34. 35.) Siquidem V. Kal. Iulii extin-
 ctus est Iulianus, ut adeo mense *Mense*
 pacata iterum omnia atque tranquilla,
 Imperatore Iuliano, Christianis essent.

Haec

C. XVIII. Ταῦτα ἀκηκοὺς ὧρα ἔκρ᾽ ἑκ τῶν Θ., καὶ
 τὸ ὀλοθῆρὲν αὐτῆς διαβόιας 70 αὐτῶν κατε-
 γυναικὺς, ἡρυβρίασα καὶ σκυθρωπίζων ἐπο-
 ρεύομένη, πολλὰ ἴον κρ᾽ ἑκ τῶν αὐτῶν ὀπιμμεφό-
 μῃ Θ. τίς δὲ γι δερμὺ καὶ πτανῶδες ἐνιδῶν,
 δρα-

C. XVIII. Haec cum ex Cratone audissem, co-
 gnita ipsorum animi leuitate erubui, vul-
 tuque tristitiam praefereus & multis
 Cratonem increpans, abiit. Sed me a-
 liquis toruum & tanquam Titanicum
 in-

Illud etiam notari obiter potest, non ma-
 le paucis ante versibus dictum ἐν ἀναρῇ
 τῆς νουκλῆος ἑσθῆς. Nuncius enim de victoris
 Iuliani paucis procul dubio ante obitum
 eius diebus Constantinopolin allatus,
 hunc dialogum scribendi occasionem au-
 ctori dedit. Incidit ergo colloquium Cri-
 tiae cum Christianis in viciniam solstitii
 aestiui, vbi breuissimam sol noctem efficit.
 70 Apertior videretur sententia, si αὐτῷ
 scriptum esset, vt Critias tantum miraretur
 & erubesceret, amicum etiam suum
 tam cito potuisse decipi; reliquorum e-
 nim stultitiam iam ante cognouerat.
 71 Lucianus Icaromenippo p. 203. ὁ Ζεὺς μά-
 λα φοβεῖται δερμὺν τε ἑ πτανῶδες τίς
 ἐμὲ ἀπιδῶν κ.τ.λ.

δραξάμενός με τις * λέπας, ἐσπάρσα-
σε, ** 72 ῥήτρην ποιήσας παθόμενος ἵ-
κησεν ὁ θεὸς τοῦτον τὸν λόγον. ὁ δὲ τὰ παραλαβὴν
μὲν

* ὁράματα. Corrupte legitur: λο-
πὸς] ἐνδύματα.

** ῥήτραι, συνθήκαι, λόγοι, γέμιοι, ὁμο-
λογίαι, ψηφισματα, συγγραμματα.

intuens, lacinia prehensum retrahit, a
vetusto illo daemónio hominis vt au-
dientem sibi concionem praeberet in-
du.

72 Ita conuerti, non quod veterum Graeco-
rum aliquem ita locutum sciam, sed quod
commodiorem rationem non reperiam.
Saltē quin possint hunc sensum verba
Auctoris habere, quid impediāt, non vi-
deo. Suppetias vero hic iterum fert do-
ctissimus vir Fabricius cum ῥήτρην ποιήσα-
ς, inquit, est oraculum proditum esse, no-
mine petito à ῥήτραις siue legibus Lycurgi,
quas ille a Deā traditas ferebat. De ῥήτρα
Lycurgi est apud Plutarchum in eius vitā
p. 78. & 79. ed. H. Steph. 8. Forte igitur
ad mentem Viri summi non ineptē ita red-
derentur haec verba: oraculum prodidisse
senem, ab illo ipso vetusto daemónio multum
se obtundente persuasus, id enim est παρα-
νοήομεν, vellicationibus quasi & ob-
tusionibus ad credendum adactus.

μέντε ἐκείνη 73 δαίμονις. εἰς λόγους δὲ
 ταῦτα 74 παρεκλείναντες, πείθει με τὸν κα-
 -ποδαίμονα εἰς γόητας ἀνθρώπους ὡς ὁ
 -δὲ, καὶ 75 ἀποφράδι. ἡ δὲ λεγόμενον, ἡμέ-
 -ρα, συγκαταστήσαι. ἔφασκε δὲ πᾶντα 76 ἐξ
 αὐτῶν μετὰ γόητην, καὶ δὴ διήλθομεν 77
 ductus insignitatusque. Sermone au-
 tem longius producto persuadet tan-
 dem mihi, ut ad praestigiatōres
 homines accederem, & in infaustum,
 quod aiunt, diem inciderem: Dixerat
 enim, omnia mysteria ab illis se esse edo-
 -scitum.

73 In malam partem.

74 Non est penitus inauditum nominati-
 -vum poni pro genitivo absoluto. Hom.
 -Ιλ. γ. ιιι. ἀμφω δ' ἐξομένω γεραρῶτερ
 -ἦεν. Οὐρασεύς. Ambobus sedentibus &c. prae-
 -cesserat: τῶν μὲν Μενέλαο ὑπείρχειν
 -εὐρεῖας ὤμους. Add. Aristophan. *Lysistrata*
 versu 13.

75 *Lucianus in Pseudologista*, quem ἀποφράδα
 inscribunt, totus in eo est, ut probet,
 hominem etiam, quod ipse fecerat, per
 scōmma ita posse appellari.

76 Id est ἑαυτῶν, nec aliis insolens.

77 Iambicus Senarius, ex Ιλ. 9, 15. ubi in
 delectatione Inferorum: Ἐνθα σιδήρεαι
 -καὶ πύλαι καὶ χαλκίαι πόδες. De re ipsa vid.
 S. 27. diss. postulat.

σπηρείας πυύλας ἔχαικίης ὑδάς. ἀνα-
βάρας ἢ πλείους περικυλισμένοι, ἐς
χρυσόρονον οἶκον ἀνήλθοντο, οἷον 78 Ὀμη-
ρος τὸν Μενελάω φησὶ ἐν ἅπασι ἐποποιή-
ζον, ὅσα * ὁ ἠπώτης ἐκείνῳ ἠγάνιστον.
ὁρῶ δὲ, οὐχ ἑλθόντων, ἀλλ' ἀνδρας
σπικκυφώτας ἔχαικίης χειρωμένους. οἱ δὲ ἰ-
δόντες 79 γήθησαν, καὶ ἑξαιτίας παρ-
ήκοντος. ἔφασκον γὰρ, ὡς εἴπα, λυγρὰν
ἀγγελίαν ἀγαγαίμεν, ἐφαίνοντο γὰρ εἶναι
ὡς

* πρῶτος ἦν.

Etiam, Transimus igitur portasque
ferreas, pavimentaue aenea, multis-
que per orbem super arsis scalis, in aurea
tecta ascendimus, qualia Menelai quon-
dam fuisse, Homero credimus. Ibi ego
oculis lustro omnia, quae ille ex Insula
iuuenis, video autem non Helenam
ego quidem, sed homines vultibus in
terram pronis pallidisque. Illi vero,
cum nos viderent, gaudere, obuiam-
que

78 Ὀδ. δ, initio imprimis v. 121. Etiam *Laci-
anus de domo* p. 452. & in *Scytha* p. 597.
τῷ νησιῶτι μερακίῳ meminuit. *Telema-
chum* esse *Vlyssis* filium ex *Ithaca* insula
ex *Homero* apparet. *Scholasticus*, qui *Pro-
tesilaum* nominat, memoria est lapsus.
79 *Abiecto Poëta*, ut perpetuo fere παύ-
δην solet noster, augmento.

ὡς ἡ κρισις εὐχάριτοι, ἔχοντες δὲ τοῖς
 λυγροῖς, ὡς περ αἱ τ' αἰσιοποιοὶ δὴ τοῖς
 ἡσπερα.

Ε.ΧVΙΙΙ. Τὰς κεφαλὰς δ' αἰγχερόντες ἐψι-
 θύεσκον, καὶ δὲ * παῖ ἡρονό μς.

ἢ τὰς πύθιν εἰς ἀνδρῶν, πύθιν τοι πόλις,
 ἡδὲ ἰοκῆς

287-

que procedere; cogitabant enim, num-
 quid forte tristis nunci ferremus? qui-
 pe qui manifesto pessima quaeque opta-
 rent, atque ut in theatris solent furiae,
 luctuosis rebus gauderent.

Ε.ΧVΙΙΙ. Tum vero capita inuicem confere-
 tes in aures quaedam insusurrant, ac
 denique me interrogant:

*Tu quis es, unde venis, quaeque vrbs ti-
 bi, quique parentes?*

Vi-

Ignota Lexicographis vox, furias tamen
 intelligi haud obscurum est.

80 Pro δὴ τοῖς ἡσπεροῖς. Ita etiam Hesiodus
Theogon. 531. δὴ χθόνα πελυβοτέρην
 Herculis gloriam esse dicit, qui in *Operi-
 bus* versu 156. δὴ χθονὶ πελυβοτέρῃ ordi-
 naria construendi ratione dixerat. Ta-
 le forte est illud Matth. viii, 9. ὡς ἐξ-
 σταν ἄνθρωπος εἰμι.

* Pro ταῦτα Poët.

81 Versus ab Homero aliquoties repetitus ut

M 4

Od.

82 χρεῖστος γὰρ αὐτῆς δαπάνη χήματι.
 ἢς δ' ἐγώ, ὀλίγοι γὰρ χρεῖστοι, ὡς περ βλέπω,
 πανταχῶς, Κριτίας δὲ ἵενομα, πόλις δέ μοι
 ἄνθ' ἑν, ὅθεν καὶ ὑμῶν. ὥς δ' ἀεροβαλῆντες ἐπὶ
 θάλασσαν, πῶς ἴσ' ἢ πόλεως καὶ ἰατρῶν ποσὺς;
 Ἦν δ' ἐγώ, 83 χαίρειστέ μοι πάντες, καὶ ἔπειτα
 χα-

Videris enim, quantum quidem habitus
 tuus indicat, homo minime malus? At
 ego, pauci quidem, inquam, vbique
 gentium, quantum video, boni sunt:
 Nomen mihi est Critiae: vrbs eadem
 quae vestra, Vt vero inaniter elati ho-
 mines interrogarunt: quid rerum in

VI-

Od. κ. 325. ο. 318. τ. 105. ω. 297. &c. Luciano
 etiam vsurpatus *Icaromen*. p. 203. item
Senecae ludo in Claudium p. m. 401.

82 Vid. diss. nostra §. 21. p. 32. Caeterum de-
 prehendo nimis magnifice me sensisse illo
 loco de interprete dialogi *Micyllo*. Cum
 enim ista scriberem, ad manus tantum erat
 editio Amstelodamensis, quae ad Salmu-
 riansem, a *Benedicto* correctam interpola-
 tamque, expressa est. Verum in editione
 Basil. A. 1619. 8, ita haec conuersa videas:
*Nam Chrestus quidem esse apparet utique ex
 habitu, & statim: pauci Chrestii, id est frugi
 sunt.* Quod hic obiter monuisse sufficiat.
 83 Quorsum hoc pertineat dictum §. 36, dis-
 sertationis.

χαρήσει. οἱ δὲ ἀνένευον ταῖς ὀφρύσιν, ἔχ-
 ῶν. 84 δυστοκίῃ γὰρ ἡ πόλις. Ἦν δ' ἐγὼ καὶ
 τῶν ἀνδρῶν γινώσκω. ὑμεῖς πεδάρσοι οὐντες,
 καὶ ὡς ἀπὸ ὑψηλῆς πάντας καθορῶντες, ὁρῶντες
 κενὸν τὸ ἐλπίδα νενοήκατε. πῶς δὲ τὰς αἰσ-
 ρήσιν; μὴν ἐπὶ λείψει ὁ ἥλιος, ἡ δὲ 85 σελή-
 νη

vrbe atque adeo in mundo ageretur,
 egoque, gaudent, gaudebuntque am-
 plius, respondi, illi, superciliorum ge-
 stu abnuentes, minime vero ita est,
 inquiunt, clades enim perniciemque
 ciuitas parturit: tunc ego ex ipsorum
 sententia, nimirum vos, inquam, cum
 supra humum sublatis, tanquam de spe-
 cula omnia prospiciatis, etiam ista quam
 acu-

- 84 Ex *Aristoph. Ranis* A. V. f. 4. vers. 13. ἡ πο-
 λις γὰρ δυστοκίῃ. *Schol.* δυστοκίῃ λέγει ἀντὶ τῆς
 ἀθαναντεῖς καὶ κακῶς πάσχει, ἀπὸ μεταφο-
 ρῆς τῆς δυστοκιστῶν γυναικῶν. Ἡ δυστοκίῃ λέγει
 ἀντὶ τῆς κακὰ γεννήματα προάγει. Poste-
 rius magis placet, imprimis si, ut tunc
 ab Alcibiade Athenienses metuebant,
 Christianos ab Iuliano metuisse dicamus.
 85 Tanquam distinctum phaenomenon alle-
 gatur, quod prioris est caussa, nisi sim-
 pliciter de plenilunio velis intelligere,
 ad quod quidem praedicendum non ma-
 gna opus est Astronomiae peritia.

μη κ' κάβειον γενήσῃ; ὁ Ἄρης εἰ ἰστέα-
 ζήσῃ τὸν Δία; ὁ Κρόνος δ' ἀμμετρήσῃ
 τὸν ἥλιον; ἡ Ἀφροδίτη μὲν ἔρμιν συνοδεύ-
 σαι, ὁ 86 ἔρμιν ἀφροδίτης ἀπικύβητος, ἐφ'
 οἷς ὑμεῖς ἠδέσθε. εἰ ρα γδαυρὸς ὑεὶς ἐκπέμ-
 ψων, εἰ νεφέλην πολλὴν πτερωννύσῃ τῇ
 γῇ, χάλαζαν δὲ εἰ ἐρυσίβλω εἰ κατάξῃ,
 λοιμὸν εἰ λιμὸν εἰ ἀπικέμψων, εἰ τ' κε-
 ραυνο-

acutissime olim perspexistis. Sed in
 aethere quid agitur? num Eclipsin sol
 patietur, luna ad perpendicularum ipsi
 subiecta; num Mars ex quadrante Io-
 uem respiciet, Saturnus autem ex dia-
 metro opponetur Soli? Venusne cum
 Mercurio congredietur, novosque a-
 deo edolabunt nobis Hermaphroditos,
 quibus vos delectamini? Numquid im-
 petuosos imbres demittent superi, an co-
 piofa niue terram consternent, grand-
 inemque aut rubiginem deuoluent, pe-
 stemne ac famem immittent? An fulmi-

na-

86 Tristis enim prodigii loco habebatur an-
 drogynos, & in mare deportabatur, quod
 ex *Gell. N. A. L. ix. c. 4.* constat. Memo-
 rabilis etiam est *Liuii* locus *Lib. xxxi. c. 12.*
Vbi inter plura prodigia, ante omnia abomi-
nari semimares, iussique in mare deportari.
 Similia habet *idem L. xxvii. c. 13. & 39. it.*
L. xxxviii. c. 22. & L. xxxi. c. 12. Add. Ju-
ven. Sat. xiii. 64, 65.

επινοβέλον ἀγγεῖον ἀπαγεμίον. 787
βροντοποιὸν δοχὴν ἀνεμώδη.

Oi

natrix cistula plena est, tonitruumque
conceptaculum repletum?

III

87 Forte respicit ad τὰ καλὰ μὲν ἡχεῖα, ὧν
ὁ κτύπος (cum Scholiaste Aristophanis lo-
quor ad *pebul.* A. 1. f. 4. v. 19.) *χηματίζει*)
εἰς βροντῆς ἀπήχσιν. ἔστι ἡ καὶ ἐν τῇ σκηπῇ
μηχανήματα, ὁ καλεῖται βροντήσιον, ἀμφό-
τερος μετὰ ψηφίδων ἀντιβαλλομένων εἰς χαλ-
κᾶν λεβητά. Quamquam si *P. Victorium* au-
diamus *Var. Lect.* L. xx. c. 7. alia prorsus
fuit ἡ χεῖρων ratio, ad augendam nimi-
rum quamcunque vocem comparata, de
quo hic non est disputandi locus. Qualia
igitur in scena fuere vasa, talia ad risum
captandum coelo affligit Critias. Caete-
rum iam olim & Astronomiae, honestis-
simae matri fraudi fuit, & Astrologiae pro-
fligati pudoris filiae obtentui, infelix v-
triusque commixtio & confusio, quod,
qui vanitatem Astrologorum riderent,
exagitarent simul Astronomos, & qui A-
strologiam defenderent, argumenta ex
Astronomicarum praedictionum certitu-
dine depromerent. Illorum exemplum
prae manibus est: horum ex infinito nu-
mero est *Iamblichus de mysteriis* sed. ix.
C. IV.

CXX. Οἱ δὲ ὡς ἀπὸν] α κα] ὠρ θωκότες κα] ε Φλυά-
 ρην τὰ αὐτῶν ἐρροσμία. ὡς 88 μεταλλὰ γῶσι
 10] α πρᾶγμα] α, α] α ξία] ἢ] α ραχα] ἢ πόλιν
 κατὰ λήψον], τὰ στρατοπέδα ἤθηνα τ' ἐν-
 20 αντίων γενήσονται. Τὸ ἐκταραχθεὶς, ἢ
 30 ὡς περ 89 πρὶν] α καὶ οὐκ οἶδ' οἱ 90 δια-
 τωρον ἀνεβόησα, ὡ δαίμονιοι ἀνδρῶν, μὴ με-
 40 γαλαλίαν λέγετε. 91 φήγοντες, ὁδόντας
 καὶ ἀνδρῶν θυμολέοντων, πρὸντων δόρυ
 ε

CXX. Illi vero, quali re praeclare gesta,
 de suis illis nugabantur deliciis, fore sci-
 licet, ut rerum facies mutetur, atque
 turbæ colluuiæque ciuitatem inua-
 dant, tum exercitus ab hostibus vincan-
 tur. Hic ego vehementer commotus,
 atque ardentis instar ilicis intumescens,
 contentissime exclamaui: nolite mise-
 ri homines, nimis loqui magnifice, den-
 tesque acuiere aduersum viros leonis
 animum habentes, qui hastas meras &
 spi-

88 Vid. S. 34. dissert.

89 Apud Aristoph. Ranis A. III. CII. v. 10. ait
 ad Aeschylum Bacchus, σὺ δ' ἐν θυς ὡς περ
 πρὶν] α ἐμπέθεῖς βοᾷς. ad quem locum
 Biscus: ἀπὶ ἢ πρὶν] α καὶ οὐκ οἶδ' οἱ φανερὰ
 90 Lucianus Gallo init. p. 158. de Galli can-
 tu διατῶν π' ἀναβοήσας.
 91 ῥα] α δὲ iterum homo nescio vnde.

Ἐ λόγχα, Ἐ λευκολόφχα τριφαλεία.
 ἀλλὰ ταῦθ' ὑμῖν ὅτι κεφαλὴν κατὰ βῆσιν),
 ὡς ἡ πατρίδα ὑμῶν 91 κατατρεύχεται. Οὐ
 γὰρ αἰθεροδατύνει ταῦτα ἡ κηκόωσι, ἡ τὴν
 πολύασχολον 93 μαθηματικὴν κατὰ τὴν
 κα-

spicula, cristatasque spirant galeas.
 Verum ista in vos ipsos vestraque capi-
 ta expetent, qui patriae vestrae male
 adeo ominanimi. Neque enim aut con-
 scenso aethere ista audivistis, aut
 male sedulam mathematicorum artem
 edi-

91 Ipse deinde explicat per ἡμετέρας τῇ πα-
 τριδι.

92 Astrologiam iudiciariam, quae vocatur,
 Mathesin, & Planos, qui eam profiteren-
 tur, Mathematicos appellatos esse, non
 opus est ut hic a me moneatur. Recte
 caeteroquin remouet auctor a Christia-
 nis hanc vanitatem. Fuit enim saltem
 primis temporibus ista laus Christiano-
 rum, quod a coniectoris, ariolis, vaci-
 bus, mathematicis, & id genus hominibus
 abhorrerent, infensis propterea odiis ab
 illis excepti. Vid. inter alios *Arnob. contra*
gentes p. m. 8. & quae ibi ex *Terrulliano El-*
mentariorum. Laudanda & hic est incompa-
 rabilis vtriq. *A. Fabricii* industria, qui *Bibl.*
Graec. Lib. III. p. xx. p. 318. sq. concinnauit ca-
 ta-

καὶ. εἰ δὲ γὰρ μαθηταὶ καὶ γονεῖς αὐτῶν
παρέπεσαν, ἀπλῶν τ' ἢ ἀμαθίας. γυναι-
κῶν γὰρ εὐρέματα ταῦτα οὐ γυναικῶν καὶ
παύσια. ὅτι πολὺ γὰρ ταῦτα αἱ τ' γυ-
ναϊκῶν ὁμοιοι μετ' ἄνδρας).

c.xxi. ΤΡΙΦΩΝ. Τί δὲ πρὸς ταῦτα εἶπον,
ὡ καλὸ Κριτία, εἰ γὰρ κακαρμένοι τὴν γνώ-
μην εἰς τὴν διάνοιαν

ΚΡΙΤ.

edidicistis : Si autem praedictiones &
praestigiae in hanc vos fraudem impu-
lerunt, duplo maior vestra est stupidi-
tas. Quandoquidem vetularum ista
mulierum sunt commenta atque ludi-
bria. Siquidem muliebria fere ingenia
eiusmodi confectari solent naenias.

c.xvi. ΤΡΙ. Quid vero ad ista, o pulcher
Critia, detonsis mentibus animisque
ho-

atalogum selectum scriptorum, qui astro-
logiam apotelesmaticam oppugnarunt,
quos inter primo loco Christianes ve-
teres collocavit.

94 Etiam hodiernum edentulae potius mu-
lierculae, quam viri, magiae & incantatio-
num crimine traducuntur. Scilicet iudi-
cii viriumque imbecillitas, quae sexui,
cum avaritia, quae aetati quodam modo
naturalis est, coniuncta, superstitionum
foecunda mater esse solet.

KPIT. Ἄπαντες ταῦτα παρέδραμον, εἰς
 ὀπίσθαιον τετραχνασμένῳ κατὰ πτερυγίας.

ἀλε-

homines. CRI. Nimirum his omnibus
 praetermissis, ad commentum oppido
 ele-

95 Mirabilis loquendi forma, *detonsus mente
 siue sententia*. Sed lucem hic etiam af-
 fundit *Lucianus*, qui *Paphlagonas*, in *Pseu-
 domante* p. 757. vocat τὰς ἐγκεφάλους καὶ
 τὰς καρδίας περὶ ξυρημένους, id est, ut inter-
 pretor, ouium instar lanigerarum, tonde-
 rique solitarum, stupido hebetique inge-
 nio praeditos: statim enim subiicit καὶ ἐν
 δοικότας fuisse illos στροφαλοῖς ἀνδράσιν,
 ἀλλὰ μόνῃ τῇ μορφῇ μὴ ἔχουσιν εἶναι
 διαφέροντας. Ita οἱ ὅ, quod in *Cant.* III,
 2. est תוכריח וְעַל, simili ellipsi reddi-
 dere ἀγέλας τῶν κεκαρμένων. In ipsa autem
 caluitie & raso capite videtur aliquid olim
 fuisse contemptui obnoxium. Vnde gra-
 uiter, adeo irascitur *Elisa* pueris calui-
 tiem sibi exprobrantibus. *Nonius* verbum
caluere deductum putauit, a *mimis caluis*, qui
omnibus essent frustrati, quo loco videtur
Elmenhorstius, ad illustrandum illud, quod
 est apud *Arnobium contra gentes* p. 141, versu
 29. delectantur Dii stupidorum. (de *mimis*
 loquitur) rasis capitis. Plura etiam in
 hanc sententiam annotata sunt ad *Luc.*

La-

Lapithas p. 642. a doctissimo viro *Almeloenio*. Ne quid tamen dissimulem, videtur mihi *Triephon* ad clericorum consuetudinem respicere, cuius & paullo antea facta mentio clarior, ubi κακοίμων ἵς, ἐξ ὁρέων ὁδογρόμῳ, κακαρμῳ τὸ κόμῳ memoratur. *Gregorii* enim *Nazianzeni* aetate consuram in usu fuisse, non improbabili coniectura ex *Maximi Cynici* constitutione elicitur, de qua loquens *Nicephorus* L. XII. H. E. c. XI. p. 140. καὶ ἵας ἐμένῃς, inquit, κυνικὰς τέχνας περιελὼν κ. τ. λ. & ne nugari suo more putemus *Nicephorum*, praestito est *Theodorus* qui L. III. H. E. c. VIII. τιμῶμε, inquit, ὁ τῆς Ἀλεξανδρέων Ἐπίσκοπος --- ἀντὶ τῶ θανυμασίς *Γρηγορίου* (*Nazianzeni* puta) μάξιμόν τινα κεχειροτόνηκε κυνικόν, τοῦτος αὐτῶ τὰς κυνικὰς ἀποκείρας ἵριχας. Nec parui momenti sunt, quae laudatus nobis aliquoties *Iac. Gorbhofredus*, doctus ut solet, & ex fontibus monuit ad l. 38. *Codicis Theod. de Episcopis*, ubi ob ἐν ἱερωμα γάρτοιδες coronatos appellatos esse clericos, & clericalis reuerentiae nomen *Coronam* fuisse iam circa haec tempora luculenter probauit. Sed de his viderint, qui ex professio huius antiquitatem ritus tractant, recensiti, a *Cel. Fabricio Bibliogr. antiqu.* c. XVIII, §. 6, p. 551, sq.

ἔλεγον δὲ ἡλίας δέκα θάλασσαι διαμένοντες,
 ὅτι πάντες ὑμῶν διὰς ἑπταετηρέας,
 οὐκ ἐν τῷ ὄρει τῷ παλαιῷ.

TPI.
 elegans confugientes dixerunt: post
 decem dierum ieiunium, quibus perui-
 giles cantibus noctes uacimus, talia so-
 mnia-

In ipsa Scriptura S. aliquorum mentio fit,
 qui ieiuniis & cibi abstinencia ad visiones
 apparitionesque sese praepararunt. Et
 cecozelia quadam rerum sacrarum fa-
 ctum est, ut apud gentiles etiam quidam,
 Pythagorici imprimis atque Platonici, va-
 riis κατὰ μυστα, illustrationibus, ieiuniis, ani-
 mas suas ad commercium cum Deo spiri-
 tibusque aptas reddere vellent; quor-
 um sufficiat in praesentia laudare tantum
 Iamblicum *sect. III. c. XI. p. 74. edit. Oxon.*
 ubi inter praeparationes ad vaticinandam
 reliquas, *ἡμερῶν ὅλων ἡμερῶν ἀσκήσεις* refert.
 De Christianis omnium fere temporum
 notares est, imprimis si in censum veni-
 ant, quae in *Vitis Sanctorum, Patrum, &*
Actis Sanctorum, larga manu afferuntur.
 Sed non sunt praetermittenda *Gregorii*
Mazlanzeni verba, quibus mirifice totus
 hic locus illustratur. Vocabamur a Juli-
 ano Christiani, ait *vir & p. 122. sq.*
Orat. II. de Iohanne & p. 122. sq.
 N κα.

ΤΡΙ. οὐδὲ τί ποτε ἀντὶς ἱκανὰς ; μέγα
 γὰρ εἶπεν ἔδωκεν ἡμῶν.

ΚΡΙΤ. θάρσει, σὺ ἀγανίς, ἀντιπῶν γὰρ
 τὰ κἀλλίαι. τὰ γὰρ ὅσα ἔστιν ὅρων θρυ-
 λώματα, ἱφίμω, καὶ ὑμῶν, 97 ἀπὸ τῶν ὀνει-
 ροπολεῖτε, καὶ τὰ πάντα παρρησιάζοντι.
 οἱ δὲ 98 σπουδὰς ἐπιμενιδίωνες, 99 ἔξω περ

παρέρ-

mniamus. ΤΡΙ. Sed tu quid ad illa? ma-
 gnum enim quiddam dixerunt, quod
 que multam quaestionem habeat. ΚΡΙΤ.
 Bono es animo: nihil ignavum dixi, sed
 pulcherrime equidē causa ita peregi:
 Etenim vera sunt, quae urbani homines
 saepe de vobis dicunt: somniantibus vo-
 bis talia obrepunt. Illi vero canino rictu
 subri-

καὶ ἐξ ὀμῶν καὶ συμψάλλοντες, οἱ τοῖς μακρῶς
 περὶ αἰσθημάτων, καὶ ἀμύθητες, οἱ
 μάλιστα ἀρχαῖοι καὶ τοῖς πρῶτοις αἰ-
 σθημάτων φησὶν.

97 Ut sententia clarior esset, suppleui in ver-
 sione, vera sunt. Caeterum exempla talis
 ellipseos nec apud Latinos nulla repe-
 riuntur.

98 De iratorum canum rictibus adhiberi
 solitum verbum: Aristoph. Pace v. 635.
 ἡγεμονίαν ἐπ' ἀλλήλοισιν καὶ σπασίαν.
 Schol. ἀπὸ τῆς κινήσεως ἢ μεταβολῆς. ὅταν γὰρ
 ἐρχόμενοι σπασίαν ἀλλήλοισιν. Possis
 forte

παύρον) τὴ κλινίδι. Ἦν δ' ἐγὼ εἰ ἀλη-
θῆ εἰσι ταῦτα, 100 ὃ αἰθέριοι, σὺν ἂν ποτε
εἰσφαλῶς τὰ μύθων ἐξιχνύσασιν, ἀλλὰ
καταπειθέντες ὑπ' αὐτῶν ληρήσῃ) τὰ
μὴ ὄντα, μηδὲ γνησόμενα. ἀλλὰ ταῦτα
μὲν σὺν αὐτῷ ὅπως ληρεῖ), οὐδαμῶς πιστευ-
τας,

subridentes, extra tamen lectulum, in-
quiunt, nobis obueniunt. Tum ego,
sint vera, inquam, ista, ὁ sublimes ani-
mæ, nunquam tamen tuto quæ futu-
ra sunt inuestigaueritis, sed vestris ipsi
somnia induciti, quæ neque sunt, ne-
que futura vnquam sunt, nugabimini.
Nescio vero quomodo somnia fidem
ha-

forte conuertere *sarcastice subridentes*,
σαρκάζειν enim & σαρκασμὸς διὰ τοῦ σαλ-
πων, vnde & σέσηρα.

99 Id est, non vt alia somnia e somno & in
lectulo ducunt originem, sed aliunde
& extra lectulum nobis obtingunt. Ita
Iamblicus de mysteriis Sect. XIII, c. 23. pro-
bare conatur, a principio aliquo extra
hominem constituto prouenire Diuina
illa & futuri præfata somnia.

100 Id est: etiamsi ea, quæ de reuolande
modo iam dicta a vobis sunt, vera esse
concedam, &c. N 2

τες, καὶ τὰ κάλλιστα βδελύσσεται, τοῖς δὲ
πονηροῖς ἡδέεται, μηδὲν ὀνείδιμοι τῷ βδελύ-
γματος. ὥς ἐάντι τας ἀλλοκότους ταύ-
τας Φαντασίας, καὶ τὰ πονηρὰ βελένματ᾽ αἰ-
καὶ μαντεύματα, μή ποτε τοὺς υἱοὺς ἐς κό-
ρακας βάλοι. Διὲς τὴν παατρίδι ἐπαρᾶσθαι,
καὶ λόγους κινδύλους ἰσχυρίζεσθαι. Οὐτοί
δὲ ἅπαντες, ἕνα θυμὸν ἔχοντες, ἐμοὶ πολ-
λὰ κατεμύσαν. Καί, ὡς βέλαι, καὶ τὰ
περὶ τῶν αἰνῶν, αἰνῶν με καὶ αἰς τῆς αἰων-
δου

habentes ista deblatores, non est ista
quae sunt a ueris femini, malis autem dele-
ctemini, idque cum nullum ex tam de-
testabili facinore bonum consequamini.
Omitte igitur absurda ista emotae
mentis ludibria, malaque consilia ac
praedictiones, ne quando Deus, eo quod
pessime Patriae precamini, fallacesque
vestros sermones ad ipsum refertis au-
ditorem, in malam rem vos propiciet.
Hic vero uno omnes animo multis me
obiurgare, & si vis, iam exadificiam, quae
quasi

1 Ut nos vertimus, αὐτὸς submediantibus,
ut scilicet ad Deum referatur. Non ne-
gauerim tamen, posse aliter etiam acci-
pi, ut tantum divulgare vel differre ratio-
nis significet: ita nulla opus fuit vel
liphi.

ὅσον ἐξηπών, μέγιστα ἂν ἡ χρηστὴ σκελετὶα
 λαβόμενοι ἐπέλυσεν, καὶ ἀνθρώπων δαπανα-
 τισιν.

CXXII. TRI. Ἐξομα, ἡ ἐξομα, καὶ μὴ ἐπερκετί-
 γης

quasi columnam elinguem me fecere,
 donec salutaris illa tua allocutio iam
 laxea membra resoluit, hominique me
 restituit.

CXXII. TRI. Quin tace, Critia, neque nugas
 exten-

2 Poteratne autem aliquid in dramatico
 genere esse absurdius, quam post magna
 proœmia & ingentissimarum promissio-
 num hiatus, denique, cum ad ipsam rem
 peruentum est, frustrari lectores, & di-
 mittere longe quam fuerant incertiores,
 quid nam tantis dignum hyperbolis co-
 thurnisque fuerit: καὶ αὖτις quidem ἐλπίδας,
 & ὁδὸν forte vidimus, sed ubi δεινὰ βγ-
 λεύματα, quorum æque mentio facta c. 4.
 Si quid tamén licet conicere, ipsam forte
 mortem Iuliano portendi dixerunt So-
 phistæ, quos noster appellat, quo refe-
 renda sunt, quæ § 35. diff. nostræ p. 69.
 sq. diximus. Inde esse puto, quod Cri-
 tias deinde vitam longam spondet Impe-
 ratori, quamquam id alia etiam de causa
 poterat fieri.

νῆς ἴς ὕβρις. ὁρᾷς 3 γὰρ ὡς ἐκώλυται
 μὴ ἢ πρὸς, καὶ ὡς πρὸς κυνοβορῶν. ἐδήχθη
 γὰρ πρὸς σὺ λόγους. ὡς ὑπὸ κυνὸς
 λυγρῶν 10. καὶ αὐτὸς μὴ Φαρμακὸν ληθιδανόν
 ἐμπῶν ἡμεμήσῃ, αὐτὴ ἡ μήμηλ οἰκυρῶσα ὅς
 ἐμοὶ

extende amplius. Videae enim ut mihi
 venter intumuerit, & tanquam vterum
 gestem. Tuis quippe sermonibus ut a
 rabido cane morsus sum. Atque nisi
 sumea procurandae oblivioni medicina
 conquiescam, ipsarum recordatio in me
 permanens, metuo ne magnum mihi
 ma-

3 Nimirum quod ante in Critia effecerant
 nugae Sophistarum, id iam in Triphon-
 te producant. Illud de morsu canis ra-
 bidi est etiam in fine *Nigrini*, item *Philo-
 pendi*, ubi etiam de ventre auditis nu-
 gis inflato ita *Lucianus* p. 353. τοιαῦτα
 αἰνέσας, ἤτοι ὡς τὸ Δία, ὡς πρὸς οἱ τὸ γλεῖκος
 πίνοντες, ἐμπροσθεν 10. τὸ γαστέρα, ἐμέτη
 διαμειν 10. ἡ δὲ πρὸς αὐτὸν πρὸς πολλὰ
 ἐπεκρίμην ληθιδανόν τι Φαρμακόν, ὡς ἤκου-
 σα, ὡς μὴ τι κακὸν ἐργάσεται με ἡ μήμηλ
 αὐτῶν οἰκυρῶσα. Quod est de ultimo
 verbo conf. *Abdicat* p. 712. ὃ γὰρ ἀπλῆν
 εἰδὲν ἀπὸ λανθόν τὸ μανίας τὸ εἶδ 10, ἀλλὰ τι
 καλαιὸν οἰκυρῶν ἐν τῇ ψυχῇ κακὸν ἀπὸ
 ῥήξε. κ. τ. λ.

ἐν τῷ μέγαν καὶ ὁρῶντες). ὡς ἴσως τῶ-
 νος, ὃ 4 εὐχὴν διὰ πατρὸς δόξα μὲν,
 ὃ 5 πνευματικοὶ ὡς αἱ πλ. σπ. αἱ
 ἀλλὰ

malum conciliet. Hos igitur omitte,
 precationemque a patre incipiens, mul-
 tisque refertum nominibus carmen ad
 finem

¶ Nit. Rigaltius ad Tertull. de Oratione non
 procul ab initio, notiam etiam, inquit, Lu-
 ciano fuisse dominicae orationis formalam,
 decherant ipse Eusephontis ad Critiam; &
 deinde haec verba subiungit. Cui me-
 rito assentitur Cel. Fabricius Bibl. Gre
 L. III. c. 16. p. 104.

¶ Per hanc intelligit Io. Gregorius clausulam
 Orationis dominicae: quia eorum est re-
 gnum &c. Observationum Sacrarum c. 38.
 quem tamen falli, praecclare notauit
 Io. Ath. Fabricius l. c. & mauult intelligi
 δοξολογίαν aliquam veterem, ut est 138.
 Clementis Alexandrini. Deinde in Biblio-
 graphia antiquaria c. xi. p. 368. ubi de
 Christianorum hymnis exponit, Ode So-
 lyonymos, inquit, cuius meminit Lucianus,
 siue quisquis auctor, in Philopatride, vbi
 aliud est quam doxologia &c. ἵνα πολλοῦ-
 νυμον, ὡς αἱ vocaueris. ὃ μὲν αὖτε δόξα
 γίας, ut vocatur, quae cum alias, cum
 N. 4 ac-

ποῖ, καὶ δὲ παρελθὺς, ἀλλ' ἔλθε καὶ
 ῥαυτὴ εἰς τὸ πρὸς μόνον Φέρεις.

ΚΛΕΟΛΑΟΣ. Χαίροι, ἄμφω, ὦ καλὴ ὃ
 ζωνταί.

ΤΡΙ. Τίς ἡ πύξις; ἀδμαίνεις γὰρ ὅτι
 πολὺ μὲν π. κακὸν, πρὸς πρᾶκται.

ΚΛΕΟΛ. 9 Πέπρωκεν ὁ Φρύξ ἡ πόλις
 βοιωτῆ. Περσῶν, καὶ Σάου κλεινὸν ἄστυ.
 πέσει δ' ἔσται πᾶσαι τῶν Ἀρσβίας χεῖρ
 κρατῶν. εὐδενώταται κράτει.

ΚΡΙΤ.

Acede, salve, si quid afortas novis

CLEOL. Vos vero saluete ambo, nobile a-
 micorum par. ΤΡΙ. Quanam est ista tua
 festinatio, multum enim anhelas! Ec-
 quid forte horum factum est? CLEOL. Ce-
 cidit decantatum illud quondam Persa-
 rum supercilium! cecidit celeberrima
 urbs Suforum, cadet in super terra uni-
 persa Arabiae, fortissimo manu vincen-
 tis robore.

ΚΡΙΤ.

—

7 Iambicus Senarius.

8 Vid. §. 28. diff. p. 52.

9 Iterum Iambi sed interrupti. De re ipsa
 vid. omnino §. 32. & 33. dissert.

CXXIII. ΚΡΙΤ. Τοῦτ' ἐκείνο, ὡς αἰετὶ θῆλον σὺ
 ἀμελεῖς τ' ἀγαθόν, ἀλλ' αἰετὶ ἀγροὶ σὺ
 καὶ κρείττους. Ἡμεῖς δέ, ὦ Τριεφῶν, ἴα
 κάλλισται εὐρηκότας ἐσμέν. ἰδὺς χέρανοι
 γὰρ ἐσὶ τῇ δόσφιδ' ὡσεὶ καὶ τοῖς ἰάνοις καλὰ-
 λεπτὴν σὺ τὰς διαθήκας. Οἶδας γὰρ τὴν
 ἐμὴν πενίαν, ὡς ἐγὼ ἴα σὺ. Τὸτ' ἔρχεται τοῖς
 780. πικροῖς, αἰετὶ ἡμέρας τὴν εὐφρανάτορ.
 Πλάτ' γὰρ ἡμᾶς σὺ ἐκλετῆς. Ἐἴθι
 ἡμᾶς δ' ἀπαταλῆσαι.

ΤΡΙ. Καὶ γὰρ, ὦ Κριτία, ταῦτα κατα-
 λέπω τοῖς τέκνοις, ὡς ἰδῶσι βαβυλωνῶνα ὀλ-
 λυμένῳ, ἁγνῶν δαυμένῳ, τὰ ἑταροῦ
 τέ.

CXXIII. CRIT. Hoc est illud,

*Nunquam bonos priusque negligit Deus,
 Sed augeat, ornas, in bonisque collocas.*

Nos vero, Triepho, in optima incidi-
 mus tempora. Angebar enim, quid,
 cum moriendum esset, liberis meis testa-
 mento relinquerem. (Nosti enim
 mendicitatem meam, ut ego tua.) Iam
 vero hoc satis est liberis, vita Imperato-
 ris: ita enim nec diuitiae nobis deerunt,
 neque gens villa ad terrorem nobis incu-
 tiendum valebit. ΤΑΙ. Et ego, Critia, haec
 relinquo liberis, ut videant Babylonia
 perditam, Aegyptum sub iugum reda-
 ctam,

Per-

τέχνα ἰο δὴ λειον ἡμῶν ἀρῶντα, τὰς ἐκδρο-
μας ἢ Σκυθῶν πιναμένας, εἴτ' ἂν καὶ ἀνα-
κοπιόμενας. Ἡμεῖς δὲ ἢ ἐν Ἀθήναις ἀγνω-
στον ἢ ἐφευρόντες, καὶ προσκυνησάντες, χαι-
ρας εἰς οὐρανὸν ἐκτείναντες, τήτῃ ευχα-
ριστήσομεν, ὡς κατὰ ξιωθόντες τοιαῦτα ἰε κρά-
της

*Persarum gnatos servilis pondere pressos,
excursiones Scytharum repressas, vti-
nam omnino praecisas. Nos vero igno-
tum qui est Athenis Deum a nobis in-
ventum adorantes, manibus in caelum
sublatis eidem gratias agemus cum tam*
ex-

10 ἰλ. ζ. 463. -- ἀμύνειν δὲ λειον ἡμῶν, & ἀν-
τε 455. ἐλευθερον ἡμῶν ἀπ' ἐρασ.

11 Quo iure autem dicit Triepho, modo re-
pertum ab ipsis esse *ignotum Athenis Deum*,
cum iam supra c. 9. per eundem iuraue-
rit Critias, idque eo tempore, cum quae-
reretur numen, per quod iurari valide
posset; quod tamen tanquam obiter di-
ctum silentio trans mittebat Triepho.
An ex hodierno Gallorum idioma-
te sensus est: *allant trouer le Dieu incon-
nu d'Athènes?*

12 Pro Imperatore ipso ponitur κράτῳ. Ita
etiam *Nazianzenus. epist. CLXXXIII. p. 893.*
τῷ κυρόντι κράτῳ, id est Imperatori, τὰ τῷ
κρά-

καὶ ἐπὶ τοὺς ἄλλους. τοὺς δὲ λαοὺς ἀ-
 γορεύοντες, ὁρῶντες ὅτι αὐτοὶ εἰ-
 πλοὶ τῆς ὁροῦς ἵστασθαι, καὶ ἡ πα-
 ρουσία.

οὕτως ὁ λόγος νοθεύεται ἡ ἀκρί-
βεια καὶ ἡ ἀληθεία.

excellenti potestati vt subiecti essemus;
digni sumus ab ipso habiti. Reliquos
autem nugari sinamus, satisque habea-
mus illud de his dicere, quod est in pro-
uerbio: non est curae Hippoclini.

πραττες, quae sunt Imperatoris, praestari
fuerunt.

33 Eodem adagio, quod est ab Erasmo explicatum, apologiam pro mercede conductivæ Larianæ constitit.

ERRATA QVAEDAM EXTANTIORA.

p. 13. versu 18. sq. leg. Athletas, qui -- ludis instituit, inter-
 fuerint. p. 27. versu 21. pro *que* leg. *se*. p. 29. ver-
 su 4. a fine leg. *constituit*. p. 39. versu 18. leg. *Ἀνδρῶν*.
 p. 55. versu 10. post *quatuor* adde *nominabo* p. 91. ver-
 su ult. in textu del. *o*. p. 93. versu 6. in notis leg.
Οὐδὲν. p. 180. versu penult. del. & L. xxxi. c. 12.

Quae praeterea circa literas aut apices imprimis peccata
 erant, tuae humanitatis erit, Lector, nobis condonare.